

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

2 Şubat 2012 Perşembe

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

2 Şubat 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

**Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı(1/556)**

1:66

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:51

Tümü Üzerinde Görüşmeler

1:66

Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı) (Şanlıurfa)	1:3,9,13,45,46
Ahmet GÜNDOĞDU (MEMUR-SEN Genel Başkanı)	4:5,6:8,12,14,15:16,37
İsmail KONCUK (Türkiye KAMU-SEN Genel Başkanı)	8:12,12:14,14:15,15
Musa ÇAM (İzmir)	10,28,50
Muzaffer BAŞTOPÇU (Kocaeli)	11,40
Süleyman ÇELEBİ (İstanbul)	11,28,33:37,50
İzzet ÇETİN (Ankara)	16,26:32
Lami ÖZGEN (KESK Genel Başkanı)	16:22
Vicdan BAYKARA (TÜM BEL-SEN Genel Başkanı)	21,50:51
Resul AKAY (BASK Genel Başkanı)	22:25
Şinasi YURDAKUL (Maliye Bakanlığı Temsilcisi)	25:26
Mahmut TANAL (İstanbul)	32:33

Mehmet DOMAÇ	(İstanbul)	33,38:39
Özgür ÖZEL	(Manisa)	39:42
Ruhsar DEMİREL	(Eskişehir)	43:46,46
Mahmut KAÇAR	(Şanlıurfa)	47:49

İKİNCİ OTURUM

52:66

Vicdan BAYKARA (TÜM BEL-SEN Genel Başkanı)		52:54
Mürsel TÜRBAY (BEM_BİR-SEN Genel Başkanı)		54
İsmail KONCUK (Türkiye KAMU-SEN Genel Başkanı)		56,60,61:62
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	56:57,65
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	57:61,62:63,65
Musa ÇAM	(İzmir)	63:64
Muzaffer BAŞTOPÇU	(Kocaeli)	64:65
Özgür ÖZEL	(Manisa)	66

Açılma Saati: 10.09

Kapanma Saati: 14.14

02 Şubat 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.09

BAŞKAN: Cevdet ERDÖL (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: Sevim SAVAŞER (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Saygıdeğer Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli konfederasyon başkanları, sendika temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarından teşrif edenler, medya mensupları, değerli bürokrat arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Herkese günaydın.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 24' üncü Dönem 2' nci Yasama Yılı 6' ncı Toplantısını açıyorum.

Bugün gündemimizde Plan ve Bütçe Komisyonunun esas komisyon olarak belirlendiği (1/556) esas numaralı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı' nın görüşmelerine başlıyoruz.

Sayın Bakanım, şöyle bir durum var, arkadaşlarımızla da bunu paylaşmak istiyorum. Tabii ki esas komisyon olarak Plan Bütçe bu kanunu gündemine almış ve bir alt komisyon teşekkül ettirmiştir. Bu alt komisyon çalışmalarına bizim raporumuzdan sonra devam edecektir. Alt Komisyon Başkanlığına getirilen Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Muzaffer Baştopçum ve alt komisyon üyeleri, Plan Bütçe alt komisyon üyeleri de burada hazır bulunmaktadır. Dolayısıyla, buradan alınacak olan bilgileri kendileri de mutlaka değerlendireceklerdir ama ben Komisyonumuz üyelerine de sizin bu kanun hakkında bir açıklama yapmanızı ve ondan sonra görüşmelerin devamını arzu ediyorum. Ondan sonra da netice itibarıyla, gelen konfederasyonların temsilcilerinin ve milletvekillerimizin önerilerini aldıktan sonra bu önerileri bizim esas komisyon olan Plan Bütçeye iletmemiz gerekiyor çünkü maddelerinin düzenlenmesi hem alt komisyon hem de komisyon aşamasında Plan Bütçede yapılmasının daha uygun olacağını şahsen ben düşünüyorum.

Saygıdeğer Bakan, eğer bir açıklama yaparsanız biz de detayıyla bu kanun hakkında bilgiyi arkadaşlarımızla birlikte öğrenmiş oluruz.

Ben mikrofonunuzu açıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun değerli üyeleri, konfederasyonların değerli başkan ve temsilcileri, değerli katılımcılar, değerli basın mensupları; Kamu Görevlileri

Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, günümüzde sendikal hareketler ve oluşumlar hem dünyada hem de ülkemizde demokrasinin vazgeçilmez aktörleri olarak görülmektedir. Ülkemizde kamu görevlilerinin örgütlenme hakkı ilk defa 1961 Anayasası'yla düzenlenmiş. "Çalışanlar" ifadesi kullanılarak sadece işçilere değil, kamu görevlilerine de sendika kurma hakkı tanınmış idi. 1965 yılında da 624 sayılı Devlet Personel Sendikaları Kanunu yürürlüğe girmiş ancak 1971 muhtırasıyla Anayasa'da yapılan değişiklikle "çalışanlar" ibaresi çıkarılmış "işçiler" olarak "çalışanlar" ibaresi "işçiler"e dönüştürülmüş. 624 sayılı Yasa yürürlükten kaldırılmış ve kamu görevlilerine sendika kurma hakkı maalesef yasal bir hak olmaktan çıkarılmış idi. 1995 yılından itibaren kamu görevlileri sendikacılığı açısından son derece önemli gelişmeler yaşanmış, Anayasa'da yapılan değişiklikle ve 2001 yılında yürürlüğe giren 4688 sayılı Yasa ile kamu görevlileri sendikacılığı mevzuatımızdaki yerini tekrar almış bulunmaktadır. 4688 sayılı Yasa hayata geçtikten sonra 8'i Hükûmetimiz döneminde olmak üzere toplam 9 toplu görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu toplu görüşmelerde kamu personel sistemimize ilişkin pek çok önemli düzenleme hayata geçirilmiştir. Bunları uzunca ifade etmeden kısaca ifade etmek isterim ki toplu görüşme döneminde birçok hakların elde edilmesinin yanında kamu görevlilerimizin ücret politikalarında da kamu çalışanlarını enflasyona ezdirmeyecek bir yolun izlendiğini ve ezdirilmediğini buradan belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, kamu görevlileri sendikacılığı 12 Eylül referandumuyla yeni bir sürece girmiş bulunmaktadır. Kamu görevlilerimizin yıllardır talep ettiği toplu görüşme yerine toplu sözleşme hakkı getirilmiş, kamu görevlileri hakem kurulu kararlarının toplu sözleşme hükmünde olacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükümler demokrasinin gelişimi ve sendikal haklar adına son derece pozitif gelişmelerdir. Geçmişte sendika kurma hakları ellerinden alınan kamu görevlilerinin bugün toplu sözleşme hakkını konuşuyor isek, yasal düzenlemeyi tartışıyor isek bu durum demokrasi süreci adına son derece değerli bir aşamadır. Takdir edersiniz ki demokrasi bir süreçtir. Tüm çalışanlarımızın haklarını genişletecek her türlü çalışmayı sosyal taraflarla birlikte masaya yatırıyoruz, konuşuyoruz, önümüzdeki süreç içerisinde de bunları konuşmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, şunu hemen belirtiyim ki bu tasarımı hazırlarken çok önemli beş geniş katılımlı bir toplantı gerçekleştirdik. Tasarı şeffaf bir anlayış içerisinde görüşmelere, tartışmalara açıldı ve çok önemli ölçüde de uzlaş sağlandı ama tasarının çok önemli maddeleri var, onları mutlaka bugün Komisyonumuz değerlendirecektir. Bu maddeler üzerinde uzlaşmanın gerek konfederasyonlar arasında gerek Hükûmet-konfederasyonlar arasında tam bir mutabakata dönüşmediğini bizim Bakanlık çalışmalarımızda da taraflarla açıkça paylaştığımız bir husus idi ve bu uzlaşamadığımız, yüzde 100

mutabakat sağlayamadığımız konularla ilgili konunun Bakanlar Kuruluna sevkî... Neden bir an önce Bakanlar Kuruluna sevkî? Kamu çalışanlarının ücretlerine zammın yansıması artık toplu görüşmeyle değil, toplu sözleşmeyle olacağı için bunun bir an önce yasalaşması adına uzlaşılabilen maddelerle ilgili çalışmaların Bakanlar Kurulu, komisyon safhası, Genel Kurul safhasıyla tamamlanmasının zaman kaybının daha fazla olmaması açısından önemli olduğunu belirterek yasaı Bakanlar Kuruluna gönderdik ve Bakanlar Kurulunda, Komisyonda yaptığımız değerlendirmelere ilave olarak veya yaptığımız değerlendirmelerin dışında yapılan değerlendirmeler ve ilavelerle tasarı bugün komisyonlarımızın huzuruna gelmiş bulunuyor. Alt komisyon olarak, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, ana komisyon, asıl komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu. Plan ve Bütçe Komisyonunda genel bir takdimde bulunduk. Komisyon, alt komisyona sevkini uygun buldu, bugün de Komisyonunuzda bu değerlendirmeyi gerçekleştiriyoruz. Ben inanıyorum ki sosyal taraflar da burada, konfederasyonların değerli genel başkanları, yöneticileri, teknik kadroları ki, aylarca birlikte çalıştığımız arkadaşlar buradalar, kendilerine de çalışmalarımızda ifade ettiğimiz gibi bütün açıklığıyla, bütün şeffaflığıyla bunun Genel Kurul ve komisyon safhalarında tartışılmasının, değerlendirilmesinin ve kamu çalışanları açısından bu sendikal mevzuatın ne getirip ne götürdüğünün irdelenmesinin yerinde olacağını ifade etmiştik. İşte o günleri, o saatleri şu anda yaşıyoruz. İnanıyorum ki gerek konfederasyonlarımız gerek Komisyon üyelerimiz önemli katkılarda bulunacaklardır ve 2 milyona yakın toplu sözleşme hakkına sahip kamu görevlilerimizin heyecanla beklediği bu yasa ve 3 milyona yakın kamu görevlilerinin ücret zammını beklediği bu düzenleme hızlı bir şekilde yasalaşır temennisinde bulunuyorum. Katkılarınızdan dolayı ben kendilerine teşekkür ediyorum, sizlere teşekkür ediyorum. Yasanın içeriğine benim girmemden ziyade Komisyonunun değerli üyelerinin ve katılan değerli konfederasyon başkan ve teknik heyetlerinin ortaya durumu koymalarının daha doğru olacağı içerisindeyim ve bu süreç içerisinde bizim açıklamamız gereken bir konu varsa buna da hazır olduğumuzu beyan ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Şimdi, biraz önce de arz ettiğim gibi, burada biz zaten genelini görüşürken maddelerde bizim kulağımızı tırmalayan veya sosyal tarafların hoşuna gitmeyen konuları tek tek bize izah ederlerse Sayın Bakanımız da Hükûmet olarak elbette ki onlara cevap verir ve gerekli notları alırlar. Plan Bütçeden burada bulunan değerli arkadaşlarımız da alt komisyon üyesi ve Alt Komisyon Başkanı arkadaşımız da söylediğim gibi burada, onlar da bunları notlarına alırlar, bizler de raporumuzu bilahare bu meyanda düzenleriz ama geneli üzerinde yaptığımız ve tümü üzerinde yapacağımız görüşmelerden sonra ayrı ayrı maddelere girerek tekrar tekrar bunları görüşmenin çok da pratik

olmayacağını şahsen düşünüyorum çünkü esas komisyon hâlihazırda bir alt komisyon oluşturmuş durumdadır.

Eğer uygun görürseniz değerli arkadaşlar, biz burada sosyal taraflar olan sendika, konfederasyon temsilcilerinin görüşlerini alalım, ondan sonra, değerli milletvekillerimize söz vereyim ben.

Görüş bildirmek isteyen konfederasyon başkanlarımız buradalar zaten.

Memur-Sen, Kamu-Sen ve KESK Genel Başkanlarımız burada. Memur-Sen'in Genel Başkanı Ahmet Bey'e söz veriyorum.

Sayın Gündoğdu, buyurun.

Mümkün olursa şöyle yani, madde madde bize izah ederseniz, arkadaşlarımız da gerekli notları alırlar, bizler için daha faydalı olur ama isterseniz, bir bürokrat arkadaşımız yer verir de masaya gelebilirse Ahmet Bey, toplu görüşmeleri masada başlatmış oluruz. Yani masa dışından konuşmuş olmasın. Yani madem toplu görüşme yapacağız, toplu sözleşme yapacağız, uzaktan görüş bildirmektense sözleşme masasına oturmuş olsunlar.

Buyurun Ahmet Bey.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Teşekkür ediyorum.

Değerli Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan; Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi çok uzun süre çalışmalar yaptık.

Biz bu çalışmalar sonrasında Meclise gelen tasarıyla ilgili gördüğümüz eksiklikleri ve önerilerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz. Bize göre en önemli eksiklik, hizmet kolunun tamamen tasarıdan çıkarılmış olması.

Türkiye'de işçi sendikacılığında iş kolu, memur sendikacılığında da hizmet kolu sendikacılığın esasıdır, Batı'da olduğu gibi. Bu tasarıdaki şekliyle baktığımızda, şemsiye, çatı kuruluş olan konfederasyonlar altı boşaltılarak gündeme getirilmiş oluyor. Dolayısıyla, kanunun 2'nci maddesine biz, "hizmet kolu toplu sözleşmeleri ile toplu sözleşme uyumsuzluklarını" diye ifade ekledik. "Kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilecek genel toplu sözleşme ve hizmet kolu." burada girmesini istedik.

Tasarının 3'üncü maddesinde kamu görevlisi tanımında işçi statüsü dışında çalışan bütün çalışanlar konusunda hizmet kolunda olduğu gibi uzlaşmıştık, bu çıkarılmış, bunun yeniden, "işçi statüsü dışında çalışanların bütünü" ifadesinin gelmesini istiyoruz. "Genel toplu sözleşme, kamu işveren heyetiyle bağlı sendikaların üye sayısı toplamı itibarıyla en çok üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek temsilcilerden oluşan kamu görevlileri heyeti arasında" şeklinde bir önerimiz var ki, bu hizmet kolunda da yetkili sendika, yani genel toplu sözleşme, hizmet kolu toplu sözleşmesi, yerel yönetim, sosyal denge sözleşmesi olmak üzere üç aşamalı önerdiğimiz bu toplu sözleşme

çeşitleri içerisinde geneli yetkili konfederasyon, hizmet kolunu yetkili sendika, yerel yönetimlerde de o iş yerinde yetkili sendikanın taraf olması ve heyet oluşturmasını öneriyoruz.

8'inci maddede belki bir redakte olarak değiştirilebilir. "Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürelerde yapılır." denmiş, biz bunu "Olağan genel kurul dört yılda bir toplanır, tüzükte belirtilmek kaydıyla daha kısa sürede de toplanabilir." şeklinde bir önergeye döndürdük.

13'üncü maddede, sendikacıların izinleri, izin hakları yer alıyor. Buraya üye sayısı 100'ü bulan illerde ve 50'yi bulan ilçelerde sendikaların temsilcilerine bir gün izin hakkı tanınmasını teklif ettik. Yine aynı maddenin devamında "Mahallî ve genel seçimlerde adaylık başvurusunda bulunan veya aday olan konfederasyon, sendika ve şube yönetim, denetleme ve disiplin kurulu üyeleri hakkında 2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanunu'nun 18'inci maddesi hükmü uygulanmaz. Tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla görevleri adaylık süresince askıda kalır, seçilmeleri hâlinde görevleri sona erer." teklifini ekledik.

14'üncü maddede yardımlarla ilgili, işte Somali yardımı, Van yardımı gibi yardım yapmak istiyoruz, yardım yapmak insanlık görevimiz ama yaşamız gereği yardım yaparken suç işlediğimiz hususlar var. Bu konuda da "yapmak" kelimesi değiştirilmiş "yapılması amacıyla" getirilmiş. Biz bunu "yapmak ve bu amaçla" diye ek yaptık. "Televizyon ve radyo" ibaresini de bu önergeye ekledik.

Dava açma yetkimiz sendikalar olarak, konfederasyonlar olarak vardı, tasarıda bu biraz değişikliğe uğramış, bayağı, bir sendikalar dava açamaz hâle getirilmiş. Bunun yeniden sendikaların ve konfederasyonların üyeleri adına dava açma yetkisini bir önerge olarak hazırladık vaktinizi çok almamak için tamamını okumuyorum ama bunu sizlere takdim edeceğim.

Kamu Personeli Danışma Kurulunda, yetkili sendikaların genel başkanlarının bulunmasını da teklif ettik çünkü her hizmet kolunda yetkili sendika o hizmet kolunun sahadaki sorunlarını masaya taşıyor. Kamu Personeli Danışma Kuruluna doğrudan bu arkadaşlarımızın davet edilmesini...

İş yeri sendika temsilcisinde ilk 20 hariç, 1'den 100'e kadar, 1-101-500 arası 2 şeklinde ama sıfırdan başlatmak üzere bir önerge buraya dâhil ettik.

Toplu sözleşmenin kapsamıyla ilgili, toplu sözleşmeye oturmadan elimizi ayağımızı bağlayan bir madde getirilmiş. Çok sinüsü, kosinüsü, tanjantı, kotanjantı hesaplanmış bir maddeye benziyor. "Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören talepler toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır." diyor. Bu, bizim bayram ücreti, tatil ücreti, göstergesi olmayan hizmetlere ek gösterge isteme ya da 2 bin göstergesi olana 2.500, 3 bin olana 3.600 gibi birçok şeyin daha masaya oturmadan önünü kesiyor.

BAŞKAN – Aslında, Sayın Başkanım, ben sözünüzü kesmek istemem de orada birinci fıkrayla ikinci fıkra sanki bir açıklanmaya muhtaç ifadelerle sahip gibi. Birinci fıkrada, toplu

sözleşmede zaten kat sayı ve göstergeler hakkında görüşme yapılabileceği yazıyor ama ikinci fıkrayı tek başına okuduğunuz zaman hariç tutuluyor gibi algılanıyor. Belki onu düzeltmek gerekebilir.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Sayın Başkanım, bu maddenin burada yer almasına gerek yok. Zaten, toplu sözleşme kanun olacağına göre, taraflar orada gündemi de belirlerler, görüşülecek şeyi de belirlerler ama ileriye dönük, toplu görüşmeden toplu sözleşmeye geçiyorken “Şu alanlarda talepte bulunulamaz.” diye bir yasakla başlanırsa bu doğru başlangıç olmaz kanaatindeyiz. Buna dair önergeyi de geniş bir şekilde yazdık.

Toplu sözleşmeden yararlanma konusunda da bir önerimiz var. Dayanışma aidatı. Biz daha önce Sayın Hayati Yazıcı Bey’le çalışırken işçi sendikacılığında taraf sendikaya diğer sendikaların üyeleri de dayanışma aidatı ödeyerek toplu sözleşmeden yararlanıyordu ama biz örgütlülük açısından, “Sendikası yetkili değilse o üye ödemesin ama hiç değilse sendikasızlar ödesin.” diye bir öneri getirmiştik. Bu, bu tasarıda hiç yer almadı. Hiçbir sendikaya üye olmayan, sendikaları eleştirmeyi meslek edinenlerin de aynı statüde yararlanacağı bir şey hem ILO normlarına hem Türkiye’deki işçi sendikacılığıyla kıyasladığımızda bir çelişki oluşturuyor.

Emeklilerin yararlanmasıyla ilgili daha somut, daha açık ifadeler yer alması lazım. İşte, “Emekliler toplu sözleşmeden yararlanır.” Neden yararlanacak? Sadece yüzdelerden. Çalışırken eş çalışmadığı için eş yardımı olan emeklinin, zaten maaşının bayağı bir kısmı, emekliye ayrılınca ek ödemeleri, şusu busu düşüyor, bu sefer emekliye ayrıldıktan sonra da eş çalışmamaya devam ediyor, o da kesiliyor, onların da talep olarak masaya getirilebileceği içerikte bir teklif getirdik.

Genel toplu sözleşme görüşmelerinin tarafları, yetkili konfederasyon, hizmet kolunda yetkili sendika, yerel yönetimlerde iş yerinde yetkili sendika... 19’uncu maddede toplu sözleşmede elimizi zayıflatan çekilmeyle ilgili bir süreç var, “Yetkili konfederasyon masadan çekilirse, ayrılırsa ikinci konfederasyonla, üçüncü konfederasyonla toplu sözleşmeye devam edilir.” diyor. Bu, teklifini sunduktan sonra -ki bir hafta önce tekliflerini sunarlar- pazarlık esnasında karşı tarafın ilgisinden, duyarlılığından memnun olmayıp masadan çekilme de bir pazarlık unsuruyken dünyanın her yerinde, burada birinci konfederasyon, yetkili konfederasyon masadan çekildiğinde ikinciyle, üçüncüyle, hepsi çekilirse genel hükümler âdeti toplu sözleşmeyi işlevsizleştiren bir yaklaşım görüyoruz.

Üye sayılarının tespiti ve yetki konusunda 15 Mayıs 15 Haziran, 1 Ağustos da 1 Eylül olarak uzlaşmıştık. Tasarıda yeniden mayıs, yeniden ağustosa çekilmiş ve hâlâ, biz, toplu sözleşme yasamızı çıkarabilmiş değiliz. 1 Ocaktan itibaren geçerli olacağını biliyoruz ama milyonlarca memur da bu sonuçları bekliyor. Bunun yine 15 Haziran ve 1 Eylül şeklinde uzlaştığımız şekle dönmesini teklif ediyoruz.

“Toplu sözleşme görüşmelerini bir önceki toplu sözleşmede belirtilen süre saklı kalmak kaydıyla her yıl yapılır.” diyelim, masada iki yılı belirleyelim. Uzlaşmıyorsa uzlaşmayan yıl Kamu

Görevlileri Hakem Kuruluna giden yıl bir yıl olsun, çekilme gerekiyorsa bir yıl olsun. Yani o yıl verimsiz geçen bir toplu sözleşme iki yıl kamuoyunun ve kamu çalışanlarının canını sıkmasın diye 21'inci maddeyle ilgili bir önerimiz var.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanlığında Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanını öneriyoruz. Danıştay, Sayıştay başkanları da olabilir ama bundan daha önemli, iki yılda bir, başkan, başkan vekili, başkan yardımcısı, daire başkanları, bunlar içerisinde herhangi birini iki yılda bir Bakanlar Kurulu belirler demek yerine belirlenecek kişiyi kanunla belirlemeyi öneriyoruz. Bu Yargıtay 9. Hukuk Daire Başkanı olursa, tecrübesi, işin içinde oluşu boyutuyla daha anlamlı olur.

4 hükümetten, 4 konfederasyonlardan, bu sayıda uzlaşmıştık, 2 akademisyen olmasını istemiştik. 7 kişi içerisinde, Kamu İşveren Heyetinin belirleyeceği 7 kişi içerisinde en az doçent olmak üzere 1'ini Bakanlar Kurulu, konfederasyonların belirleyeceği 7 kişi içerisinde yine 1'ini Bakanlar Kurulu... Bu böyle sağlıklı olmaz, Bakanlar Kurulu bir doçent belirlersin, en az 1 doçent ya da profesör, iş hukuku ya da idare hukuktan 1 hocayı yetkili konfederasyon, biz belirleyelim ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun yapısı oluşsun diyoruz.

Sivil memurlarla ilgili uzlaşmamıştık zaten ama bir taraftan demokratikleşmek için yol alan bir ülke diğer taraftan Meclisteki, köşkteki, emniyetteki, Genelkurmaydaki sivil memurlarına bile örgütlenme hakkı tanımayan bir ülke. "Bile" diyorum çünkü Sayın Bakana takdim ettiğimiz raporlarda on yedi, on sekiz ülkede hâkimlerin, savcılarının, polislerin, askerlerin de sendikalı olduğunu, toplu sözleşme, grev hakkı olmasa bile toplu görüşmeyi içeren hakları olduğunu açıklayan raporlar sunmuştuk. Biz hâlâ sivil memurlara bu hakkı vermemek için direniyoruz. Bu da hem on dokuzuncu fasıl hem ILO normları açısından çelişki oluşturan bir madde. Biz köşkün, Meclisin, emniyetin ve Genelkurmayın sivil memurlarına da örgütlenme hakkı, sendikalı olma hakkı tanınması gerektiğini düşünüyoruz ve son olarak da bunu öneriyoruz.

Sonuç olarak şunu ifade etmek istiyorum: Hizmet kolu toplu sözleşmesi olmadan sendikacılık olmaz. Yerel yönetimlerde bugüne kadar Memur-Sen, Kamu-Sen, KESK'e bağlı sendikaların yaptığı dokuz yüzün üzerinde belediyeyle yapılmış sosyal denge sözleşmeleri (SDS) var. Şimdi bunlar yok hükmünde, Sayıştay soru sormaya ve zimmet çıkarmaya devam edecek. Bu, oradaki bir zaruretten ortaya çıkmış bir durumdur. İşçisiyle memuru arasındaki memur aleyhine pozisyonu gören belediye başkanlarının sendikalarla bu eşitliği sağlama adına yaptığı bir sosyal denge sözleşmesi var. Bunun, fiilî durumun en azından devam etmesi gerekir ki toplu sözleşme masası kurulabilsin. Daha yasanın çıkışında grevsiz, toplu sözleşmesiz, toplu pazarlık hakkı olmayan toplu görüşme yasasını arar hâlâ gelirsek bu doğru bir başlangıç olmaz; bu, Meclisin yapacağı iş olarak da doğru bir sonuç üretmez diyorum ve sizleri 2,5 milyon memur, 1 milyon 800 bin memur emeklisinin beklentisine uygun,

Anayasa'nın 53 ve 128'inci maddelerinde yapılan toplu pazarlığı içeren değişikliği de yansıtan bir çalışma yapmaya davet ediyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gündoğdu.

Şimdi, Kamu-Sen Genel Başkanımız Sayın İsmail Koncuk Bey buradalar.

Buyurun Sayın Genel Başkanım.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, kıymetli Komisyon üyeleri, konfederasyonlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi Türkiye Kamu-Sen olarak saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 2001 yılında 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu yasalaştı. On yıldır 4688 sayılı Yasa'daki eksiklikleri, yanlışları tartışıyoruz. Tabii bu Anayasa referandumu sonucunda kamu çalışanlarına grev olmasa da toplu sözleşme hakkı verilmesi kamu çalışanları gerçekten umutlandırdı. Ama tabii “toplu sözleşme” deyince toplu sözleşmenin sadece adının olması bir anlam ifade etmiyor, tarafları oluştururken ve tarafların yetkilerini oluştururken toplu sözleşme düzeneğini ILO standartlarında ve dünyada geçerli bir standartta oluşturmak lazım ki adına “toplu sözleşme” diyebilelim. Şu anda önümüzdeki taslak, emin olun toplu görüşmelerden daha geriye götüren bir taslak hâline getirilmiş.

Tabii, Sayın Bakanımız da konuşmasında ifade etti, biz kırk saat, beş gün beraberce çalışmalar yaptık. Gerçekten güzel çalışmalar yaptık, bazı konularda anlaştık, bazı konularda anlaşamadık ama tabii, burada anlaşabildiğimiz konuların da olmadığını görüyorum. Şimdi, sendikalarla Bakanlık arasında anlaşmazlık var, sendikaların kendi arasında anlaşmazlık var ama Bakanlıkla sendikalar arasında anlaştığımız maddeler de burada yok, çıkartılmış. Şimdi, bunu nasıl ifade edeceğiz? Bunu nasıl açıklayacağız? Ben bunları, değişiklik tekliflerini Sayın Başkanımıza da görüşmelerimde iletmıştim ama Komisyon huzurunda bir daha ifade etmek istiyorum ben:

Teknik olarak bir teklifimiz var, “Genel ve hizmet kollarına özgü.” ifadesinin eklenmesini istiyoruz. Bunu hizmet kolu toplu sözleşmesinin yapılması gerektiğini düşünerek 3'üncü maddenin “h” fıkrasında “kamu görevlileri” ibaresinden sonra gelmek üzere “genel ve hizmet kollarına özgü” ifadesi eklenmeli eğer hizmet kolu toplu sözleşmesi de bu kanun içerisine girecekse.

18'inci madde kamu çalışanları sendikaları yöneticilerinin güvencelerini, izinlerini düzenleyen bir madde, bayağı geniş bir madde. Burada il ve ilçe temsilcileri ilk defa kanuna girdi, bu son derece önemlidir. Ben Sayın Bakanımıza bu anlamda teşekkür ediyorum ancak burada örgütlenme özgürlüğünün önünü açmak adına il ve ilçe temsilcilikleri oluşturuyorsunuz yani sendikacılık yapmak adına... Mesela ben Adana Ceyhanlıyım. Ceyhan 130 bin nüfuslu bir şehir, birçok ilden büyük, orada her sendikanın ilçe temsilcisi var fakat bu ilçe temsilcisine biz sendikal faaliyet yapabilecek bir zaman

tanımıyoruz. Yani, şimdi adını kanuna koymak güzel, son derece önemli bir gelişme ama buna izin vermek lazım, bu adam işine bağlı, çalışması lazım. En azından haftada bir gün il ve ilçe temsilcilerine izin vermek lazım ki ILO’da imza attığımız üzere örgütlenme özgürlüğünün önünü açabilelim. Yoksa bunu buraya koymamın... Bir anlamı var, en azından bu teşkilat yapısını biz de tanıyoruz, hukuken bir hak veriyoruz anlamı var ama doğrusu izinlerin de verilmesi olacaktır. Bu, son derece önemli.

Yine, sendikaların yetkisinde olan birtakım faaliyetler var, mesela misafirhane açmak gibi filan. Biz buraya öğrenci yurdu kurulmasını... Sayın Bakanımız buna bir türlü rıza göstermedi. Hâlbuki öğrenci yurdu Türkiye’de ciddi bir ihtiyaç, 227 bin YURTKUR’un kapasitesi var, 2 milyonun üzerinde üniversite öğrencisi var. Eğer bir sendika çıkıp da “Ben öğrenci yurdu kurayım.” diyorsa... Birtakım gruplar kuruyor, neler yapıldığını bilmiyoruz ama sendikalar legal örgütlerdir ve denetime tabi örgütlerdir. Bizim yurt kurmak keşke gücümüz olsa da kurabilsek ama kanuni engel de var. Bunun mutlaka hak olarak verilmesi eğitim-öğretime sendikaların da katkıda bulunması adına önemlidir.

Televizyon ve radyo açma yetkisinin de konfederasyonlara verilmesi... Biliyorsunuz şu anda işçi sendikalarıyla ilgili bir değişiklik tasarısı var, orada işçi sendikalarına televizyon ve radyo kurma hakkı var. Sayın Bakanımız söz vermişti, eğer işçi sendikalarına verirsek size de vereceğiz diye, onu da burada ben Sayın Bakanıma hatırlatmış... Vermediniz mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Vermedik.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – O zaman bize de vermeyeceksiniz! Peki, onları da çıkarmışlar demek ki. Ama öğrenci yurdu konusunda gerçekten Türkiye’nin ciddi bir yurt ihtiyacı var. Sendikaların imkânları doğrultusunda üyelerinin öğrencilerine ucuz barınma imkânı sağlayabilmeleri son derece önemli. Yani annelerimiz, babalarımız gerçekten çocuklarını okutamıyorlar. Yani sendikalar sübvansede ederlerse bu anlamda ciddi bir rahatlama belki zaman içerisinde oluşabilir.

İş yeri sendika temsilcilerine ve sendika iş yeri temsilcilerine -bu yeni bir tabirdir- mutlaka sendikal faaliyetlerini yapabilmesi için izin verilmesi gerekiyor aynı il ve ilçe temsilcilerinde izin verilmesi gerekiyor aynı il ve ilçe temsilcilerinde olduğu gibi. Bunu bir gün olarak teklif ettik ama bu oran tartışılabilir. Şu anda iki saat, dört saat olabilir, altı saat olabilir yani bu iki saatlik sürenin örgütlenme özgürlüğüne gerçekten saygı duyulduğunu göstermek adına mutlaka verilmesi ve artırılması lazım.

28’inci maddenin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını istiyoruz, az önce Ahmet Bey de ifade etti. Bu 28’inci madde kapsam maddesi yani toplu sözleşmede hangi konuları gündeme getireceksiniz, bunu açıklayan bir kapsam maddesi.

Sayın Başkan da orada bir tereddüt olduğunu zaten söyledi. “Ücret sistemiyle ilgili tekliflerde bulunulamaz ya da toplu sözleşmenin gündemine alınamaz.” gibi son derece muğlak... Muhtemelen yarın toplu sözleşmede maliye temsilcisi çıkacak, biz neyi getirirsek, “Bu, sistemi ilgilendiren bir tekliftir.” diye önümüze kale gibi bir engel çıkaracak ve toplu sözleşmeler arzu ettiğimiz noktada olmayacak. Bu maddenin kesinlikle burada olmaması gerekiyor.

Tabii, bizi bunlar rahatsız ediyor da asıl rahatsız eden bir madde var, 29’uncu madde. Bu madde “tarafklar” maddesi.

Şimdi, bizi çağırıyorlar, Memur-Sen’i çağırıyorlar toplu sözleşme masasına, “Sen tarafsın.” Diyorlar, Kamu-Sen’i çağırıyorlar, KESK’i çağırıyorlar “Siz de tarafsınız.” Taraf olarak bizi kabul eden bu anlayış... “Mali ve sosyal taleplerinizi de bize bir hafta önceden gönderin.” diyorlar, bütün konfederasyonlar gönderiyor ancak imza atma yetkisine sahip değil. Memur-Sen imzalarsa sözleşme geçerli oluyor, imzalamazsa sadece Memur-Sen’in Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna itiraz hakkı var.

Şimdi, 7 tane temsilci var burada sendikaların, 1 tanesini en baştan kafadan Memur-Sen’e veriyor, geriye 6 tane kalıyor. 6’yı sendikaların üye sayısına bölüyor, Memur-Sen’e 3 tane daha veriyor, ediyor 4, Kamu-Sen 2, KESK 1. Bu durumda ne oluyor?

MUSA ÇAM (İzmir) – Demokrasi oluyor!

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Adaletle bak! Memur-Sen’in her 128 bin üyesine 1 temsilci düşüyor, Kamu-Sen’in her 200 bin üyesine 1 temsilci, KESK’İN 232 bin üyesine 1 temsilci. Bu nasıl adalet? Böyle bir toplu sözleşme düzeneği olabilir mi? Biz de çıkıp diyoruz ki: Şimdi eğer burası böyle olacaksa... Ben Kamu-Sen olarak şunu teklif ediyorum: “Bizi çağırmayın kardeşim, biz orada olmayalım.” Ben KESK’in de benzeri şeyi düşündüğünü zannediyorum. Orada bir biblo gibi bizi oturtmanız kamu çalışanlarına, bu toplu sözleşme masasına ne fayda sağlayacak?

Az önce Ahmet Bey burada “Dayanışma aidatı” filan da olsun. Yahu bu kadar... “Her şey bana” diyor yani “Her şey bana.”

Sayın Bakanım ben bunu tartışmalarımızda, çalışmalarımızda ifade ettim, dedim ki: Burada şöyle bir düzenek oluşturulmalı. Tamam, Memur-Sen bağıtlasın, en çok üyeye sahip sendika. Yani ILO’da filan doğrusu bu değil, yüzde 51’i geçmesi lazım bunu yapabilmesi için. Haydi bağıtlasın, kabul, bizim de imza atma yetkimiz olsun kabul ediyorsak toplu sözleşmeyi. “Doğru” diyorsak, konfederasyonların birer temsilcileri de imza atsın. İmzamız bile istenmiyor. Bizim iki konfederasyon, KESK ile beraber bu toplu sözleşmeyi beğenmediyse... Yahu, itiraz ettiğimiz husus...

Şimdi, Sayın Bakanım “Bu çok tabii bir teklif, doğru bir teklif, bu kabul edilebilir.” dedi, burada yok.

Şimdi, ben toplu sözleşmeyi nasıl yapacağım Sayın Bakanım? Toplu sözleşmeyi yaparsınız, Kamu Görevlilerine eğer biz itiraz edersek... Belki etmeyeceğiz, belki biz de imzalayacağız. İtiraz edersek Kamu Görevlileri Hakem Kurulu bizim taleplerimizi doğru bulursa... Ki o kurul da zaten sizlerin talimatlarıyla hareket edecek bir kurum, öyle görünüyor, 6'ya 5 bir üstünlük oluşuyor burada. Bu kurulun kararından niye korkuyoruz? İtiraz ettiğimizi verin, itiraz ettiğimiz doğru bulunursa bizim dediğimiz noktada toplu sözleşme metnine girsin, doğru bulunmazsa Memur-Sen'in imzalayacağı metin toplu sözleşme metni olsun. Yani metin ortaya çıkmayacak diye bir kaygı, ben bunu anlamıyorum! Bu çok açık. Bir anlamı var bunun, ben bunu burada söylemek istemiyorum, anlamı belli, diğer iki konfederasyonu yok hükmünde saymak. Daha önce bir madde daha vardı burada, o maddenin altında, "Diğer konfederasyon katılamazsa toplu sözleşmeye -hizmet kolu toplu sözleşmesi de vardı orada- hizmet kolu toplu sözleşmesine de katılamaz." diye bizi oraya zorla oturtmaya yönelik bir madde vardı, o kaldırılmış.

Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; istirham ediyorum, bakın şu anda rahatsızlığın ana nedeni bu maddedir, bu madde değişmeli. Ne olacak? Biri toplu sözleşme yaparken biri dışarıda eylem yapacak, her toplu sözleşme dönemi ciddi huzursuzlukların yaşandığı bir dönem olacak. Yani bunu oluşturmanın ne kamu çalışanlarına ne ülkeye ne Hükûmete ne kimseye faydası olur.

Şimdi, ben esasında Memur-Sen'i de anlamakta zorlanıyorum. Neden biliyor musunuz? "Tek başıma ben yapayım." diyor. Hâlbuki bizim itiraz ettiğimiz olsa kendi eli güçlenecek o komisyon karşısında, diyecek ki: "Benimle anlaşın."

Şimdi, böyle olunca, bizim elimizi kolumuzu bağlayınca kendisinin güçleneceğini zannediyor, böyle bir şey yok. Bu son derece yanlış, bu Türkiye'yi karıştırabilecek bir maddedir yani bu madde burada durduğu sürece bizim Türkiye Kamu-Sen olarak bu sendika kanunu ile bir yere gidileceğine inanmamız mümkün değil, kamu çalışanlarının da inanması mümkün değil. Dolayısıyla "Kamu çalışanlarına toplu sözleşme hakkı verdim." demenin de bir anlamı kalmıyor. Her gün eylem yapıyoruz Sayın Bakanım, her gün eylem. Artık bunun düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Başkanım, affedersiniz, benim anlamadığım bir şey oldu. Bu kanunda Memur-Sen ismen mi zikredilmiş, yoksa "En çok üyeye sahip olan sendika" mı deniliyor?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – En çok üye...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdilik öyle tarif ediliyor.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Vallahi, problemler Türkiye'de konjonktürel düşünüldüğü için Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hayır yani şimdi ben...

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Konjonktür gereği bugün Memur-Sen. Biz bugünü yaşayan bir toplumuz.

BAŞKAN – Çok özür diliyoruz çünkü kanunu ben çok teferruatlı okudum, sendika ismi göremedim. Acaba ben mi göremedim diye... (Gürültüler)

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Malumu ilan etmişsiniz!

İZZET ÇETİN (Ankara) – O mekanizmayı çok iyi bilirsin, saklamışlar.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkanım, Türkiye’de...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle, bakınız: Bakan Bey biraz önce söyledi, “Sendikalar kendi aralarında anlaşmıyor.” diye. Siz kendi aranızdaki sorunu buraya taşımayın, önerilerinizi getirirseniz biz daha mutlu oluruz.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Efendim, siz hakemlik yapacaksınız.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Sayın Başkan, bu konuda bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Ahmet Bey, biz sizi sonra dinleriz, sonra dinleriz, tamam.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Yani, çok büyük bir yanlış var, hizmet kolunda razı olunan ve istenen şey çarpıtılıyor, açık söz istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen... Tamam...

Buyurun siz Sayın Koncuk, devam ediniz.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Şimdi, Sayın Başkanım, siz orada bir şey söylemeye çalıştınız ama Türkiye’de kamu çalışanlarının sendikal tercihlerini ortaya koyarken hangi saiklerle ortaya koyduğunu bu ülkede bilmeyen kalmadı, siz de bunu biliyorsunuz. Bir sendika, bir konfederasyon 2002 yılından bu yana tam 1150 oranında büyümüş, tam 1150 oranında büyümüş. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, sessiz olursak, Başkanı dinleyelim.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Bunu, sendikacılık yapmadan, eylem yapmadan bir konfederasyonun bu büyüme sebebini çıkıp akıl sahibi birilerinin bu millete izah etmesi lazım. Biz sendikacılık adına her şeyi yapıyoruz, KESK her gün gaz yiyor, öbürleri oturarak büyüyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Eylem yapmayın yani!

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Sayın Başkan, söz istiyorum.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Ya böyle bir anlayış olabilir mi? Nasıl yani? Bunu çıksın izah etsin? Oturarak büyümenin yolu varsa biz de oturalım ya, biz polisle filan niye cebelleşelim.

Sayın Başkanım, burada... (Gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sessiz olursak... Bakın, dinleyemiyoruz... Değerli arkadaşlar, sessiz olalım lütfen.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkanım, bir de -bunu Sayın Bakanım da zannederim kabul edecektir- toplu sözleşme Ağustosun 1’inde başlıyor, Eylül 1 olarak değiştirilmesi lazım. Daha önce bir torba yasayla zaten 1 Eylül tarihi itibarıyla toplu sözleşmenin başlaması kabul edilmişti. Yalnız o zaman Sayın Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer torba yasayı iade ettiği için bizim bu madde de iade edilmişti yani eylül konusunda bir kanun çıkarılmıştı. Şimdi, ağustos olursa şöyle bir problem çıkacak: Temmuzun birinci haftası yetkili sendikalar ilan edilecek, bir hafta gidiyor oradan, ağustostan önceki bir hafta önce sendikalar toplu sözleşme taleplerini, mali, sosyal taleplerini ulaştıracaklar, iki hafta kalıyor. Yani bu iki haftada biz toplu sözleşmelere hazırlanacağız, komisyonlar toplanacak... Bu uzun bir çalışma -Biz tabanımızın da görüşünü alarak bunları yapıyoruz- ve bir ay süren bir toplu sözleşme sürecine 1 Ağustostan itibaren gireceğiz. Vallahi sendikacıların hiçbir tatil yapmaması demektir bu. Tatil yapmak filan değil de eylül ayına kadar tamamen sendikal çalışmalarla dolu, soluk alamadığımız bir zaman dilimi demektir bu ve sağlıklı bir çalışma olmayacak. Ağustos sıcaklığında bir çalışma yapılması gerçekten zor. Bilmiyorum bu ağustos teklifi kimden geldi? Bizim masada anlaşmamız Sayın Bakanım eylöldü. Bilmiyorum birileri sihirli değnekle bu tasarımı mı değiştiriyor, sizin bilginiz dâhilinde mi oluyor Sayın Bakanım, ben anlamıyorum. Maliye Bakanlığı bürokratları mı yapıyor, anlamıyorum. Yani hazıranda, eylül ayı için anlaşıyoruz, ağustos oluyor. 15 Hazirana kadar çalışmak vardı, ben itiraz ettim ya 15 Mayıs olsun diye, “olmaz” dediler, baktım şimdi olmuş 15 Mayıs. Neye göre olmuş bunu anlamıyorum. Muhtemelen Maliye Bakanlığının bürokratları böyle bu işlere karşı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Buna bütçe engel.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Bütçe engel değil efendim. Şu anda toplu sözleşmeye bakın...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Orta vadeli programın hazırlanması, sonraki yılın bütçe hesaplarıyla ilgili bir düzenlemedir bu.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Yok Sayın Bakanım, şimdi bile...

BAŞKAN – Maliyeden yetkili arkadaş kim var burada? Tamam... Nedenini siz biliyorsanız veya açıklayacağınız neden varsa daha sonra size söz vereceğim.

Buyurun.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Şimdi, bakın, 2013 bütçesi, 2012 bütçesi bağışlanmasına rağmen biz önümüzdeki günlerde toplu sözleşme yapacağız. Yani bütçe görüşmesi yapılmış, bitmiş, buna rağmen biz toplu sözleşme yapacağız. Bu bile yapılabilir demek

ki. Esasen, toplu sözleşmeyi zaten böyle bütçe sınırları arasına sıkıştırmak yanlış bir şey. Şimdi ne yapalım? Bütçede görüşülecek, maksimum ya da değerler ortaya konuluyor, çalışmalar yapılıyor, maliye bürokratları diyor ki: “Biz 2013 yılında şunu öngörüyoruz kamu çalışanlarına.”

Şimdi, biz toplu sözleşme masasında o öngörüğü değiştiremeyeceğiz mi? Yani böyle, bütçe değerlendirmeleriyle ilgili bir toplu sözleşme dönemi hazırlamak da yanlış. Zaten bütçe görüşmelerinden önce oluyor eylül ayı da, doğrusu eylül ayında bunu yapmaktır, bu konuda da daha önce zaten kanun çıkmıştır.

Bir de bizim mutabakata vardığımız bir husus, dava açmakla ilgili yine Çalışma Bakanlığıyla konfederasyonlar arasında bir uzlaşma vardı, Ahmet Bey onu söyledi burada. İlk iki taslakta vardı bu, son gelen bu taslakta bu da kaldırılmış. Yani sanki dava açmayın anlamında. Bunu da anlayamıyoruz yani bunlar bizim mutabakata vardığımız konular. Hizmet kolu toplu sözleşmesi yok. On bir hizmet kolu var. Yani hizmet kolu toplu sözleşmesi son derece önemli toplu sözleşmedir. Yani bunun yokluğunu düşünmek mümkün değil Sayın Başkanım.

Belediyelerde sosyal denge sözleşmesi yapıldı bugüne kadar. Yani toplu sözleşme döneminden önce yapılabilen, elde olan bir hak eğer yanlışsa neden yapıldı, eğer doğruysa bugün neden kaldırılıyor? Bunları anlamak mümkün değil. Bu değişiklik tekliflerimizin kamu çalışanlarına bir fayda sağlayacağını, bir rahatlama sağlayacağını, huzurlu bir toplu sözleşme dönemi yaşayacağımızı... Egoları kabarmış, her şeyi ben yapayım anlayışıyla hareketten kurum ve kuruluşların ben ne Hükûmete ne de kamu çalışanlarına fayda sağlamayacağına inandığımı ifade ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Şimdi, KESK Genel Başkanı...

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Sayın Başkanım, bir açıklama yapmama müsaade ederseniz... Gerçekten iki dakikalık bir söz istiyorum, istirham ediyorum.

BAŞKAN – Ahmet Bey...

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Başkanım, pardon, ben bir maddeyi unuttum, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Yargıtay 9’uncu Daire Başkanının olmasını istiyoruz. Bu konuda da mutabakatımız aşağı yukarı vardı ama “Bakanlar Kurulunca seçilir.” ifadesi var. Burada da şunu anlamak lazım: “Bakanlar Kurulu seçer.” ifadesini koyanlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bile güvenmiyor yani öyle bir şey olabilir mi? Niye Bakanlar Kurulu seçecek? Akademisyeni niye Bakanlar Kurulu seçiyor? Bu da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının esasında alanına müdahaledir, bir güvensizlik ortamı oluşturuyor. Bakanlar Kurulu öylesine önem

veriyor ki “İpler tamamen benim elimde olsun, öyle bir Kamu Görevlileri Hakem Kurulu teşkil edeyim ki Hükûmetin talepleri oradan çıksın.” anlayışıyla bunu yapıyor, bu da son derece yanlış. Mutlaka 9’uncu Daire Başkanı olmalı ve ya konfederasyonlar teklif etmeli akademisyenleri ya da Üniversitelerarası Kurul seçmeli.

Saygılar sunuyorum tekrar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ahmet Bey siz satışta olduğu için mi?

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu pek usulden değil yalnız. Bakınız şöyle: Rica edeceğim...

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkan, Ahmet Bey görüşlerini söyledi.

BAŞKAN – Bir dakika... Bak, ben, şunu söyleyeyim: Ben, sendikacı arkadaşlarımla on yıldır çalışıyorum. Tahammülümün sonsuz olduğunu onlar bilirler, hepsi bilir ancak...

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Doğru bilgilendirme adına...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Ahmet Bey.

Kendi aranızdaki sorunlar, bizim komisyonumuz elbette ki onlarla da ilgilenmesi gerekir belki ama burada tartışılacak ortam değil. Lütfen, ne kendinizi kırın ne de birbirimize böyle cevap hakkı oluşturacak sözlerde bulunalım.

Buyurun, çok kısa...

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Teşekkür ediyorum.

Şunu söylüyorum: Yetkili sendika, yetkili konfederasyon. Burada işçi sendikalarında genel başkanlık yapmış arkadaşlar var. Bir yerde TÜRK-İŞ yetkili ise DİSK’in, HAK-İŞ’in orada imza yetkisi olmaz, masada olma yetkisi olmaz. O toplu sözleşmeyi imzalamışsa onların üyesi de oraya dayanışma aidatı öder. Avrupa’da da öyledir.

Burada yanlış olan, Sayın Bakanın, konfederasyonların hepsi masada olsun diye toplu sözleşme heyetinde onlara üye sayısına göre bir oturma yetkisi vermesidir. Kamu işveren heyeti için muhalefetten oy oranımıza göre kamu işveren heyetinde muhalefet partileri de olmalıdır diye bir teklif ne kadar yanlış olursa, bu iktidarın yetkisindeyse, hizmet kolunda ve konfederasyonda da bu böyledir.

Elimde 2002 yılından bugüne, yasa çıktığı günden bugüne sendika üye sayıları var. 2001’de Anasol-M Hükûmeti yüzde 5 barajla yasa çıkarıyor, Memur-Sen barajı aşmasın diye çıkarılıyor ve bir sekiz ayda Kamu-Sen 329 bin, KESK 262 bin üye kaydediyor, Memur-Sen 41 bin üyede kalıyor ve her yıl 60-70 bin üye kaydederek.

BAŞKAN – Anlaşıldı Ahmet Bey.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Bu İktidarın sekizinci yılında biz konfederasyon olarak yetkili oluyoruz. En büyük hizmet kolu eğitimde onuncu yılda. Dolayısıyla bu emekleri enflasyona uğratmak sağlıklı bir şey değil.

BAŞKAN – Ahmet Bey, mesele anlaşılmıştır.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Doğrusu şudur: Burada Memur-Sen geçmiyor, Kamu-Sen geçmiyor, KESK geçmiyor, “Yetkili konfederasyon.” diyor. Evet, ILO’da taraf sendika, yetkili sendikadır, yetkili konfederasyondur. Bugün Memur-Sen, yarın Kamu-Sen olur. Hizmet kolunda hep beraber uzlaştık. Hangi sendika yetkiliyse 3 kişilik heyeti o sendika...

BAŞKAN – Anlaşıldı Ahmet Bey.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Türk Büro-Sen’de Kamu-Sen heyeti belirler demişiz, imza yetkisi de onun, konfederasyonda da böyle olması gerekir. Ayrıca sendikanın rekabeti sahada her türlü yapılabilir.

BAŞKAN – Evet, sahada yapılmasını biz de saygıyla karşılıyoruz, burada değil.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Ama gerçekleri de saptırmamak lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Siz kendi aranızda tartışın, burada değil.

Bakınız, burada tartışmanızı ben uygun görmüyorum. Burada değerli milletvekili arkadaşlarımız sizlerden gelen bilgileri alıp onlar da mutlaka bilgileri sunacaklar. Kendi aranızda farklı örgütler olduğunuza göre farklılıklar olması gayet tabiidir, partilerin arasında olduğu farklılıklar gibi. Ama biz burada bakın parti tartışması yapmıyoruz. Bu konuşmaları, sizlerden alacağımız bilgileri değerlendireceğiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz sonra yapacağız.

BAŞKAN – Biraz sonra yapacağız, evet.

Sayın Başkan, buyurun.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli üyeler; sizi KESK Yürütme Kurulu adına selamlıyorum.

Elbette elinizde bulunan bu tasarı belli çalışmalar sonucu şekillendi ancak ben de ifade etmek istiyorum, şekillenen tasarı bu değil. Sayın Bakanım burada. Herhâlde bu tasarinın şekillenmesinde, son tasarinın şekillenmesinde en çok hizmeti geçen Mehmet Bey’dir, Mehmet Bey de burada çünkü çerçevede biz öyle algılıyoruz, öyle düşünüyoruz.

Bunları belirttikten sonra şunu ifade etmek istiyorum: Yani bugün, biz, Kamu Çalışanları Sendikalar Yasası’nı 2001’den bu yana, on yıl sonra tekrar ele alıyorsak önümüzde iki yol var, ya

2001'e döneceğiz, aynı mantık, aynı felsefeyle yasa oluşturacak ya da geçmişten bugüne bizim çalışma yaşamımızı ve çalışma ilişkilerimizi belirleyen ve hâlen geçerliliği olan ILO'nun 87, 98, 151, Avrupa Sosyal Şartı, AİHM kararları ve AİHM Sözleşmesine göre yapacağız. Bence, bugün burada bu kararın verilmesi lazım. Eğer uluslararası sözleşme ve mevzuatlara göre yapacaksak bu yasamız yani bu tasarımız tamamen o sözleşme ve mevzuata aykırı bir tasarıdır. Bu noktada 2001 yılında çıkarılan 4688'in gerisindedir.

Öncelikle bunları ifade ettikten sonra tasarıya ilişkin genel başlıklar noktasında görüşlerimizi ifade edeceğim. Birinci husus, toplu sözleşme kapsamı. ILO 87, 98, 151, Avrupa Sosyal Şartı, toplu sözleşmenin kapsamını ortaya koymuştur. Çalışanların ekonomik, bakın mali demiyorum, ekonomik diyorum, önemlidir, üzerinde duruyoruz, ekonomik, sosyal, demokratik, özlük, bütün haklarını kapsıyor. Şimdi bu tasarıda kamu çalışanlarının sadece mali ve sosyal hakları ele alınmış, bu mali ve sosyal haklar da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu çerçevesinde ele alınmıştır, çalışma ilişkileri ve çalışma yaşamı çerçevesinde ele alınmamıştır. Bir kere, kapsamın geliştirilmesi lazım. Birinci talebimiz budur. Yani toplu sözleşme kapsamında kamu çalışanlarının ekonomik, sosyal, özlük, mesleki ve demokratik hakları, hatta siyasi hakları dahi tartışılmalıdır, ele alınmalıdır ve kapsam bu şekilde genişletilmelidir.

Diğer bir husus, toplu sözleşme düzeyi. Tasarıda öne çıkarılan toplu sözleşme düzeyi tek düzeydir yani genel toplu sözleşme. Bu eksiktir, uluslararası mevzuata göre çok çok eksiktir. Buradan hareketle yani genel toplu sözleşmeden kastımız, genel bir çerçeve sözleşmeli olmalıdır. Ama bunun yanında iş kolu toplu sözleşmeleri ve bazı alanlar için de kurumsal toplu sözleşmeler olmak zorundadır. Özel bütçesi olan birçok kurum var ve bu kurumlar şu anda bu genel toplu sözleşmenin dışında kalıyorlar. Ne yapacağız onları?

Diğer bir husus, yerel yönetimler yani belediyeler. Belediyelere özgü kurumsal, özel toplu sözleşme olmak zorundadır. Onun bütün detaylarını en sonunda ifade edeceğim.

Taraflar ilişkisi... Şimdi, ILO mevzuatı yüzde 50 artı 1 taraf ilişkisini belirliyor. Çok açık ve nettir. Şimdi, buna göre mevcut konfederasyonlar içinde bu çoğunluğa sahip olan herhangi bir konfederasyon yoktur. O zaman şunu ifade ediyor: Bütün konfederasyonlar ya da sendikalar kendi çalışanları için ve kendi üyeleri için toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler. Buna da ILO "Özgür toplu sözleşme hakkı." diyor. Biz de bu çerçevede öncelikle kendi üyelerimiz için bir toplu sözleşme yapma hakkımız vardır ve kendi üyelerimiz için toplu sözleşme yapmak istiyoruz. Birinci husus bu.

İkinci husus, bu tasarıya göre, taraflar ilişkisi çok sıkıntılıdır. Siz çoğunluk sayısını hangi sendikaya verirsiniz verin geriye kalan sendika ve konfederasyonların oradaki varlığı hiçbir anlam ifade etmiyor, hukuki olarak da hiçbir anlam ifade etmez.

Buradan hareketle, bu tasarıda öne çıkarılan 4 artı 2, artı 1 formülasyonu geçersiz bir formülasyondur. Bu yüzden eğer bu tasarıda konfederasyonlar düzeyinde bir katılım olacaksa ve bu da üç konfederasyon olacaksa -tabii bu da tartışılır niye üç konfederasyon, bu konuda çok açık ve netiz, niye üç konfederasyon- konfederasyonlar düzeyinde katılım olacaksa o zaman konfederasyonların üye sayısına göre nispi temsil oranında bir dağılım yapılmalıdır ki oradaki taraf ilişkisi hukuki bir zemine oturabilsin, bir haklılık olsun, geçerliliği olabilsin.

Özellikle İsmail Bey ifade etti yani 232 bine bir temsilci vereceksiniz KESK'e, örneğin 128 bine ya da 130 bine Memur-Sen'e bir temsilci. Böyle olmaz, böyle hakkaniyet olmaz. Bunun netleşmesi lazım. Eğer bu tasarıda konfederasyon, birden fazla konfederasyon taraf olmayı öngörüyorsanız o zaman üyeleri oranında, nispi temsil oranında bir katılım olmak zorundadır ve bu şekilde gelişmelidir.

Şimdi, var olan tarafların elbette imza yetkisi de olmak zorundadır, elbette itiraz hakkı da olmak zorundadır. Aksi takdirde taraf ilişkisinin bir bağlayıcılığı olabilsin. Bu noktada biz nispi temsil oranında taraf olmayı kabul ediyoruz, imza yetkisi de talep ediyoruz ve aynı zamanda itiraz hakkını da talep ediyoruz, olmak zorundadır çünkü taraf ilişkisi buradan şekillenir.

Toplu sözleşmeyi imzalamaya bir konfederasyon yani çoğunluk sayısı ile imzaladığı zaman doğal olarak diğer konfederasyonların kabul etmemesi öne çıkacaktır. Bu da çalışma yaşamı ve çalışma ilişkilerinde gittikçe artan ve yaygınlaşan köklü sıkıntı ve sorunlara sebep olacaktır. Bunların önüne geçilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Diğer bir husus, uzlaşmazlık olmadığı zaman yani konfederasyonlar imza atmada uzlaşmazlık olduğu zaman şöyle bir talebimiz de vardır yani toplu sözleşmenin kabul edilip edilmeyeceği referandumla Türkiye'deki bütün çalışanlara sorulmalı. Yani toplu sözleşmeyi yürütme kendi taleplerini öne çıkardı, konfederasyonlar da öne çıkardı. Hakem kurulana gitmeden önce ne yapılabilir? Bütün çalışanlar tarafından referanduma sunulabilir.

Diğer bir husus, hakem kurulu. Şimdi, hakem kurulunun mevcut sayısal bileşeni sıkıntılıdır, 7 artı 4 yani her hâlükârda yürütme, 7 sayısını kendinden yana bir güvence altına almıştır. Bu şu anlama geliyor: Hakem kurulu başkanı kim olursa olsun, konfederasyon temsilcileri dışında diğer akademisyen ve katılımcılar kim olursa olsun hükûmetin talepleri koşulsuz olarak hayat bulacaktır. Bu nasıl bir hakem kurulu ve nasıl bir hakemlik anlayışı, kabul edilir bir şey değil. Aynı zamanda hakem kurulu kararının bağlayıcı olması, toplu sözleşme akdi şeklinde olması, bir, yargıya gitmenin yani iş mahkemelerine gitmenin önünü kesiyor; iki, grev hakkımızı zımnen yok sayıyor.

Şimdi, toplu sözleşme, toplu sözleşme diyoruz ama ILO'da grev ve toplu sözleşme bir bütündür, birbirini bütünleyen temel ilkelerden biridir. Birbirinden ayırt ediyoruz önce, daha sonra karar ile hakem kurulu kararıyla bunu zımnen de yasaklıyoruz. Nerede kaldı uluslararası mevzuata

göre ve çalışma ilişkilerine göre bizim imza attığımız o sözleşmelerin bağlayıcılığı? Bu da bizim açımızdan kabul edilir bir şey değildir.

Biz, şunu ifade ediyoruz: Biz, uluslararası sözleşmelerden hareketle grev hakkımızı kullanıyoruz, kullanmaya da devam edeceğiz ama artık uluslararası mevzuata göre grev hakkının da yasal teminat altına girmesi lazım. Bir on yıl daha ertelemeye gerek yok. 2001 yılında “Memurun bir yasası olsun da toplu sözleşme ve grevi sonra ekleriz, geliştiririz.” diyen anlayış neyse bugün, on yıl sonra greve yönelik yaklaşım da aynı noktadadır, aynı anlayış temelindedir. On yıldır biz kamu emekçileri kaybettik, bir on yıl daha kaybetmek istemiyoruz. Bunu net ve açık bir şekilde ifade etmek istiyorum.

Diğer bir husus, örgütlenme alanının önünde hâlen ciddi engel ve sınırlar vardır. Yaklaşık olarak 100 bine yakın kamu emekçisi hâlen örgütlenme alanının dışında tutuluyor. Birincisi yani Millî Savunma Bakanlığı ve emniyet teşkilatı bünyesindeki sivil memurlar yani aşçısı, berberi, ne bileyim, kapıcısı vesairesi kamu çalışanıdır ama toplu sözleşme hakkı olmadığı gibi sendikalı olamıyor, örgütlenemiyor.

Bir kere şunu ifade ediyoruz: Kamu çalışanı statüsünde olan herkesin örgütlenme hakkı vardır uluslararası sözleşmelere göre. Bu yasada da o bütün sınırlar kalkmalıdır. Buna asker, polis, sivil memurlar da dâhildir çünkü Avrupa ülkelerinde bu vardır, dünya ülkelerinde bu vardır. Sadece üniformalılara yönelik grev konusunda bazı özel şartlar vardır, bu olabilir ama örgütlenmenin önündeki engeller kalkmalıdır yani sivil memurlar, infaz koruma memurları, hâkimler, savcılar, gerekirse polisler, askerler sendika kurabilmelidir, sendika haklarının bu şekilde geliştirilmesi lazım.

Diğer bir husus, toplu sözleşme hakkından emeklilerin yararlanması. Bu Anayasa’nın zaten 53’üncü maddesi bunu öngörüyor ancak emeklilere örgütlenme hakkı yok, sendika kurma hakkı yok. O zaman bu yasada onun önü de açılmalıdır. Mademki emekliler toplu sözleşme hakkından yararlanacak, o zaman Anayasa’nın 53’üncü maddesinden hareketle emeklilerin de sendika kurma hakkı noktasındaki yasal düzenleme muhakkak öne çıkmalıdır ve şekillenmelidir.

Şimdi, özellikle bu genel kurullar üç yıl, dört yıl vesaire. Biz anlayış olarak sendikacılığın meslek olmadığını düşünüyoruz, bir görevdir. Ben eğitim emekçisiyim, şu an Konfederasyon Başkanım, üç yıl sonra belki kendi okuluma tekrar geri döneceğim. Bu yüzden genel kurulların yıl olarak artırılması, çalışma ilişkileri için bir avantaj değildir, dezavantajdır. Prensip olarak bizim talebimiz iki yıldır ama tüzüklerinde belirtmek şartıyla kesinlikle üç yılı geçmemelidir. Yani bugün üç yıl, yarın dört yıl, öbür gün beş yıl, ondan sonra on yıl gibi bir yaklaşımla çalışma alanı farklı bir noktaya çekilmek isteniliyor. Bu, öngörülen bir şey değildir.

Diğer bir husus, afet durumlarında sendika ve konfederasyonların yardım toplaması ve yardım yapması. Daha önce İran depreminde bu konuda bir yardım kampanyası geliştirdik ama İçişleri

Bakanı bize ceza kesti. Buradan hareketle şunu ifade ediyoruz. Çok somut olarak güncel yaşadığımız Van depremi ortadadır yani bu Van depremine yapılan yardımlar da ortadadır. Biz sendikalar olarak, afet durumlarında, bakın altını çiziyorum, afet durumlarında akdi yani yardımlarımızı, nakdi yardımlarımızı bizzat kendimiz yapmak istiyoruz, ne devlet kurum ve kuruluşlarının yardımıyla ne de kamu yararına bazı derneklerin yardımıyla. Eğer oradaki üyelerime ya da vatandaşa afet durumundan dolayı yardım yapacaksam o yardımımı bizzat kurum olarak ben yapmak istiyorum. O yüzden hem bu yasada yapılacak düzenlemeler bu çerçevede olmalı hem de diğer başka yardımla ilgili yasalarda engelleyici maddeler vardır, onlar da göz önünde bulundurulmak suretiyle değiştirilmelidir.

Bu toplu sözleşme sürecine başlanması 1 Ağustos yani en rahat, en kolay anlaşılan ve anlaştığımız bir husustu yani bütçe dönemi görüşmeleri gerekçe gösterilemez. Siz de takdir edersiniz ki yani yasama, yürütmeden tutun çalışma alanına kadar bütün kesimler temmuz ve ağustos ayında tatildeler. Şimdi, ağustos ayında bu süreci başlatmak demek, sadece ve sadece konfederasyonların eylemsel duruş noktasında ellerini zayıflatmak demektir, onun dışında bir şey değildir. O yüzden, daha önce kararlaştırdığımız gibi, 1 Eylülde başlamalı ve eylül sonunda bitmelidir. Zaten bu süre bütçe görüşmeleri süresi için yeterli bir ara zaman da bırakıyor. Bu çerçevede ele alınmalıdır.

Yine diğer bir husus, biz sendika ve konfederasyonlar, üyelerimiz adına bireysel ve kurumsal dava açma hakkımız olmalıdır yani artık bu husustaki mevzuat değişiklikleri ortadan kalkmalıdır. Yine bu tasarıda bunu engel noktasına getiren bir yaklaşım vardır, bu doğru değildir. Biz, üyemiz her ne kadar dava açsa da kurumsal olarak üyelerimiz adına dava açma hakkımız olmalıdır. Aslında temel görevlerimizden biri de budur. Bu yasal düzenlemede bu çerçevedeki kısıtlamalar ortadan kalkmalıdır.

En son husus, bu yerel yönetimler noktasındaki kurumsal toplu sözleşmeye değinmek istiyorum. Şimdi “Sosyal denge sözleşmesi” deniliyor. Biz “Sosyal denge sözleşmesi” olarak değerlendirmiyoruz ve kabul etmiyoruz. Biz “Toplu sözleşme” diyoruz çünkü belediyelerde fiilî olarak yapıp, ceza alıp, iç hukuku tüketip uluslararası hukuka giden ve AİHM’de sonuçlandırılıp Türkiye için ve Avrupa ülkeleri için ortak mevzuat hâline gelen bir kararımız vardır.

Şimdi, AİHM kararı çok net ve açıktır, kamu çalışanlarının toplu sözleşme yapma hakkı vardır ve yapmalıdır ve bağlayıcı karar. Şimdi, AİHM büyük dairesi bu çerçevede bir karar vermiştir ve bu karardan hareketle 2008 öncesi yaptığımız toplu sözleşmeler ve 2008 sonrası toplu sözleşmeler bizim için bu çerçevededir. Sosyal denge sözleşmesi ya da belediye başkanlarının -tırnak içinde- iyi niyetlerinden vesaireden kaynaklı yaptığımız sözleşmeler filan değildir. Bu tasarı, AİHM kararını tamamen ortadan kaldırmıştır ve böylece belediyelerde şimdiye kadar yaptığımız toplu sözleşmeleri yok saymıştır. Böyle giderse ya da böyle kanunlaşırsa, yasalaşırsa belki geriye dönük de zimmet çıkarırsınız diye düşünüyorum.

Şimdi, bu çerçevede bizim kararımız vardır. Bu davada bizim adımıza dava açan yani AİHM belgelerinde “Türkiye/Baykara-Demir davası” olarak geçen davanın kararını biz bütün komisyon üyelerimize verdik, yine vermeye devam edeceğiz.

Bu davayı açan, kazanan ve aynı zamanda yerel yönetimler noktasında genel başkanımız olan, iş kolumuzun genel başkanı olan Vicdan Baykara Hanım burada. Kısaca, bu davaya ilişkin söz hakkımın bir kısmını ona vereceğim ve bitireceğim.

Bu çerçevede şunu ifade ediyoruz biz KESK olarak, uluslararası sözleşmelere dayalı çalışma yaşamı ve çalışma ilişkilerini buna göre düzenleyen yeni bir yasa istiyoruz. Özellikle ILO’nun 87, 98, 151, Avrupa Sosyal Şartı ve AİHM Sözleşmesi ortadadır. Bunlara denk düşmeyen bir yasa çıktığı zaman aynı 2009, 2010’da olduğu gibi ILO Aplikasyon kararlarında 4688’den dolayı Türkiye tekrar kara listeye alınacaktır, alınmaya devam edecektir. Belki Hükûmet, ILO’da bir yıl, iki yıl sonra tekrar değiştirmek için söz verebilir ama sonuçta çalışma ilişki ve yaşamında o kara listede devamlılık söz konusu olacaktır ve bunun dışında olan bir yasa Türkiye’deki 2 milyon kamu emekçisinin yasası olamayacaktır. Aileleriyle beraber 10-15 milyonluk bir vatandaş kitlesini oluşturuyor ve bu çerçevede önümüzdeki süreçte ihtiyacımız olan yasanın çıkmasını biz talep ediyoruz.

Sayın Başkanım, kısaca, sadece AİHM davamız ve kararımızla ilgili TÜM-BEL-SEN Genel Başkanımız Vicdan Hanım’a söz vereceğim ve onun konuşmasıyla bitmiş olarak.

BAŞKAN – Pardon...

Burada toplantıyı ben yönetiyorum...

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Sadece...

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika...

Burada toplantıyı ben yönettiğime göre... Siz yönettiğiniz toplantıda siz sözü verirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Sayın Başkanım...

TÜM BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA - Kamu çalışanları adına tek kadın sendikacıyım.

BAŞKAN – Olabilir.

TÜM BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA - Konuşmama izin verirsiniz kadına bakış açısında...

BAŞKAN – Hayır, ben kadınlara çok iyi bakıyorum da şimdi burada bir düzen var.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir dakika...

Sözünüzü bitirdiyseniz ben...

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN – Bakın, tekrar şunun için diyorum.

BAŞKAN – Ben anladım, dava burada, onu okuyabileceğiz, ihtiyaç olursa dinleriz.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - O karar sadece KESK için önemli değildir.

BAŞKAN – Sayın Başkan, ihtiyaç olunca biz ondan talep ederiz, Hanımefendi burada zaten. Hani, burada sanki siz oturumu yönetiyormuş gibi davranmanız da doğru değil.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Yok, rica ederim, öyle bir şey algılanmasın.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Çünkü o karara göre, bizim kararımıza istinaden Avrupa'nın birçok ülkesi kendi çalışma yaşamını, mevzuatını yeniden gözden geçiriyor.

BAŞKAN – Onu geçen gün uğradığınızda da söylemişsiniz. Tabii ki önemsenmesi gereken bir karardır. Gerekli olursa Hanımefendi'yi dinleriz.

KESK GENEL BAŞKANI LAMİ ÖZGEN - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Buraya aslında yetkili sendikası olan konfederasyonları davet etmiştik fakat zannediyorum BASK Genel Başkanı burada.

Başka genel başkan pozisyonunda konfederasyondan kimse var mı burada? Yok.

O zaman BASK Genel Başkanımıza, Resul Bey'e de çok kısa, ilave edeceğimiz bir şey varsa...

Bu teamüllerin dışına çıkmak istemiyorum çünkü o zaman usulü bozmuş oluruz.

Sayın Akay, buyurun.

BASK GENEL BAŞKANI RESUL AKAY – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli konfederasyon başkan ve temsilcileri; hepinize şahsım adına ve konfederasyonum adına saygılar sunuyorum.

Tabii siz açılışta böyle bir girizgâh yaptığınız için burada olmayan başka yapılar da var, konfederasyonlar da var. Onların tabii çağırılması gerekirdi. Ben de zaten zatîalinize talepte bulunarak bu toplantıya katılabildim. Keşke çoğulcu, katılımcı bir toplantı olabilseydi çünkü...

BAŞKAN – Ama buradaki sendikalar sendikal hayatımızın yüzde 98'sini temsil ediyor yani gerekli katılımcılık var Sayın Akay.

BASK GENEL BAŞKANI RESUL AKAY – Mutlaka. Zaten şöyle Sayın Başkanım: Burada zaten kararları yasama olarak siz vereceksiniz. Biz sadece görüşlerimizi belirteceğiz, belki katkı yapabiliriz, sizlerin işine yarayabilir söylediklerimiz Bu bakımdan yararlı olabilirdi. Elbette ki nicelik önemlidir ama burada sizin aradığınız daha çok nitelik olması gerekir diye düşünüyorum.

Bu bakımdan tasarıya ilişkin birkaç hususu sizin de ifade ettiğiniz gibi kısaca belirtmek istiyorum. Her şeyden önce, yasaların genellik, eşitlik ve adalet prensiplerine göre yapılması gerekir. Bu yasada, bu tasarıda daha doğrusu, bu hususların dikkate alınmadığı açıkça görülmektedir. Elbette

ki yasaların bugünkü ihtiyaçları karşılaması önemlidir ama on yıllar içerisinde ortaya çıkabilecek ihtiyaçlara da cevap verebilecek yasaların yapılmasında büyük fayda olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla görüşülmekte olan tasarı, üç konfederasyonun ihtiyaçları dikkate alınarak yapılmıştır. Oysa bu süreç on yıllar içerisinde akıp giden bir süreçtir. Bu süreç içerisinde koşullar değişebilir, yapılar değişebilir, sayılar değişebilir, yetkiler değişebilir. Sendikal mücadelenin ihtiyaçlarını karşılayacak bir düzenleme yapılmasında fayda olacağını düşünmekteyiz. Yine toplu sözleşmenin bağlı sendikalarda en çok üye kaydeden konfederasyonlar düzeyinde değil, en çok üye kaydeden hizmet kolu düzeyinde yapılmasında fayda var çünkü konfederasyonlar bir dayanışma örgütüdür, bir üst yapıdır, asıl olan burada sendikalar. Sendika olmadan konfederasyon olmaz ama sendika olduğu takdirde de sendikal mücadele yaşamına devam eder. Bu bakımdan hizmet kolu düzeyinde yapılması hâlinde öğretmenlerimizin, doktorlarımızın, hemşirelerimizin, teknik personelin, daha pek çok hizmet kolundaki kamu görevlilerinin sorunları, çalışma koşulları, başka ilişkileri de bu toplu görüşmelerde tafsilatlı bir şekilde ele alınıp çeşitli akitler yapılması mümkün olabilecektir ama konfederasyon düzeyinde yapıldığı takdirde, hâlen uygulanmakta olan toplu görüşme sisteminin ötesine geçemeyeceğini düşünüyoruz.

Yine, Sayın Başkanım, Türkiye’de yeni sivil ve özgürlükçü bir anayasa çalışmalarının çabalarının sürdüğü bir iklimde 4688 sayılı Kanun’un 15’inci maddesindeki yasaklardan sadece özel güvenlik görevlileriyle 100 personelin çalıştığı kurumların yöneticilerinin yasak kapsamından çıkarılmasını da bir eksiklik olarak ifade ediyoruz. Özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan bahçıvan, garson, hizmetli vesaire gibi çok alt düzeydeki arkadaşlarımızın dahi sendikal haklardan mahrum bırakılmış olması, yine ceza infaz koruma memurlarının, askeriyede çalışan, TSK’da çalışan sivil memurların, Emniyette çalışan emniyet sınıfı dışındaki personelin de yasaklı kapsamından çıkarılmasında büyük fayda var çünkü Türkiye yeni sivil bir anayasa hazırlıyor. Bu denkleme uygun düşen bir yaklaşım olur bu tasarıdaki bu yasakların kaldırılması, bir taraftan yasakları kaldırılınca derken mevcut yasakları koruma anlayışını da ortadan kaldırmış oluruz diye düşünüyorum.

Tasarının 13’üncü maddesinde bazı haklar getirilmektedir, güvenceler getirilmektedir. Tabii ki bunlar doğrudur, bu tasarının olumlu taraflarından birisidir ancak bazı kısıtlamalar da getirilmektedir. Örneğin, bir sendikanın bazı güvencelerden yararlanabilmesi için 400 üye koşulu getirilmektedir. Bu, kültür, sanat, hizmet kolunda yüzde 2,5’ a tekabül etmektedir. Yüzde 2,5 oranında üye yaptığı takdirde ancak bu haklardan yararlanacaktır ama eğitim sendikasında 9 bin potansiyel olduğu için daha az bir oranla, belki binde, hatta on binde, yüz binde 2,5 oranıyla buna ulaşılacaktır. Bu bakımdan bunun yeniden gözden geçirilmesi ya da bir adaptasyon süreci tanınması... Yani maç oynanırken kural değişmektedir çünkü bu uygulama bugüne kadar böyle devam ederken bu

sendikalara bir genel kurul döneminde bu sayılara ulaşamaması hâlinde bu haklardan mahrum bırakılacağına dair bir hususun tasarıya konmasında fayda olur diye düşünüyoruz.

Tasarının 19'uncu maddesinde, arkadaşlar ifade ettiler, bu toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi... Ben buna çok fazla ilave yapmayacağım, zaten arkadaşlar ifade ettiler ama RTÜK üyelerinin seçiminde uygulanan yöntem burada da uygulanmalıdır yani nasıl Türkiye Büyük Millet Meclisinde RTÜK üyeleri seçilirken her RTÜK üyesi için belli bir sayı gerekiyor, o sayı toplam sendika üyelerine bölünerek bulunabilir ve bu nispi temsil esası içerisinde de bu sağlanabilir.

Yine tasarının 21'inci maddesinde toplu sözleşmenin Ağustos ayının ilk günü başlayacağı ve son iş günü tamamlanacağı söyleniyor. Şimdi, bu toplu sözleşme iki yılda bir yapılacağına göre, bu, Ağustos ayında yapılmasının ısrarını anlamak gerçekten çok zor çünkü bütçe diye bir şey söz konusu olmayacak iki yılda bir yapılacağı için, bütçe hazırlama, plandı vesaireydi, işte Yüksek Planlama Kurulu toplantıları en azından bir yıl için bunlar söz konusu olmayacak. Bu bakımdan bunu daha geniş bir zamana yaymak, bir ayla da sınırlı tutmamak, üç dört ay devam etmesi lazım... Mesela işçi sendikalarında bu çok uzun süre devam ediyor. Müzakereler yapılsın, bir zararı yok, tartışılsın, konuşulsun, muhakeme edilsin. Belki yeni öneriler, yeni görüşler ortaya çıkacaktır. Bunların tartışılmasında bir beis yok. Bize göre de bunun Ağustos ayı yerine Nisan ayına hatta çekilmesi, haziran sonuna kadar da bu sürecin tamamlanması şeklinde düşünülmesi müzakerenin olgunlaşması bakımından herkes söyleyeceğini söyler, kamuoyundaki görüşler olgunlaşır, kamuoyu da bu konuyu takip edecektir, bu bakımdan yararlı olur diye düşünüyoruz.

Yine bu tasarının 23'üncü maddesindeki Hakem Kurulu teşkili de Yargıtay, Danıştay, Sayıştay başkan ve başkan vekili, başkan yardımcısı ve daire başkanlarından birisinin atanması şeklinde bir ifade var. Burada yaklaşık 60 civarında kişi arasından hükümet birisini başkan olarak seçecektir. Bu son derece çeşitli şaibelere ya da şüphelere neden olabilecek bir atama olabilir. Daha önce Yüksek Hakem Kurulunda hâlen uygulanmakta olan bir yöntem var. Daha önce kamu görevlileri sendikalarında da Uzlaştırma Kurulu Başkanı olan 9. Hukuk Dairesi Başkanının -arkadaşlar da ifade ettiler- buranın daimî başkanı olması, bu Hukuk Dairesinin Başkanı değişirse başkan da değişebilir ama 9. Hukuk Dairesi Başkanı simge olarak orada bulunmalıdır diye düşünüyoruz.

Yine bu 23'üncü maddenin (c) bendindeki Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerinin seçiminde de Kamu Görevlileri Toplu Sözleşme Heyeti üyelerinin seçimindeki yöntem uygulanmalıdır yani üye sayıları baz alınmalıdır ve bu üç konfederasyon meselesi mutlaka bu tasarıdan çıkarılmalı. Bu bir kanun açısından son derece yanlış. Mesela tasarının bir maddesinde var, Danışma Kuruluna üç konfederasyonun katılması söz konusu. Bu Danışma Kurulu istişari bir organdır, danışma organıdır, burada diğer konfederasyonların da bulunmasının, görüşlerini açıklamasının demokrasimiz açısından ne gibi mahsurları olabilir? Yani orada farklı görüşlerin ortaya çıkması, çoğulculuğun ortaya

çıkmasının hiçbir mahzuru olmaz, bunları genişletmek lazım. Demokrasiyi tabana indirmek gerekirken biz daha çok kısıtlama getirmeye çalışıyoruz ve belli tarifler yaparak bir düzenleme yapıyor. Bunu dikkatlerinize sunmak için söz aldım.

Çok çok teşekkür ediyorum bütün üyelere ve Sayın Başkanım size.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, burada yalnız Maliye Bakanlığı ile ilgili bir şey söylendi, benim de aklıma takıldı. İsterseniz onu bize Maliyeden arkadaş bir izah etsin. Bunun sebebi nedir yani tatil de olmasının sebebi? Bunu bize bir izah ederseniz, arkadaşlar bilgi almak istediler, doğrusu ben de öğrenmek isterim.

Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ŞİNASİ YURDAKUL – Şimdi, buradaki toplu sözleşme görüşmelerinin 1 Eylül’den 1 Ağustos’a alınmasının temel sebebi bütçe süreciyle ilgilidir. Bilindiği üzere, Anayasa’mızın amir hükmü gereğince bütçenin 17 Ekim tarihine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerekiyor.

Yine bu çerçevede 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda bu 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bir değişiklik yapıldı. Yine bu değişiklik gereğince Orta Vadeli Mali Program’ın en geç Eylül ayının ilk haftası sonuna kadar Resmî Gazete’de yayımlanması gerekiyor. Yine buna bağlı olarak da Orta Vadeli Mali Plan’ın da en geç Eylül ayının 15’ine kadar yine Resmî Gazete’de yayımlanması gerekiyor. Yine Maliye Bakanlığı tarafından bütçe çağrısı ve eki bütçe hazırlama rehberlerinin hazırlanması da en geç Eylül ayının 15’ine kadar, yine buna bağlı olarak Kalkınma Bakanlığının Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi’nin de en geç Eylül ayının 15’ine kadar yayımlanması gerekiyor. Tüm kamu merkezî yönetim bütçesi kapsamında yer alan kamu idarelerinin de bütçelerini en geç eylül ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunması gerekiyor.

Şimdi, Orta Vadeli Mali Program’ın oluşabilmesi için yetkili konfederasyonlar ve sendikalarımızla toplu görüşme sürecinin bitmiş olması gerekiyor ki Orta Vadeli Mali Program’daki bütçe büyüklükleri ortaya çıkabilsin. Bu süreç tamamlanmadan kamu görevlilerine bir sonraki mali yılda ve daha sonraki yılda ne kadar ücret artışı yapacağımızı bilmeden Orta Vadeli Mali Program’ı çıkartmada birtakım sıkıntılar yaşanıyor. Bu değişiklik yapılmadan önce Plan ve Bütçe Komisyonunda milletvekili arkadaşlarımızın da bileceği üzere daha önceki 5018 sayılı Kanun’daki düzenleme Orta Vadeli Mali Program’ın Mayıs ayı sonuna kadar çıkması gerekiyordu ve Mayıs ayının sonu ya da Haziran’ın ilk haftası çıkıyordu ve bir büyüklük belirleniyordu ve bizimle toplu görüşmelere yani sendikalarla toplu görüşmelere 1 Ağustos’ta başlanıyordu. Bizim oradaki Orta Vadeli Mali Program’ı hazırlarken yapmış olduğumuz öngörü ile toplu görüşme masasından çıkan sonuç birbirinden çok farklı oluyordu ve dolayısıyla bizim Haziran ayında ya da Mayıs’ın sonunda yayımlamış olduğumuz

Orta Vadeli Mali Program'la 17 Ekim'de Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuş olduğumuz bütçe arasında bir fark ortaya çıkıyordu. Bu da milletvekillerimiz tarafından haklı olarak bir eleştiri konusu yapılıyordu, "Sizin işte iki ay önce çıkartmış olduğunuz Orta Vadeli Mali Program'dan iki aylık süre zarfında şu kadar sapmalar oldu." diye. Bu sapmaların da önüne geçilmesi için son iki yıldır, yanlış hatırlamıyorsam, Orta Vadeli Mali Program'lar zamanında çıkartılamadı. Çünkü Mayıs ayı ve Haziran ayları gerek Türkiye'deki gerekse dünyadaki birtakım gelişmelerin tamamen şekillenmediği aylar, daha çok Ağustos, Eylül ayları makroekonomik gösterge rakamların şekillenmesi açısından önem arz ediyor.

Yine en büyük eleştirilerden bir tanesi de 5018 sayılı Kanun'daki bu süreye de riayet edilmediği yönünde gerekçeler ortaya konuluyordu ama bizim Eylül ayında yayımlanmış olduğumuz Orta Vadeli Mali Program'la son iki yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan bütçeler arasında herhangi bir fark oluşmadı. Yine buradaki bu fiilî durumu da göz önünde bulundurarak en son işte bu 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5018 sayılı Kanun'da değişiklik yapılmak suretiyle gerek bu Orta Vadeli Mali Program'ın yayımlanma süreci gerekse Orta Vadeli Mali Plan Eylül ayına çekilmiş oldu ve toplu sözleşme sürecinin de Ağustos ayında başlayıp sonuna kadar gitmesinin sağlanması suretiyle bizim gerek bir sonraki yılda gerekse daha sonraki yılda kamu görevlilerinde yapacak olduğumuz tüm artışlar ortaya çıkacak olduğu için bütçenin daha öngörülebilir yapılmasına imkân sağlanmış oldu ve bir de bilindiği üzere bütçeler artık tek yıl değil, üç yıl yapıldığı için bu tür artışlar bilinemediğinden genelde birtakım varsayımlar üzerine yapılmak zorunda kalıyor. İşte bu birtakım varsayımlar üzerinden değil de geçerli olan, netleşen rakamlar üzerinden ve daha tutarlı, daha öngörülebilir bir bütçe yapılması amaçlanmaktadır. Burada bunun 1 Eylül'den 1 Ağustos'a çekilmesinin tek sebebi bütçe süreciyle toplu sözleşme sürecinin uyumlu hâle getirilmesinden ibarettir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, bu konuya ilişkin bir açıklama...

BAŞKAN – Ben hepinize söz vereceğim, bütün konularla ilgili konuşacaksınız İzzet Bey, sizi özlemiştik zaten biliyorsunuz.

Buyurun İzzet Bey, mikrofonunuzu açayım da kayda geçsin söylediklerinizi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bütçe kanunu bile olsa hiçbir kanun özgür toplu sözleşme düzeninin önünde engel teşkil edemez. Bütçe Mali Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Arkadaşımız bize bilgi veriyor ama bunu dinlememiz bile sanki özgür toplu sözleşme düzenini engellemek için gerekçe arıyorsunuz gibi bir durum yaratıyor.

Bunu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Yok, estağfurullah, öyle değil. Sadece “Maliye Bakanlığı niye bunu yaptı?” diye arkadaşlar sordular, ben de cevabını almak için...

Özgür görüşmemizi kısıtlamamanızı temenni ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar ve milletvekili arkadaşarımdan söz isteyenlere söz vereceğim. Yalnız bazı komisyonlarda komisyon üyeleri önce konuşuyor, biz de bu teamüle uyalım, Komisyon üyelerimize söz verelim ama İzzet Çetin’in bir ayrıcalığı var, İzzet Çetin bizim en eski Komisyon üyemiz 22’nci Dönemden, onun ayrıcalığı var, ona pozitif ayrımcılık yapacağım, eğer söz isterse söz vereceğim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İstiyorum, o zaman devam edeyim Başkanım.

BAŞKAN – Ben bundan sonra, önce Komisyon üyesi arkadaşarıma, daha sonra, gelen değerli milletvekili arkadaşarıma isterlerse söz vereceğim.

Buyurun İzzet Bey.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşarıım, sendika ve konfederasyonlarımızın değerli başkan ve yöneticileri, değerli bürokrat arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşarıım, gerçekten sendikal haklar bir bütün yani bir sendikal hakkı, örgütlenme hakkı, toplu sözleşme hakkı ve grev hakkını bir arada düşünmeden sendikal hakların varlığından söz edebilmenin olanağı yoktur.

Bir kere, 4688 sayılı Yasa’nın -birtakım yanlışları da düzeltmek için de söylüyorum, Plan ve Bütçe Komisyonunda da yapıldı bu yanlışlıklar- 1998 yılında görüşmelerine başlandı, 24 maddesi görüşüldükten sonra yarım kalmış idi. Daha sonra 2000 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine geldi. 2000 yılı içerisinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonunda ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda, bizim bu Komisyonumuzda görüşülmesi gerekiyordu. Adalet Komisyonu hiç gündemine almadı, Sağlık Komisyonu görüşmelerini tamamladıktan sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek karara bağlandı.

Ben bir temel yanlışın altını çizmek istiyorum, bu da şu: Bu ülkede çalışma yasalarının - sendikalar yasası olsun, toplu sözleşme, grev, lokavt yasası olsun ve iş sağlığı, iş güvenliği yasaları olsun gelecek intibak yasası ki mali hükümleri içerir- bu tarz yasaların Komisyonda görüşülmeden doğrudan doğruya Plan ve Bütçe Komisyonuna indirilmiş olmasını büyük bir zafiyet olarak görüyorum ve ihtisas komisyonlarının devre dışı bırakılmak istendiği gibi bir algı yarattığını da Sayın Bakanıma ve Başkana iletmek istiyorum. Bir kere, sizleri Komisyonun haklarına sahip çıkmaya davet ediyorum öncelikle.

Şimdi, değerli arkadaşlar, konfederasyon başkanı arkadaşlar, açık söyleyeyim, sizleri dinledim, ben de sendikacılıktan geliyorum ve hem alaylı hem mektepli olarak bu işe bakanlardanım. Bir kere...

BAŞKAN – Bakan mısınız, milletvekili misiniz, affedersiniz ben anlayamadım. (Gülüşmeler)

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – İleride o da olacak.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir dahaki seçimlerde inşallah.

BAŞKAN – Yani “bakanlardanım.” deyince...

İZZET ÇETİN (Devamla) – Cevdet Başkan'ın bana takılması hoştur, o hakkı vardır her zaman.

Arkadaşlar, yanlış bir yapının üzerine yeni bir tasarı inşa ettiğimiz için, etmeye çalıştığımız için sıkıntılar buradan başlıyor. Hiç kusura bakmayınız, rekabet ticaretin kuralıdır, amaç kârdır, daha çok kâr elde edebilmek için de rekabet gereklidir. Sendikalar bütün dünyada sömürüyü sınırlandırmak, emek sömürsünü engellemek için birlik, dayanışma içinde mücadele etmek zorundadırlar. O nedenle de güçlerini her zaman birleştirmelidirler. Dünyanın hemen hemen pek çok ülkesinde işverenler o kadar güçlü olmasına rağmen çatı örgütleri tektir. Bizde hem işçi sendikaları hem memur sendikaları - ki yanılmıyorsam 8'i geçti sayısı- konfederasyon olduğu için mevcut yapıya göre bir tasarı hazırlanmış. Bakanlığın temel yanlış da buradan başlıyor. Eğer bu tasarı bağımsız olarak ele alınmış olsa idi böyle olmazdı.

Bir kere, tasarıdaki temel yanlış, dünyanın hiçbir ülkesinde konfederasyonlar toplu iş sözleşmesi yapmazlar arkadaşlar, toplu iş sözleşmesini sendikalar yapar. Bağımsız sendikalar vardır, konfederal örgütlere üye olan sendikalar vardır. Bağımsız herhangi bir sendika bir belediyede yetkilidir veya özerk bütçeli bir kuruluştaki bir sendika kurulmuştur, yetkilidir. Şimdi siz konfederasyona üye olmadı diye bu sendikayı toplu sözleşme hakkını kullanmaktan mahrum edemezsiniz. Tasarı bu şekliyle hazırlandığı için Bakanlık da bunu görmezden gelmiş ve mevcudu yasallaştırma gibi bir yanlışın içine girmiş.

Çok açık söylüyorum, bu yasa -sayın başkanlar da işaret ettiler- hem (İLO) Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 87, 98 ve 151 sayılı yasaları başta olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına ve Avrupa Birliği kriterlerine uygun bir tasarı değildir. Bir kere, bir yasa “Kamu Görevlileri, Sendikalar ve Toplu Sözleşme Kanunu” diyorsa adına, eğer içinde de “grev hakkı” denen temel bir hak yoksa bu yasa daha doğuştan sakat doğuyor demektir. Bu kanun tasarısı sakat doğmaktadır daha baştan çünkü grev hakkı içermeyen bir tasarının bugün İLO tarafından kabul edilebilmesi mümkün olmadığı gibi, bizim 2004 yılında Anayasa'daki değişikliğimizden sonra, uluslararası sözleşmelerin bizim iç hukukumuzun bu konulardaki düzenlemelerimizin önünde bulunmasından sonra bu hakkı siz yazsanız da yazmasanız da eğer memurlar biraz cesursa, sendikaları

biraz gözü karaysa bu hakkı kullanırlar. Hiçbir güç de onların bu hakkı kullanmasına engel teşkil etmez. Yazmasanız bile memurların grev hakkı vardır Anayasa'nın 90'ıncı maddesine ve bizim imzaladığımız uluslararası sözleşmelere göre. Onun için bu yasa bence bir kez daha tam anlamıyla ya gözden geçirilmeli ya da -bu Komisyon yetkilidir, bence Plan ve Bütçe Komisyonundan daha yetkilidir- grev hakkına ilişkin düzenlemeyi bu tasarının içine bu Komisyon mutlak suretle yerleştirerek adına uygun, [Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu](#)nun çağdaş bir komisyon olduğunu, dünyaya büyük bir pencereden baktığını göstermesi gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii ki ben ayrıntılarına girecek değilim çok fazla, genel anlamıyla söyleyeceğim ama bir toplu sözleşmeden bahsediyorsunuz -arkadaşların hepsi işaret ettiler buna, gerçekten insanın kabul edebilmesinin olanağı yok- bir madde düzenliyorsunuz, 18'inci madde, Toplu sözleşmenin kapsamına ilişkin 4688 sayılı Kanun'un 28'inci maddesinde diyorsunuz ki: "Toplu sözleşme şunları, şunları kapsar." Hemen altında bu sefer "Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören talepler toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır." diyorsunuz. Ya, siz kanunu yok saydınız tümünden, bitirdiniz bu kanunu. Uğraştırmanıza, konuşturmanıza, çalışmanıza, bu kadar emek sarf etmenize, bu kadar iş günü kaybına hiç gerek yok. Daha ikinci paragrafında eğer bu hükmü koyuyorsanız çıkarırsınız. Toplu sözleşme sadece burada belirtildiği gibi parasal sosyal haklardan ibaret değildir. Toplu sözleşme memurların çalışma koşullarını, çalışma sürelerini, işverenle olan ilişkilerini, uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerini, topyekûn bir çalışma hayatını düzenleyen, dizayn eden bir metin olacaktır. O hâlde bunu kalkıp da sadece parasal haklarla sınırlandırmak asla ve asla uygun değildir.

Uygun olmayan bir başka şey daha: Mevcut yapıyı ben kabullenmiyorum yani konfederasyonların toplu sözleşme yapması benim sendikal anlayışıma, özgürlük anlayışıma, toplu sözleşme anlayışıma uygun değil ama öyle bile olsa onu da bertaraf ederek heyet başkanının, kamu görevlileri heyet başkanıyla çalışanlarının heyet başkanlarının imzalayacağı bir toplu sözleşmeye "toplusözleşme" diyebilmek için Türkiye'nin nüfusu yetmez, dünyadan daha çok fazla insanı şahit göstermeniz gerekir. Böyle bir şey kabul edilemez.

Değerli arkadaşlarım, emperyal ülkeler diktatörlükle yönetilen ülkeleri çok severler çünkü o ülkede diktatörü kafakola aldınız mı ülkenin bütün kaynaklarını ele geçirirsiniz. Onun için demokrasi çoğulculuğun özellikleri nedeniyle daha iyi bir rejim olarak kabul edilir. Burada bir tek kişiyi toplu sözleşme imzalamaya yetkili kılmak demek, bir tek kişiye biz bütün çalışanları mahkûm edeceğiz demektir. Konfederasyon başkanlarının "Bu, 4688 sayılı Yasa'nın ilk hâli"nden yani toplu görüşmelerden bile daha geridir." demelerinin altında yatan asıl nedenlerden birisi bence budur yani bu kabul edilemez bir yaklaşımdır. Bir kişinin imzalayacağı bir metne bütün memurları tabi kılmak, mecbur etmek yani Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna ihtiyaç yoktur böyle bir düzenlemeden sonra.

Hiç gerek yok ona ki o bir baş belasıdır yapısı itibarıyla. 12 Eylül döneminde “Yüksek Hakem Kurulu” diye bir hakem kurulu oluşturuldu işçi sendikaları yönünden. O zaman enflasyon yüzde 150, yüzde 200’lerde seyrediyor idi. Toplu sözleşmelerde de mesela biz o dönemde imzaladığımız bir toplu sözleşmede 12 Eylül’den on beş gün evvel yüzde 142 zam almıştık. On beş gün sonra Kenan Evren el koydu yönetime “Bütün grevler yasaklanmıştır, yarım kalan toplu sözleşmeler yüzde 70 zamlarla sonuçlandırılmıştır.” dedi ve sözleşmeler bitti. Arkasından tabii herkes “Ne iyi, yüzde 70 zam verdi.” dedi. Hâlbuki yüzde 150, yüzde 200’e sözleşme imzalanıyordu enflasyon öyle olduğu için. Aradan kısa süre geçti, 2822 sayılı Yasa’ya Yüksek Hakem Kurulu konuldu. Sendikaların 1970’li yıllarda mücadeleye, canları pahasına elde ettikleri ne kadar hak varsa -Yüksek Hakem Kurulunun yapısı, bu sizin Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’nun yapısına prototip benzeyen bir yapıydı- elimizden bir bir gitti. Şimdi bir tek kıdem tazminatı kaldı, konumuzun dışında olduğu için girmeyeceğim.

Şimdi, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun yapısına da bakılınca aynen memurların mücadeleleri ile elde ettikleri haklarının elinden gitmemesi için hiçbir neden yok. Yani burada Memur-Sen bugün birinci konfederasyon olabilir, arkadaşım da söyledi, yarın bir başkası olur, sonra bir başkası olur. Olay o değil, bir bakış açısı getirip bir düzenleme yapacaksak Türkiye’ye kalıcı olacak, on yıllar, yirmi yıllar bir daha ele alınmasına ihtiyaç olmayacak. Kolay yapılmıyor bunlar.

Ben Sayın Bakanımızı zaman zaman eleştiriyorum, zaman zaman da düştüğü duruma gerçekten üzülüyorum yani bir bakan ister mi “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nu Eylül’de getireceğim gündeme.” diyor, olmuyor; “Ekim’de.” diyor, olmuyor; “Aralık’ta diyor.” olmuyor; olduramıyor yani birileri bir yerlerden çomak sokuyor. O kadar kolay değişmiyor emeğe bakışı bizim ülkemizin, emekçiye, örgütlülüğe, demokrasiye bakışı düzgün değil. O yüzden yaparken daha, senci benci olmaktan çok konfederasyonlar olarak “Biz” diyerek emek kesimi adına yaklaşırsak konuya sağlıklı yaklaşırsak diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten toplu sözleşmede anlaşma olmaz ise doğrudan doğruya Yüksek Hakem Kurulu kuruluyor. Ben şunu anlayamıyorum Sayın Bakan: Maliye Bakanlığından gelen arkadaşımız bize takvim açıklıyor. Yani bir kanun, sendikalar kanunu, toplu sözleşme, grev, lokavt kanunu bütçe kanununa mahkûm olabilir mi? “Onun için görüşmelere Eylül yerine Ağustos’ta başlanacak.” denilebilir mi? Yani grev hakkı da olacak bu kanunun içerisinde. Bakınız, “Sözleşmelerin süresi en az iki yıl olacak.” diyorsunuz. Demek ki bütçe kanununun da dışında yapmayı içinizden, kafanızdan geçiriyorsunuz. O hâlde bütçe kanunu -özür dilerim ama- Tanrı kelâmı değil, insan yapısı, bu Meclis yapıyor. Fasıllar arası aktarması var, ek bütçe yapma yöntemleri var yani bütçe kanunu böyle olacak diye memurların bütün haklarını cendereye sokar gibi bir aya sıkıştırmanın hiçbir mantığı yok, hele hele bu Ağustos’ sa. Yani bu görüşmeler iki yılda bir yapılacağına göre bunu

düşünmek bile doğru değil. Onun için özgür toplu sözleşme düzeni kısıtlama kabul etmez yani bir kısıtlama olmadan yürüyebilmeli.

Yine, burada arkadaşlar da söylediler, uluslararası çalışma mevzuatı bütün memurlara grev hakkını tanıyor. Bizim de -ben getirdim- mesela Fazilet Partisi döneminde Mahfuz Güler arkadaşımızın çok güzel bir konuşması var. Tavsiye ederim AKP'li milletvekili arkadaşlarımıza, 2001 yılı Mahfuz Güler'in konuşmasına bir baksınlar.

Yine 15'inci maddeye yönelik olarak, bugün, Başbakan Yardımcımız Bülent Arınç'ın örgütlenmeye ilişkin vermiş olduğu önergeye bir baksınlar, o önerge gerçekten çok güzel bir önerge. O önergeyi ben Sayın Bülent Arınç'a getireceğim ve imzalattmaya çalışacağım, "Bu senin on yıl evvelki önergendir, on yıl sonra bunu onaylayınız." diye. Çünkü ben millî savunma iş kolunda sendikacılık yaptım -hem DİSK'te hem Türk-İş'e bağlı Harb-İş Sendikasında Genel Başkan olarak- ben sendikacı olduğum zaman millî savunma iş kolunda 657 sayılı Yasa'ya tabi devlet memuru sayısı 300'ün altındaydı arkadaşlar, bugün 34 bu. Boyacı, saraç, kunduracı, tornacı, elektrikçi bile memur -yani bütün mesleklerde- memur olması mümkün değil onların ama biz biraz dinamiktik o dönemlerde. Birdenbire, önce teknik sınıfa astsubaylar alındı, daha sonra -müthiş şekilde- bürolarda ne kadar işçi statüsünde çalışan büro elemanı varsa onlar emekli oldukça yerlerine memur alındı ya da gün geldi, meslekleri değiştirilerek başka alanlara kaydırıldı. Aynı şey Emniyette. Yani Çalışma Bakanlığındaki memurla bugün Millî Savunma Bakanlığı merkez teşkilatında, karargâhında çalışan memurlar arasında hiçbir fark yok. Bunların sendikal haklarını yasak diye engellemenin bugünkü dönemde savunulabilir bir mantığı olamaz. Sayın Arınç'ın önerisi bu konuda son derece güzel. Önergesinde "sivil memurlar hariç silahlı kuvvetler mensupları" derken sivil memurların sendikalaşabilmesini savunuyor. Yine burada çok kısıtlı bir şey var. O zaman, arkadaşlarımızdan Fethullah Erbaş, Mahfuz Güler, Lütfi Yaman, Bülent Arınç, Maliki Ejder Arvas, Musa Demirci, Latif Öztekin önergesi bu. Sayın Bakan, bu önergenin elinizde olması gerek düzenleme yaparken, ki Fazilet Partisinden, ta Millî Selametten, Millî Nizamdan bugüne kadar gelen bir çizgiyi taşıyorsunuz. Özellikle siz, bu konunun epeyce de içindesiniz uzun yıllardan bu yana. Bunu mutlak surette dercediniz, 15'inci maddeyi. Bunu öneriyorum.

Yine, değerli arkadaşlar, ben konfederasyonların birbirine düşmesi gibi, birini öne çıkarıcı, birini geriye itici bir yaklaşım içerisinde olmayacağım, bir bütün olarak bakıyorum. O nedenle de temsildeki adaletsizlikleri, vesaireyi hakikaten sendikal bir rekabet içerisinde -AKP'nin "böl, parçala, yönet" politikalarına da çok müsait olduğu için- biraz bir araya gelmenizi öneriyorum. Ben büyüdüm... Allah'tan başka büyük yok arkadaşlar.

BAŞKAN – Doğru bir söz söylediniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Arkadaşlar, heyet heyet heyet geçiyor. Mesela, daha 3'üncü maddede bile heyetlere yer veriyorsunuz, buna “tarafklar” deyiniz. Yani “heyet” hakikaten bir gizli tarif içeriıyor, birilerini öne çıkartmayı, bir hakkı birilerine teslim etmeyi öngörüyor, onun için “tarafklar” deyiniz, hiç olmazsa mücadele şeyiniz açık olur.

Değerli arkadaşlar, -hakikaten söylemek istemem ama- bu tasarı tek tip bir tasarı; tek tip bir sendika, tek tip toplu sözleşme. Yani “Biz sivilleşiyoruz, demokrasiyi geliştiriyoruz, ileri demokrasi uyguluyoruz.” falan diyorsunuz ama bunun ileri demokrasiyle uzaktan yakından alakası yok, tam anlamıyla diktatöryal bir toplu sözleşme düzeni dayatıyorsunuz memurlara. Onun için biraz özgürlükçü olunuz, biraz geniş düşününüz.

Ben tasarıda baktım, hakikaten güzel bir hüküm var; hem sendika iş yeri temsilcileri var hem iş yeri sendika temsilcileri var. Özgürlükçü bir açılım var olduğu yerde, ileriki maddeler de böyledir dedim ama o baştaki maddeye böyle bir düzenleme koyulmuş tasarıda, ama değerli arkadaşlar, arka taraf taşınabilir gibi değil.

Sayın Bakanım, bu tasarinın önergelerle düzeltilmesi gerekiyor. Bu aşamadan sonra geriye çekmek diye bir şey söz konusu değil, onu görüyorum ama grev hakkını dercetmek dâhil, önergelerle bunu güçlendirelim. Memurlarımıza ve ülkemize yakışır bir kamu çalışanları sendikalar kanunu ve toplu sözleşme kanunu yapmak için fırsat elimizde, zamanımız da var. Bu çalışmalar atla deve değil. “Arkadaşlarla beş gün, kırk saat çalıştık.” diyorsunuz. O çalışma materyalleri var, bizim elimizde de çalışma materyalleri var. Bu Komisyon Başkanımız demokrattır, aydıındır, bize fırsat verir, oldubittiye getirmez, bizim de önerge hazırlamamıza imkân veriniz, düzeltmek için katkı yapalım.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – İzzet Bey, süre sonsuz size, istediğiniz kadar devam edebilirsiniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sağ olun. Şimdilik bu kadar yeter.

BAŞKAN – Peki, o zaman teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Mahmut Bey, çok kısa...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kısa, çok kısa...

BAŞKAN – Vallahi, arkadaşlar, bizim prensiplerimizi bozuyor ama olsun.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; Konfederasyonların düştüğü bir hata olarak şu var: “9. Hukuk Dairesi iş bölümü açısından... Yarın öbür gün bu değiştirilebilirse istenilen daire gelebilir.” diyorlar Bu açıdan istirhamım şu: “İş ve sosyal güvenlik işlerine bakan daire” diye düzeltirseniz ileride bir hataya düşmezsiniz, bir. İki: Burada tasarı üzerine tartışma oluyor. Burada, tabii, bilemiyorum, ben iş hukukunu çalışarak geldim ama acaba aranızda iş ve sosyal güvenlikle ilgili öğretim üyesi hocamız var mı, yok mu burada? Eğer yoksa esas

hata, eksiklik burada. İlk önce bilimsel anlamda iş ve sosyal güvenlik hocası bir öğretim üyesinin bu tasarıyla ilgili görüşlerini dile getirip, ondan sonra konuya girersek sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

Gerçekten aydınlatıcı bir şey söylediniz. Eğer “9. Daire” yazılacaksa -ki öneriler o şekilde, dediğinize katılıyorum- ileride görev dairesi değişirse bir yanlışlık yapılmış olunur. Şimdiden ona dikkat etmek lazım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, söz isteyen arkadaşlarım olursa ben söz vereceğim.

Sayın Çelebi, buyurun efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyon üyeleri; öncelikle Mehmet Bey’e de bir hoş geldiniz demek istiyorum.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Değil mi efendim...

BAŞKAN – Benim eksikliğimi giderdiniz Değerli Başkanım. Teşekkür ediyorum. Sayın Domaç da eski üyelerimizden olduğu için...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet, biliyorum. Daha önce de beraber çalışmıştık, o nedenle de hoş geldiniz diyorum kendisine.

Ayrıca, tüm konfederasyon başkanlarımızı ve yönetim kurulu üyelerini, burada bulunan tüm bürokrat arkadaşlarımı ben de saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Önemli bir yasayı sanıyorum görüşüyoruz. Sayın Çetin, aslında temel başlık olarak çok önemli konuları söyledi ama birkaç cümleyle ben de farklı bir açıdan bakmak istiyorum olaya. Bunları ayrıca maddeler bazında... Sizin özellikle başta belirttiğiniz yaklaşımdan bu Komisyonun biraz ayrılması gerektiğini düşünüyorum Sayın Başkan. Siz “Madde madde görüşmeyeceğiz, bu Komisyonun işi değil.” demiştiniz. Sayın Başkan, burası sizin için de anlaşıldı mı, bilmiyorum.

BAŞKAN – Anlayamadım efendim, özür dilerim. Muhalefetin baskısı altındayım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama bu söylediğim önemli. Siz demiştiniz ki daha görüşme başlarken “Madde madde görüşmeyeceğiz biz zaten. Biz zaten tali komisyonuz. Bütünü üzerinde konuşun.” Biz de Komisyon üyeleri olarak tam tersi, hem bütünü üzerinde hem de maddeler bazında görüşmeliyiz, irdelemeliyiz ve buna göre bir referans noktası diğer komisyonlara olmalıyız. Birinci söyleyeceğim konu budur.

İkinci söyleyeceğim konu: Sayın Başkan, burada gerçekten Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun alanının tanımını bir kez daha... Sayın Çetin söyledi, daha önce sizinle telefonla da konuşmuştum. Bu Komisyona bu anlamda haksızlık yapılmamalı, biz konu mankeni olmamalıyız.

Tam da bizim alanımızla ilgili bir konuyu... Biz uzmanlık alanlarına göre Mecliste bir yerlere talip oluruz. Beni Millî Savunma Komisyonuna önerseler anladığım bir yer değil ama Çalışma Komisyonu anladığım bir yer ve oradan geliyorum ve dolayısıyla burayı tercih ettim. Ama bu komisyonlar eğer bir işlev yapmayacaklarsa, biz de konu mankeni olacaksak o zaman bunun bir anlamı kalmıyor. Özellikle Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanının ve üyelerinin bu konunun ivedilikle bu komisyonlarda görüşülmesi konusundaki geldiği noktayı önemli buluyorum ama özellikle dağıtım konusunda burada iktidara da görev düşüyor, Meclis Başkanına da görev düşüyor. Denilebilir ki “Bu bizim irademiz değil. Bize Meclis Başkanı neyi havale ederse ona göre konuşuyoruz.” yaklaşımı doğru değildir. Bu konuda uyarı görevimizi elbette yapmalıyız vekiller olarak ve gerçek gündemin içinde de biz bu konuları konuşmalıyız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; özellikle, bu süreç neden geliyor, bu süreç ne zamandan beri devam ediyor; onu biraz paylaşmak istiyorum. Daha Sendika Yasası olmadan sendikalar doğmuştur bu ülkede. Hani bir yasa vardı da yasanın üzerine sendikalar kurulmadı. Yasa olmadan da bu ülkede sendikal hareket kamuda doğmuştur.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – ILO sözleşmeleri...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – ILO sözleşmeleri ve Anayasa’mızdan... Hani o beğenmediğimiz 12 Eylül Anayasası var ya, o 12 Eylül Anayasası... Biz bir ara -arkadaşlar hatırlarlar, özellikle Vicdan Hanım bunu çok iyi hatırlayacak- 89 yılında İsveç sendikalarıyla ortak bir sempozyum yapmıştık Sayın Başkan İstanbul’da. O zaman sendikalar yoktu o sempozyumda -şimdi rahmetle anıyorum- Sayın Bülent Tanör -Anayasa uzmanı bir hocamızdı, bilim insanıydı- dedi ki “Anayasa’da yasak olmayan her şeyin aslında karşılığında oluşum olabilir yani sendika kurma kamu çalışanlarına yasak değilse bir anayasal düzende, böyle bir kavram yoksa, orada bir serbestlik vardır ve kamu çalışanları sendika kurabilirler.” Biz bu arada İsveç sendikalarını çağırmıştık. Sayın Başkan, polis sendikasının başkanı gelmişti, subay sendikasının başkanı gelmişti. Bugün konuştuğumuz konuyla çok ilgili. Biz dedik ki “Subay sendikası, siz ne yaparsınız? Darbe yaparsınız.” Subaya öyle söyledik, subay sendikasına. Polis sendikası başkanına da “Siz işkence yaparsınız.” dedik, böyle takıldık. Ama gerçekten bugün konuştuğumuz yıl 2012, oysa 1883 yılında İsveç’te subayların sendikası kurulmuş. Özlük haklarını koruyan, temel hakları ve özgürlükleri ve sorunlarını sendikalar aracılığıyla yürüten bir yapı, 1883. Polis sendikası 1886 yılında kurulmuş. Şimdi, denilebilir ki “Ne İsveç’ten bahsediyorsun, nüfusu küçük bir yer. İsveç’ten bahsetme, hep İsveç örneğini bize verme.” İsveç’te bir tek kralın sendika hakkı yok, onun haricindeki herkesin sendika hakkı var. Almanya örneğini vereyim. Almanya, nüfusu itibarıyla, yoğunluk itibarıyla, endüstri ilişkileri açısından bakıldığında da... Orada ben geçen yine DGB kongresine gittim, Alman Sendikalar Konfederasyonunun kongresine gittim, orada da polis sendikasının standını gördüm ve gerçekten de

en çok ilgimi o çekti, diğerlerini biliyoruz zaten. Ama polis sendikası ne yapar? Hani bizim bugün şikâyet ettiğimiz, zaman zaman karşı karşıya kaldığımız ilişkiler açısından bakıldığında, gerçekten... Şimdi buradan öneriyorum: Eğer bir devrim niteliğindeyse -hani Sayın Bakan ara sıra “Devrim niteliğinde kaç yıldır yapılmayan işi yapıyoruz.” gibi sunuyor bu yasaları- devrim niteliği şudur Türkiye açısından, yenileşme budur, ileri demokrasi budur; subayların da sendikasının olduğu bir düzendir. Yüz yıl önce yapılmış bunlar. Yüz yıl sonra biz yapabiliyorsak o zaman devrim niteliğindedir, o zaman ileri demokrasiden bahsedilebilir. Gerçekten, subayların, polislerin, sivil memurların -geliyorlar bize- örgütlenme özgürlüğü yok. Savunma Bakanlığı bünyesinde çalışıyorlar, hangi iş kolunda olduklarıyla ilgili sorunlar yaşıyorlar. Bunlara çözüm üretilmeyen bir sistemi burada yasaklısınız ama -Sayın Çetin de söyledi- uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan hakları ellerinden almış olamazsınız.

Üçüncü önemli konu: Yine, bu yasal düzenleme ve Anayasa hükmü, burada bazı özgürlükleri temelinden kısıtlamaktadır. Örneğin, -bu yapılacak olan toplu iş sözleşmesinin detayına girmeden söylüyorum- emekliler de yararlanacak ama emeklilerin sendika kurma özgürlüğü yok, var olanı daha önce kapatıldı. Kapatılma davası açılıyor çünkü bu ülkede sendika kurma özgürlüğü yok. Daha önce gençlik sendikası kuruldu, kapatılma davasını İçişleri Bakanı açtı; emekliler sendikası kuruldu, kapatılma davasını İçişleri Bakanı açtı; çiftçiler sendikası kuruldu, kapatılma davasını İçişleri Bakanı açtı. Bunların hepsinin AİHM’den döneceğine yüzde yüz inanıyorum. Burada “Baykara kararı” diye tanımlanan sözleşmeler... Daha önce belediyelere zimmet çıkartıldığı gibi... Gidildi, iyi de bir şey oldu; yalnız bizim ülkemiz açısından değil, tüm Avrupa ülkelerine emsal teşkil edecek bir uygulama bu kısıtlama sonucu. Belki hani yeniden demokrasiye geçen ülkeler açısından örnek teşkil edecek bir uygulamanın yaygınlaşmasına da belki bu uygulamalar vesile oldu. Bu zimmet, diğer bu konuda açılan davalar.

Dördüncü önemli konu: Daha önce yapılan sözleşmeler var. Belediyelerde -üç sendikanın, ayırım yapmıyorum- Memur-Sen’e bağlı o iş kolundaki sendika da yaptı, Kamu-Sen’e bağlı sendika da yaptı, KESK’e bağlı sendikalar da -veya bilmiyorum bağımsız sendikalar, diğer konfederasyonlar yaptı mı- sözleşmeler yaptı. Bu yapılan düzenlemelerle bunu da engelleyen, bu yapıyı da ortadan kaldıran bir düzenleme getiriliyor.

Diğer önemli olay şu: Sayın Çetin ifade etti ama tecrübemize dayanarak özellikle belirtmek istiyorum ki bu alan benim ve Sayın Çetin’in alanı. Bu işi iyi biliyoruz, iyi bildiğimizi iddia ediyoruz ve burada birçok uzmandan daha iyi bildiğimizi iddia ediyoruz. Yanlış anlaşılmasın bu. Sayın Tanal, biraz önce dedi ki “Burada bir bilim insanını dinleyelim.”

BAŞKAN – “Profesör” diye sizi kastetti efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, ben o kadar iddialı değilim.

BAŞKAN – Bu işin duayeni sizsiniz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Estağfurullah. Bu kadar iddialı değilim ama bilim insanlarıyla biz bunları çok konuştuk. Uluslararası alanı biliyorum, ILO'yu biliyorum, sözleşmelerini neredeyse ezberledim. Şimdi, bu getirilen düzenleme neye göre getiriliyor? Her gün uluslararası camiada -Sayın Bakan da biliyor, biz de biliyoruz ki- her yıl eleştiriliyoruz; bu bizim ülkeye yakışıyor mu? Her yıl ILO'da -biz istiyoruz bir de bunu, isteyen biziz, onu da söyleyeyim; “kara liste vardır, yoktur” tartışmasının ötesinde gidiyorum- “Aplikasyon Komitesi” denilen sendikal hak ihlallerinin olduğu 20 ülke baz alınıyor, bu 20 ülkenin içerisine de Türkiye her zaman giriyor, biz de giriyoruz. Bu ayıptan Türkiye'yi kurtarmak istiyoruz değil mi öncelikle? Kurtarmak için gerek kamu çalışanları açısından gerekse bizim açımızdan, işçiler açısından bakıldığı zaman, onlara, gerçekten ILO standartlarına uygun, Avrupa Sosyal Şartı'na uygun ve Avrupa müktesebatının, özellikle 18'inci başlığın gerçekten aşılması için düzenlemeleri yapmalıyız. Yani şöyle bir şey yapılabilir mi? Sürekli, ILO şunu söyledi, ben de biliyorum. Gitti Sayın Bakan, ilgili işveren örgütleri. “Hazırladık, taslak var, Anayasa değişikliği yapıyoruz, ondan sonra şunlar oldu...” Kandıra kandıra bir dönem kandırdınız, bir dönem daha atlattınız, bir dönem daha zaman dilimini kullandınız ama bırakın ya, kendi insanlarımız için bunu hak etmiyor muyuz acaba? Türkiye için hak etmiyor muyuz? Bu yapılan düzenlemenin -bütününe ilişkin söylüyorum, tek tek maddelere indiğimizde ayrıntılarıyla vereceğim; hangi paragrafına, hangi bölümüne aykırı olduğunu tek tek söyleyeceğim ama- bütününe ilişkin söylüyorum: Bu yapılan düzenlemenin bütünü ILO sözleşmelerine aykırıdır -87, 98, 151, 135, sayarım bütün maddeleri burada- Avrupa Sosyal Şartı'na aykırıdır, Avrupa müktesebatına aykırıdır. O nedenle “Bunu yaptık, oldubitti.”ye getirmek yerine bunu bir defa yapalım. Bakın, bu yasalar kolay kolay ele alınmıyor. Ciddi yapalım. Buraya katkı vermeye varız muhalefet olarak. Şöyle algılanmasın: Bu işi engellemeye çalışan, buradan iktidara yazılacak primi engellemeye çalışmak gibi bir derdimiz yok. İdeal, güzel bir şey yaparsanız inanın yanınızda olacağız Sayın Bakanım. Destekleyeceğiz sonuna kadar. Bir mutabakatla, gelin, muhalefetiyle iktidarıyla güzel, düzgün bir yasa çıkartalım.

Diğer önemli bir başlığımız şu: Bu yasanın konfederasyonlar düzeyinde bir toplu sözleşmeyle ilgili belirlenmesi ve yapılanması kabul edilir bir şey değil. Konfederasyonun böyle bir yetkisi olamaz ve dünyada da bunun bir örneği yok. Sayın Bakan, dünyada konfederasyonlar çerçeve sözleşmesi yapar, bir irade koyar. Diyebilir ki örneğin “Asgari ücret şu düzeyde olsun. Şu iş kolunda şöyle bir asgari ücret olsun.” diye bir belirleme yapabilirler ama ayrıntıları konusunda iş kolunun özelliğine göre, iş yerinin özelliğine göre toplu sözleşme süreçlerine katılacak olan o iş kolundaki sendika. O zaman kaldırın sendikaları yani bu düzense... Sendikaların ne işi var? Artık, ne gereği kalmıştır sendikaların? “Bir tek konfederasyonlar vardır bundan sonra. Bütün iş kollarında bunlar örgütlenir. Sendikalar onların şubeleridir, temsilcilikleridir.” deyin. Ya bu kadar sendika, bu kadar profesyonel

yapı, bu kadar enerjiyi niye boşuna harcasın sendikalar? Sendikaların işlevi nedir? Konfederasyonlar bir çatı örgütüdür, çatı örgütü işlevini yaparlar. Örneğin, şu anda işçi sendikalarıyla ilgili getirilen yasa teklifinde kim yapıyor sözleşmeyi? Konfederasyonlar mı? Hayır. İşçi sendikaları yapıyor. Şu anda işçiler açısından getirildiğinde böyle bir iş kolunda sendikaların yapması esas alınıyor. Kamu çalışanlarına gelince konfederasyonların belirleyici olduğu bir yapı bu süreci belirliyor. Ayrıntısına girmiyorum, hani arkadaşlar, konfederasyon başkanları... Benim de bazen eleştirdiğim ama... Şurada en azından hakkını teslim edeyim. Memur-Sen Başkanına bile -burada altını çizerek söylüyorum, yüzüne karşı söylediğim için bilir beni, arkasından konuşmam- “Bu söylediklerinizi, dilerdim ki en azından bu geldiğiniz aşamayı bütün süreçlerinizde bu objektiflikle yapsaydınız.” dedim. Bunu istiyorum yine bir sendikacı olarak.

MEMUR-SEN GENEL BAŞKANI AHMET GÜNDOĞDU – Bütün canlı yayınların kasetlerini göndeririz Sayın Başkan.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bir sendikacı olarak bunu dilerdim.

Dolayısıyla Memur-Sen’in “evet” demediği, Kamu-Sen’in “evet” demediği, KESK’in “evet” demediği... Sayın Bakanım burada “Mutabakat var, görüştük, sosyal tarafların iradesini aldık.” dedi. Ben de Sayın Bakana diyorum ki -bunu daha önce bir sendikacı olarak söyledim- AKP’nin en güzel uygulaması şudur: Diyalogu en iyi yürüten ama kendi bildiğini de en iyi şekilde hayata geçiren bir partidir. Kendi bildiğini, kendi çizgisini, vizyonunu en etkin şekilde yaygınlaştıran ve egemen kılan bir anlayışa sahip, yoksa diyalogda bir sorunumuz yok. Yani şu imkân bile, şu konuşmalar bile, sosyal tarafları dinlemiş olmanız bile önemli bir şey ama bu dinlemede birazcık olsun “Şuraları yeniden gözden geçirelim, buralarda şöyle bir hata yapmışız, buraları şöyle geliştirelim.” diye bir irade yoksa biz boşu boşuna burada çene çalmış oluruz, konuşmuş oluruz ama pratiğe dönüşmede bir şey yoksa buna yazık olur, bu emeklere yazık olur. Burada sosyal tarafların görüşü alınmış olur ama -daha önce bürokrasiden Sayın Başbakan şikâyet ediyordu- bu sefer bürokrasinin diktatöryası devreye girmiş olur ve biz milletvekilleri olarak ve Meclis olarak bu iradelerde belirleyici rol değil, orada o uzmanların hazırladığı ve bürokrasinin hazırladığı taslağa egemen kalır ve o egemen taslak da bu Meclisten geçmiş olur. Bunu hak etmiyor; ne Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu hak ediyor, ne Hükûmet hak ediyor, ne biz hak ediyoruz.

Çok net söylüyorum: Eğer demokratik bir iklim yaşatacağsak burada, gerek konfederasyonların, gerek muhalefetin, gerekse iktidar partisinin bu konudaki önerilerinin dikkate alındığı ve Mecliste de böyle özgürce tartışıldığı, burada da diğer komisyona bu yasa teklifini götürdüğümüzde “Evet ya bir şeyler yaptık.” içtenliğini yaşadığımız özgür bir ortamın yaratılmasını sizden diliyor, bütün arkadaşlarımı bir kez daha saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Biz de Sayın Domaç' a yeniden -23' üncü Dönemde Komisyon üyemizdi, 24' üncü Döneme girdiğimizde başka bir komisyona vermişlerdi- Komisyonumuza geldiğinden dolayı hoş geldiniz diyorum tekrar ve sözü kendisine bırakıyorum.

Buyurun Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyelerimiz, konfederasyonlarımızın sayın başkanları, değerli bürokratlar; önemli bir yasayı görüşüyoruz bugün ama Parlamentonun iç işleyişinde bir türlü netleşmediği için... Şimdi, bu toplu sözleşme yasası, demokratik hak ve özgürlüklerle mi ilgilidir daha çok, yoksa daha çok, parayla mı ilgilidir; bu, Parlamentonun iç işleyişinde pek netleşmediği için... Sanıyorum, parayla ilgili olduğu için Plan ve Bütçeye öncelikli gönderilmiş, onlar esas komisyon olmuşlar, biz de tali olmuşuz. Tabii, bunun Parlamentonun iç işleyişi açısından netleşmesi gerekiyor. Ben kendi açımdan baktığımda bu yasayı bir demokratik hak ve özgürlükler yasası olarak görüyorum, onun için öncelikle bu komisyona gelmesi gerekirdi diye düşünüyorum ama bu teknik bir detay gibi görünüyor.

Şöyle bakmamız lazım: Biz bir toplu sözleşme yasası yapıyoruz. Bu toplu sözleşme yasasını yaparken “şunları görüşemeyiz” dememiz toplu sözleşmenin daha başından sorun yaratır yani bu konuda değişiklik önerilerini görüşemeyiz. Bence hemen hemen her konuyu görüşme şansına sahip olmalıyız. Bunu bir yasa maddesine veya bir bende yazarak kısıtlamamalıyız diye düşünüyorum. Bu 28' inci maddede böyle bir kısıtlama var, bunun doğru olmadığı düşüncesindeyim.

Bir taraftan da bakıyoruz, konfederasyonlar var, çok büyük kuruluşlar konfederasyonlar, ama sendikal hayat sendikalar üzerinden gidiyor, konfederasyonlar üzerinden çok sendikalar üzerinden gidiyor. Peki, biz neden konfederasyonlarla bu toplu sözleşmeyi yapmak istiyoruz? Daha hızlı yapabilmek için, daha çabuk görüşebilmek için ama sendikaların da uzmanlık alanına ihtiyacımız var, bu konudaki örgütlenmelerine ihtiyacımız var. Bunun ikisini birlikte değerlendirebiliriz bu yasada diye düşünüyorum ben. Her ikisini birlikte değerlendirebiliriz, böyle bir düzenleme yapma şansımız olabilir. Bizim elimizde değil -Sayın Başkanım burada söyledi- biz detaylar konusunda çok fazla görüşmeyeceğiz ama ilgili komisyon, ilgilenecek komisyon bunları birlikte değerlendirebilir diye düşünüyorum.

Bir de bu belediyelerle ilgili konuyu biraz irdelemek lazım. Sanıyorum, hepimiz biliyoruz, belediyeler gerçekleşen bütçesinin ancak yüzde 30' unu çalışanlarına verebilirler yani bir yıl önce gerçekleşmiş olan bütçelerinin yüzde 30' undan fazla bir maaş, işte sosyal yardım, diğer katkıları sağlayamazlar. Biz bunu sınırlamışız, belirlemişiz zaten. Yani hangi belediye ne yaparsa yapsın sonuçta bu kadar yapabilir. Şimdi, ayrıca bu denge sözleşmelerinde bunlar gözetiliyor şüphesiz. Şimdi, biz bunu konfederasyonlar düzeyine taşıyoruz, bu da çok içselleştirilemeyecek bir durum. Doğrusu

bunu belediyeler, sendikalarla oturup konuşabilmeliler, böyle bir toplu sözleşme yapabilirler çünkü biz zaten belediyelerin kuralını önceden koymuşuz. demişiz ki gerçekleşen bütçenizin yüzde 30'undan fazlasını harcayamazsınız. Bu şekilde, daha bir rahatlık bu yasaya sağlama şansımız olabilir diye düşünüyorum.

Şimdi, hemen hemen her kuruluş, benim bildiğim sivil kuruluşların çoğu üyeleri adına dava açma hakkına sahipler; benim bildiğim, yani çoğu kuruluş üyeleri adına dava açma hakkına sahip. Ama sendikalardan, konfederasyonlarda bu olmasın diye bir yasa metni yazmamız bana çok uygun gelmiyor. Biz niye sendika kuruyoruz, neden konfederasyon kuruyoruz? Şunun için, bu üyeleri koruyabilmek için, bu üyeleri daha güçlü hâle getirebilmek için kuruyoruz. Dolayısıyla, buna da bir bakmamız gerekir diye düşünüyorum.

Bir de arkadaşlar “Yardım yapamıyoruz biz, yani biz sendika olarak yardım yapamıyoruz.” diyorlar. Yani sendika olarak yardım yapamamalarını anlayamadım ben. Yani en küçük dernek, mahalle derneği, bir yardım yapma şansına sahip, yani 20-30 kişilik bir dernek yardım yapma şansına sahip, sendikalar yardım yapma şansına sahip değillerse bunu da gözden geçirelim diyorum. Onun için, alt komisyonumuzun, yani Plan Bütçe alt komisyonumuzun bunları göz önüne alacağını düşünüyorum.

Kamu çalışanlarının en geniş sendikal hakları ve özgürlüklerinin sağlanması hepimizin ideali olmalı, çünkü biz bir örgütlü toplumdur bahsediyoruz. Yönetilebilen toplum örgütlü toplumdur. Örgütlü olmayan toplumun davranışları ve sosyal hareketleri önceden kestirilemez. Dolayısıyla, ne kadar örgütlü toplum olanaklıysa demokrasiyi o kadar fazla geliştirme şansımız vardır. İşte bunun için toplu sözleşme yasası, sendikal alanı düzenleme bir demokratik hak ve özgürlükler yasası olarak karşımıza çıkıyor.

Emekliler sendika kursunlar falan... Bu, doğru bir yaklaşım ama emeklilerin bu yasanın içerisinde olması da iyi bir adım, önemli bir adım. Emeklilerin bu yasanın içerisinde bulunması anlamında önemli bir adım atılmış durumda. Artık emekliler neyle karşılaşacaklarını burada bilecekler. Yani bu toplu sözleşme sonunda ne olacak emeklilerin durumu ortaya çıkacak diye düşünüyorum ben.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Domaç.

Buyurun Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyon üyesi değerli milletvekilleri ve Komisyonumuza dışarıdan katkı veren sayın milletvekilleri, sayın bürokratlar ve Komisyonumuza katkı veren ve taleplerini ileten sayın konfederasyon başkan ve yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada geçen Sayın Bakanımın Plan ve Bütçe Komisyonunda karşı karşıya konuşurken şöyle bir ifade kullanmıştım, bir tarihî sorumluluk olarak onun devamını getirmek durumundayım bugün. Sayın Bakana demiştim ki: “Siz bakanlığı bırakıp gittikten sonra, hem halef selef hem selef halef olduğunuz Sayın Bakanımızla gerek benim uzun süre yöneticiliğini yaptığım Türk Eczacıları Birliği gerek diğer meslek örgütleri hem de sendikalar arasında yoğun bir diyalogsuzluk ve sürtüşme süreci yaşandı. Bundan hepimiz zarar gördük. Sizin yapınızı biliyoruz ve sizden bu kapanmış olan diyalog kanallarını açmanızı ve özellikle Türk Eczacıları Birliği, tabipler ve diş hekimleri birliklerinin son derece köşeye sıkıştırılmış, ötekileştirilmiş bir pozisyona itildiği noktadan tekrar onlarla birlikte diyalog sürecini başlatmanızı bekliyoruz.” demiştim. Kendisine buradan şimdi teşekkür etmek istiyorum.

Dün, Türk Eczacıları Birliği ile Sayın Bakanımızın Başkanlık ettiği bir masada eczacıların taleplerinin veya olması gereken ihtiyaç duydukları taleplerin belki çok gerisinde, belki yüzde 10’u kadar bir noktada bir çözüm getirildi ama Sayın Bakan kendisinden beklenen diyalogu açık tutma, karşı tarafın hukukunu çiğnememe, kamu gücünü, özellikle Bakanlık gücünü karşısındaki örgütler üzerinde orantısız kullanmama noktasında kendisinden bekleneni yapmıştır. Bu anlamda önemli bir adımdır. Her zaman muhalefet edip eleştirme noktasında değil, burada hem eczacılar adına hem de bunu kendisine referans tutacak akademik meslek birlikleri açısından da önemsiyorum. Ama diş hekimlerinin, tabiplerin, eczacıların daha çok sorunu var. Bu sorunlara biraz daha meseleyi işte ekonomi yönetiminin kısıtlamalarının biraz daha bizlerin lehine zorlanması gerekiyor.

Bunun yanında, ayrıca ortak komisyon tabii ama, sağlık hakkı açısından çok ciddi sıkıntılar var. Her geçtiğimiz gün vatandaşın sağlık hakkı biraz daha geriye gidiyor. Buranın konusu olmadığı için açmıyorum ama bu konularda da Sayın Bakanın destek vermesi gerektiğini düşünüyorum. Özellikle dün bağıtlanan protokolde ağustos ayında yapılacak global bütçe görüşmelerine yapılan atıf önemlidir. Eczacının çok ciddi bir sorunudur sanayinin vermesi gereken kamu kurumu iskонтolarını istemeye istemeye ve her gün zarar ederek ve iflasa sürüklenerek taşıyorlar. Bu meselenin ağustosta çözülmesiyle ilgili aynı iradenin devam etmesini temenni ediyorum.

Sayın Domaç’a, Sayın Başkanımın, geçmiş dönem Birlik Başkanlığımızı yapmış Sayın Domaç’a da “Hoş geldiniz.” diyorum. Domaç doğru komisyondadır burada, olması gereken yerdedir.

Ayrıca ben Manisa Milletvekiliyim. Biz Bülent Arınç’ın iktidar partisinde olmasına rağmen, vicdanının sesiyle yaptığı ters yaklaşımlara alışık bir bölgeyiz. Sayın Domaç’ın da burada ilk yaptığı konuşmadan da tersinden bakan ve vicdanının sesiyle konuşan...

BAŞKAN – Doğru bakıyor, ters bakmıyor ki.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Doğru bakıyor, doğru bakıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, doğru bakıyor. O zaman siz ters tarafta bakıyorsunuz bazen ya o açıdan söylüyorum. Yani, iktidarın getirdiği bu yaklaşımlara karşı farklı bir açıdan yaklaşan üslubunun Komisyonu zenginleştireceğini düşünüyorum.

Sayın Bakan, memur sendikalarını dinliyoruz, hepsinin ortaklaştığı bir sıkıntı var: Sizinle mutabakata vardılar ama daha sonra metin değişti. Bu metni kim, nasıl değiştirdiyse ama yine ve ivedilikle sizin bulunduğunuz, Başkanlık ettiğiniz bir yerde tekrar revize edilmesi ve hiç olmazsa bütün konfederasyonların ortak görüşü olarak ifade ettikleri ya biz burada böyle anlamamıştık noktasına bir kere çekilmesi gerekiyor.

İkincisi: Sendikalar noktasında bakıldığında da meseleye, sendikaların birbirleriyle evrensel ölçüdeki rekabetinin üyesinin hakkını, hukukunu en iyi gözetme noktasındaki bir yarış olması gerektiği açıktır. O rekabetin özellikle de sizin karşınızda, karşı taraflarda olmanız gerekir, ki sendika dediğiniz mesele bir hak arama mücadelesinin sürdürüldüğü bir örgütlü yapının en tepesi bu. Karşısında, hakkı arayacaklarınızın karşısında birbirinize düşmüş bir pozisyon... Özellikle Memur-Sen için söylüyorum, çünkü o meselede yaptıkları yaklaşımı hiç sağlıklı bulmuyorum. Üyesinin hakkını aramaktan başka gayesi olmaması gereken bir konfederasyonun meseleyi başka bir noktaya getirmesini ve burada bir zafiyet görüntüsü içerisine sokmasını açıkçası yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. İktidarlar değişir ama sizin göreviniz değişmez. Siz iktidara karşı muhalif olmak zorundasınız çünkü iktidarlar ellerindeki kaynakları, siyasi muhalefetten bahsetmiyoruz, iktidar elindeki kaynakları sizin istediğinizin altında bir noktada kullanmak isteyecektir, sizin de bu noktada üyeniz adına en üst gayreti göstermeniz lazım. Burada da önemli paydaşınız diğer konfederasyonlardır. Onlarla minimum mutabakatı sağlayıp bu masaya en güçlü görüntüyle gelip, en güçlü olarak ayrılmak da en çok üye sayısı olan sendikanın birincil sorumluluğundadır. Bu konudaki yaratılan zafiyet görüntüsünü emek dünyası adına üzüntüyle izlediğimi ifade etmek isterim.

Maddelere uzun uzun değinebilirim, eleştirileri sıralayabilirim ama hem partimiz adına konuşan iki duayen sendikacı hem de yine Plan ve Bütçe Komisyonundan partimiz adına buraya gelmiş ve önemli katkılar sunacağını düşündüğüm milletvekillerimizin alanına girmemek adına kısa tutuyorum ama burada bir ricada bulunmak istiyorum, bir istirhamda bulunmak istiyorum. Bir ifade eksikliği oldu. O ifade eksikliği de hemen tepkiyle karşılandı, aslında kelimelerin doğru seçilmemesindendi. Ama o ifade eksikliği olmasaydı sizin demokrasi anlayışınız gereği de bu belediyelerin meselesi de çok önemli -Sayın Domaç da dikkat çekti- TÜMBELSEN Başkanı Vicdan Hanım'ın bu heyeti bilgilendirmesi ve bir kadın olarak ayrıcalığını da bir kez daha altını çizmek istiyorum, ona yapılması gereken pozitif ayrımcılığın, ama özellikle şu konuyu en çok bilen, en iyi yaşayan ve aklımızdaki bu karışıklığı ortadan kaldıracak kişiye istenen söz talebini, oradaki üslup

hatasını üstüme alarak ve kendi süremden feragat ederek müsaade ederseniz kısa bir bilgilendirme yapmasını...

BAŞKAN – Bak şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman bir şey daha söyleyeyim. Bakın, illa burada bir üslup hatasından dolayı bir gerginlik...

BAŞKAN – Onunla ilgili değil, onunla ilgili değil. Biz burada konfederasyon başkanlarını konuşturuyoruz, sendika başkanlarına söz vermedik şimdiye kadar bir genel teamül olarak aldığımız karar ve yönetim tarzımız gereği. Yoksa onun değerli fikirlerini her zaman almaya hazırız yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama bu Komisyonun da hakikaten o bilgilendirilmeye ihtiyacı var diye düşünüyorum. Açıkçası şunu da söyleyeyim: Örneğin, bakın, maliye konusunda benim de kafam karışmıştı, çok doğru bir katkı aldınız, hepimiz aydınlandık. Haa o katkıyı veren arkadaş burada mesela ne dedi? “Sayın milletvekili arkadaşlarım” falan dedi. Orada biz şimdi hemen ayağa kalkıp “Ya arkadaş Bakan mıdır? Bize nasıl ‘Arkadaşlarım’ diyor, nasıl ‘milletvekilleri arkadaşlarım’ diyor?” falan desek...

BAŞKAN – Onun dediğiyle ilgisi yok ki yani Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın işin özünü kaçırmış oluruz. Siz de bu sefer orada Sayın Başkan süresinin bir kısmını...

BAŞKAN – Süre transferi diye bir şey yok ki Özgür Bey. Biz ona söz vermek istersek veririz, süreden yana derdimiz yok ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman bu sizin inisiyatifinizdedir.

BAŞKAN – Ee, tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu istirham ediyorum sizden Komisyonun bir üyesi olarak.

BAŞKAN – Tamam, siz istirham edin. Yani ben süreyi verdim, sanki bir şey veriyoruz, öyle bir şeye gerek yok ki. Süre, zaten herkes için aynı süre.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İşte bu bilgilendirmeye ihtiyaç var. Bakın, hiçbirimizin kafası netleşmesi bu belediye konusunda. Sizin netse siz anlatın Başkanım, ben yararlanayım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, bakınız Özgür Bey, burada konfederasyon başkanlarını konuştururken biz baskın, yani yetkili sendikası olmamasına rağmen, ona da dedik ki “Sizi davet etmemiştik.” Geldi. “Başka gelen varsa yine sendika konfederasyon başkanlarına söz vereyim.” dedim. Burada pek çok yine sivil toplum örgütünden insanlar çağırabilirdik, onların hepsinin katkısı olabilirdi. Belki Hanımefendi’ye tekrar söz verebiliriz ama “Ben süremden ona verdim, öbürü süresinden buna verdi.” tarzı bizim hiç alışmadığımız bir şey. Onu söylüyorum. Yoksa ben ona tepki olarak filan değil, asla. Niye tepki olarak? KESK Başkanımız kendi süresinden ona dedim ben “Sonra konuştuğunuz yerde

verebilirsiniz.” diye espri yaptım. Yani öyle bir şey yok. Niye tepki olsun? Tepki gösterecek neyimiz olabilir?

Haa, hanımefendilerin önceliği varsa ki var, şimdi Ruhsar Hanım’a söz vereyim.

Buyurun efendim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Bazen kadın olmak işe yarıyor bu ülkede, bazen de dezavantajlı oluyor.

Salondaki bütün herkesi saygıyla selamlıyorum.

Zaman tasarrufu adına bazı şeyleri kısa ve tanımlarla söylersem kimse alınganlık göstermesin, roman yazmak yerine öykü tarzında çalışalım diye söylüyorum. Bu, tamamen bir devedir, yani hiçbir yeri doğru olmayan bir şey. O yüzden bu “deve” lafı yanlış anlaşılmasın diye söylüyorum. Hakikaten...

BAŞKAN – Yine de söz Medisten dışarı diyelim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Hayır, bu kâğıt, metin için dedim, insanlar için demiyorum elbette ki. Ama bu metin bir deve. Kim ne derse desin bu böyle.

BAŞKAN – Yani ismi “Metin” olan üzerine alır diye dedim Ruhsar Hanım, yani söz Medisten dışarı.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Yok...

Baştan başlayalım o zaman, efendim, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun tali komisyon olarak değerlendirildiği kamu görevlileri sendikalarıyla ilgili bir tasarı önümüze geliyorsa burada zaten konuşmanın da çok bir hükmü yoktur, ama nedir? Bir not düşülmesi adına bunları söylüyorum. Şimdi, bizim burada tali olduğumuz bir yerde ve bazıları öfleyip püflüyorsa arkadaşlarımızın, görevimizi yapmıyoruz demektir. Mesela, benim imza sahibi olduğum bir kanun teklifi var nafaka alacakları hakkında. Ben bunun Komisyonun gündemine gelmesi için de bir öneride bulunacaktım ama anlıyorum ki ben bunu bile götürüp Plan Bütçede konuşmalıyım. Bu, bu kadar insanların sorumluluklarını başkalarına devretme veya sorumlulukların kaydırılması anlamında bir yer olmamalı. O bakımdan, tekraren söylüyorum; bu, tam bir devedir.

İkincisi: Sayın Bakanın konuşmasının başında söylediği bir cümle beni çok mutlu etmişti. Sayın Bakan konuşmasının başında dedi ki :” Biz arkadaşlarla uzun süreler oturduk, müzakere yaptık, mutabakata da vardık.” dedi ve ben şöyle bir hevese kapıldım: “Herhâlde akşam geç saatlerde yüzde 10’dan yüzde 3’e düştükten sonra Sayın Bakan ile heyet arasında bir görüşme oldu, birtakım mutabakatlar mı sağlandı?” diye ama sonra bütün sendika başkanlarının konuşmalarına, eleştirilerine bakınca hiçbir şey olmamış. Yani o zaman Sayın Bakan “Mutabakata vardık.” derken bir yanlış bilgilendirme mi yaptı, yoksa sendika temsilcileri mi bizi yanlış bilgilendiriyor? O zaman burada hakikaten yanlış olan bir şey var. İki taraftan biri bence bizi bu konuda bilgilendirsin. “Uzun süreler

biz müzakere ettik, mutabakata vardık, uyumlu çalıştık.” sözü mü yanlış, sendika başkanlarının söyledikleri “Bizim taleplerimiz burada yer almıyor.” cümlesi mi yanlış? Çünkü bunu Memur-Sen de söyledi, Kamu-Sen de söyledi, KESK de söyledi. Sayın Bakanın, söylediğim gibi, konuşmasının başındaki cümlesi hakikaten beni heyecana sevk etmişti. Hani gece yarısı kararnamele, KHK’lara alışık olduğumuz için bir mutabakat sağlanmış mıdır diye. Ama görüyoruz ki hiçbiri olmamış.

Yalnız bir şeyden endişe etmemeliyiz diye düşünüyorum: Örgütlenmekten. Çünkü insanların varoluşundan beri toplumlar birlik içinde yaşarlar ve bu birlik içindeki iş bölümleri, faydaların ortaklığı çerçevesindeki rol paylaşımları önemli bir şey. Dolayısıyla, yalnızca kamuda değil her yerdeki sendikal haklar çok önemli ama altı çizilmesi gereken bir şey “eşit işe eşit ücret” diye yaklaşık birkaç aydır sürekli konuşulan bir şeyin insanların hakları anlamında eşit yansıtılmadığını görüyoruz. Hâlihazırda bazı kurumlardaki sivil personelin örgütlenememesi veya sivil olmasa bile çalışanların örgütlenememesi gibi bir şeyden bahsediyoruz. Hani nerede 2071 hedeflerimiz, nerede parlayan yıldızlar, nerede başka ülkelere örnek olacak ileri demokrasimiz?

Haa, şu var tabii ki: Yani mehter yürüyüşü gibi iki ileri bir geri gidebiliriz ama ben bir şeyi merak ettim bu çerçevede, çünkü dünyaya entegre olmak sizin, benim tercihim olan bir şey değil. Bu, doğal bir süreç. Bütün ülkeler yaptıkları düzenlemeleri dünyaya entegre olarak götürüyorlar. Öyleyse Anayasa sürecinde 90’ıncı maddeyi Anayasa’da çıkarmak gibi bir beklenti, bir çalışma mı vardır da haberimiz yoktur? Anayasa’nın 90’ıncı maddesi birçok konuda hedefi gösterir zaten. Ve Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden bu yana birçok uluslararası sözleşmeye imza atmıştır ve Anayasa’nın 90’ıncı maddesinde anlamını bulan bu imzaların eğer buralarda bu şekildeki konuşmalarla, “O olmaz, bu olmaz, şu konuşulamaz, bu buraya gelemmez, onun sendikal hakkı yoktur.” gibi şeyleri konuşuyorsak, öyleyse ben “Anayasa yapım sürecinde çalışan hakları anlamında 90’ıncı maddeyi ret mi ediyoruz?”un cevabını da birilerinden duymak istiyorum. Haa, bunu duymak istiyorum da duyabilir miyim? Duyamam. Çünkü farklılıklar ile kalabalıkları birbirine karıştıran, çoğunluk ile çoğulculuğu ayırt edemeyen bir zihniyet, bir çerçeve içindeyseniz bu çok yanlış. Her şeye para, her şeye kalabalık diye bakmak çok yanlış bir şey. Ülkenin orta hedeflerini belirten planı, programı yıllardır hep geç gelir efendim maliye yetkilileri açısından söylüyorum. Bu ülkenin Kalkınma Planı 2007’de yapılmıştır, 2007-2013 Kalkınma Planı’nda olmayan çok şey vardır şu anda, Kalkınma Bakanlığı da buna dâhildir, bakanlık olarak hedefte yoktur zaten o anlamda; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı da öyledir. Bir gecede vahiy gelip her şeyi kurabiliriz.

Dolayısıyla, insanların insan olmaktan kaynaklı haklarının teslim edileceği sözleşmelerin, karşılıklı müzakerelerin zaman kıskacına konulmasını çok yanlış buluyorum. Tıpkı bu çalışmalardaki süreler gibi. Evet, insanlar fikirlerini buraya ne için gelip anlatıyor? Niye kendi uzmanlık alanlarımızdaki konulardaki komisyonları tercih ediyoruz? Hoş tercih etmeden yönlendirilenler de

vardır muhakkak ama biz ne için buraya geliyoruz? Deneyimlerimizi paylaşmak adına. Çünkü bizler milletin seçtiği insanlarız. Bu deneyimlerimizi ve milletin taleplerini burada ifade edip yapılan tasarımlarda bir düzenlemeye gidilemeyecekse, havanda su dövmekten de beterdir bu deve meselesi efendim. Dolayısıyla, bizler milletin talepleri adına burada konuşuyoruz, kendi adımıza değil. Bizlerin, ortalama 80 bin oydur herhâlde Türkiye’de bir milletvekilinin seçilmesi, bu oyların karşılığında bu millete bir sorumluluğumuz vardır. O sebeptendir ki, bazı şeylerde “Ben yaptım oldu, ben söyledim oldu.” olmaz. Birileri size bunun nasıl olacağını da anlatır. Bunun örnekleri de geçtiğimiz dokuz yıl içinde muhtemelen hepinizin hatırladığı anılarda da vardır. Dolayısıyla, biraz akılcı, biraz rasyonel olmak lazım. Kalabalık olmayı değil, farklılıkları da dinlemeyi, farklılıklardan da ders almayı öğrenmeliyiz. İnsanların farklı bakış açılarını burada değerlendirmeliyiz.

Bütün sendikalar rahatsızlığını ifade ediyorsa Sayın Bakanın, ben bu düzenlemeler anlamındaki katkı verici cümleleri değerlendireceğini umut ediyorum ama umudum karşılıksız kalıyor, çünkü Sayın Bakan dinlemiyor. Heyete hitap ediyorum o zaman.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sizin konuşmanızla ilgili bir değerlendirmeydi.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, bitmemişti. İsterseniz bittikten sonra birlikte değerlendirebiliriz.

Zaten sıkıntı buradadır Sayın Bakan, sizin şahsınız ya da bir başkasıyla alakalı bir şey değil. Burada ben kendi adıma konuşmuyorum, benim özlük haklarım hamdolsun var zaten, elhamdülillah bir de diplomam var, tabibim, her yerde çalışır paramı kazanırım; öyle bir derdim de yok. Ama temsilcisi olduğum vatandaşın böyle bir talebi var ve bunu da buranın dışında ifade etme şansım ve hakkım kalmıyor. Kaldı ki İç Tüzük’le ilgili düzenlemeden sonra herhâlde hiçbir yerde konuşamayacağız. O yüzden farklılıklar dinlenmelidir, kalabalıkların baskısı altında olmamak lazım. Bugün size, yarın bana; bu bir bumerang, döner gelir, adamı bir gün bulur.

Dolayısıyla, burada bir şeyin altını tekraren çiziyorum: Lütfen çoğunluğu değil, çoğulculuğu önemseyiniz. Sendikaların hepsi “hayır” diyorsa bir şeye lütfen... Ben, buradaki katkıları değerlendireceğinizi umut ediyorum. Sizin müzakerelerinizi biliyorum, yıllardır pek çok konuda, Türkiye’deki pek çok farklı alanlarla ilgili çok defaatle toplantılar yaptığınızı da biliyorum. Bu, benim için bir umuttur. Sabahki sözünüzü de o yüzden umut olarak algıladım. Bir yanlış anlaşılma olmasın ama bir başka bakan deseydi ki: “Biz uyuşma anlamında geldik.” çok da önemsemeyebilirdim ama sizin şahsınızla ilgili hakikaten beni umut var etmişti o sözünüz. Ama sendikalar, hepsinin toplamında milyonlarca üyesi adına “Biz bunu tarafı değiliz, bu değişmeli.” diyorsa, burada bütün milletvekilleri “Hayır” diyorsa, “Bir şeyler düzlenlsin.” diyorsa lütfen kulak veriniz. Bu bizim kişisel talebimiz değil. Biz birilerini temsilen buradayız, siz de elbette ki o şekilde temsilcisiniz ama kamudaki yönetim

sistemi içinde bazen tabii ki ülkelerin kısıtlılıkları vardır bütçeleri içinde. Bütçeler içindeki kısıtlılıklar ayrı, insanların çalışma hayatından gelen haklılıkları ayrı bir şey. Haklılıkları teslim edersiniz ama bütçesel kısıtlılıklar zaten o yılın bütçesi içinde bir düzenlemeye girer.

Dolayısıyla, ben, son söz olarak tekrar bir şey söylemek istiyorum: Lütfen ve lütfen sendikaların tecrübelerinden, daha önce bu tür şeyler yapmış arkadaşların çalışma hayatındaki deneyimlerinden faydalanılarak bunun geliştirilmesi, desteklenmesi ve daha ideal bir hâle getirilmesi sanıyorum 2012 Türkiye'si'ne ve 2012 Türkiye'si'nde yaşayan çalışma hayatındaki herkese yakışan şey olacaktır. Ben umudumu sürdürüyorum, Sayın Bakana şimdiden teşekkür ediyorum.

Sağ olunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Demirel.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kısa bir açıklama yapabilir miyim, yanlış anlaşılma oldu Sayın Başkanım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Değerli arkadaşlar, saatlerdir burada oturuyoruz. Sosyal taraflar ve konfederasyon başkanları ve heyetleri bilirler ki bu konudaki sabrımız test edilmiştir; bir yıla değil, beş yıla değil, onlarca yıla test edilmiştir. Dolayısıyla, sizlerin görüşlerini bizim değerlendirmemiz çerçevesinde, çok aykırı bile olsa, saygıyla dinlemek bizim görevimizdir ama bu değerlendirmeleriniz esnasında benim, öyle tahmin ediyorum ki, cümlelerinizle ilgili bir sağlı sollu istişarede bulunma özgürlüğüm var diye düşünüyorum.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, ben zaten umudumu kaybetmediğimi söyledim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Estağfurullah. Öyle bir özgürlük sıkıntısı yaşayacaksa hiçbir değerlendirme yapamayız. Böyle bir yanlış anlaşılma gibi oldu. Yoksa niyetinizin o olduğu kanaatinde değilim kesinlikle. Yani sizin ifade ettiğiniz bir cümleyle ilgili arkadaşlara bir şey sorarken tam siz bu tarafa yöneldiniz ve böyle bir değerlendirme yaptınız.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Muhalefetin gözünden hiçbir şey kaçmıyor efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Çok güzel efendim, ben duyarlılığınıza teşekkür ediyorum, yoksa bir yanlış anlaşılmaya vesile olmak için söz almadım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaçar, buyurun.

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, sendikalarımızın çok değerli genel başkanları, temsilcileri, bürokrat arkadaşlar; sözlerime başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce bu toplu sözleşmeyle ilgili yasa tasarısı, özellikle 2,5 milyon kamu çalışanı, emeklileri ve yakınlarıyla birlikte yaklaşık 20 milyon insanımızı ilgilendiren çok önemli bir yasa tasarısı. Ve memur sendikalarımızın, bu noktaya gelmesinde çok önemli katkıları oldu. Özellikle 2009 yılında Memur-Sen'in öncülüğünde diğer konfederasyonların ortaklaşa olarak toplu görüşme masasına getirmiş olduğu toplu sözleşme talebi, bunun ardından yapılan çalıştaylar ve en son 12 Eylül referandumuyla ortaya çıkan millet iradesi, bugün bize bu toplu sözleşme yasasını görüşme imkânını sağladı. Onun için, memur sendikalarımıza bu konuda bir haksızlık yapılmaması gerektiğini düşünüyorum.

Burada toplu görüşmeden toplu sözleşme düzeneğine geçişin, özellikle 2009 ve 2010 yıllarında hem bir yetkili sendikanın genel başkanı hem de bir konfederasyonun genel sekreteri olarak ne anlama geldiğini çok iyi bilen bir arkadaşınızım. Yıllardan beri toplu görüşmelerde Hükûmetle yapılan müzakerelerde alınan kararların bağlayıcı olmadığı, anlaşamadığınız hâlde müracaat ettiğiniz Uzlaşma Kurulu kararlarının bir anlam ifade etmediği, son sözün Bakanlar Kurulunca söylendiği bir düzenden, bugün artık bir taraf olarak, paydaş olarak kamu çalışanları adına yetkili sendikalarımızın, konfederasyonlarımızın masaya oturacağı, mutabakata vardığı konuların yasal bir çerçeve dâhilinde kabul edileceği ve uzlaşmaması hâlinde de Uzlaştırma Kurulu kararlarının bağlayıcı olacağı bir düzenek. Ancak, bunun, bu sürecin daha sağlıklı yürütülebilmesi adına, burada gerek sendikalarımızın gerekse de milletvekili arkadaşlarımızın ortaya koymuş olduğu bazı düzenlemelerin mutlaka yapılması gerekiyor.

Sendikacılıkta olmazsa olmaz yetki hizmet kollarına aittir. Üye, teşkilat, şubeler, iş yeri temsilcisi olarak şu anda sendika yasalarında zikredilen bütün ifadeler, konfederasyona ait olan ifadelerden ziyade sendikalara ait ifadelerdir. Konfederasyonlar çatı örgütleridir, temsilî yerlerdir, önemlidir ama sahada sendikal faaliyeti ve çalışma hayatıyla ilgili eforu sarf eden sendikalar olduğunu bilmemizde fayda var.

Buradaki toplu sözleşmeyle ilgili düzeneğe baktığımız zaman “yetkili sendika” kavramının anlamını yitirdiği bir toplu sözleşme düzeneğinden bahsediyoruz. Bence, bu, 12 Eylül referandumuyla milletimizin ortaya koyduğu iradenin ciddi anlamda yansıması adına mutlaka yetkili sendikalarımızın bu sürece dâhil edilmesi son derece önemli.

Bir diğer konu: Yerel yönetimlerle ilgili şu anda fiilî bir durum var. Yıllardan beri yerel yönetimlerde yetkili olan sendikalar, ki arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi Kamu-Sen'e, Memur-Sen'e, KESK'e bağlı sendikaların yetkili olduğu yerde yapmış olduğu kimimiz tarafından “sosyal denge

sözleşmesi” olarak tarif ettiğimiz ama kimimiz tarafından da “toplu sözleşme” olarak tabir ettiğimiz fiilî bir durum var. Şimdi, mevcut olan durumun devamıyla ilgili mutlaka yasal düzenlemelerle bunu bir ete kemiğe büründürmemiz gerekiyor. Burada yasada men edici bir durumun olmaması bundan sonraki süreçte de aynı şekilde devam edeceği anlamına gelmez. Çünkü daha önce toplu sözleşme yasası olmadığından dolayı bu belediye hizmet kolunda örgütlü olan sendikalar bu anlamda yerel yönetimlerle toplu sözleşmeler ve sosyal denge sözleşmeleri imzalama yetkisine sahipti. Ancak, toplu sözleşmeyle ilgili yasal bir düzenleme yapıldıktan sonra, zannediyorum böyle bir imkânın olmayacağı noktasında bir endişemi de paylaşmayı faydalı buluyorum. Bununla ilgili tabii Hükûmete son yıllarda çalışanların refah seviyesini artırmaya yönelik olarak ve aynı işi yapan aynı unvandakilerin ücretlerini eşitlemeye yönelik olarak ortaya koyduğu son derece önemli yaklaşımlar var “eşit işe eşit ücret” olarak tanımlanan. Bu düzenlemeler yapılırken eşit işe eşit ücretin temel mantığına zarar vermeyecek bazı kısıtlamalar yapılabilir. Burada yerel yönetimlerde sözleşme imzalayacak olan belediyelerin gelir ve giderleriyle ilgili veya yapabilecekleriyle ilgili bir tavan, taban belirlenebilir. Yani ekonomik anlamdaki kaygıları giderecek bir yaklaşım içerisinde bazı kısıtlamalara gidilebilir ama mutlaka bunun devamına yönelik olarak, yerel yönetimlere de bir toplu sözleşmenin önünü açmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Bir diğer önemli konu: Toplu görüşmelerde gündeme gelen ancak mevcut olan yasa tasarısındaki kapsamdan dolayı toplu sözleşme masasına taşınamayacağını endişe ettiğim bazı hususlar var. Şimdi ekonomik konular, sosyal özlük hakları tamam. Ancak bunun dışında, çalışanların çalışma koşullarıyla ilgili, örneğin atama, nakil, görevde yükselme, çalışanların hizmet içi eğitimi gibi çalışanların verimliliğini artırmaya yönelik olarak gelecek hususların da mutlaka toplu sözleşme masasının konusu olması gerekiyor. Bununla ilgili kısıtlayıcı bir hüküm var mı bilmiyorum, ama bu konunun daha da netleştirilmesi adına bunun da dikkate alınması bence son derece önemli.

Bir diğer önemli konu: Yine toplu sözleşme kapsamının 28’inci maddesinin ikinci fıkrasında aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemli değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşmenin kapsamı dışında tutulacağıyla ilgili hüküm. Şimdi, bunu netleştirmemiz gerekiyor. Bunda neyi ifade ediyoruz? Ve eğer bu ileride çalışanların temsilcileri tarafından, kamu çalışanlarını temsil eden sendikalar tarafından gelecek olan taleplerin masada görüşülmemesi sonucunu ortaya çıkaracak bir hükümse bunun düzenlenmesi gerekiyor. Belki böyle bir şeye ihtiyaç var; yani o “sistem” derken neyi kastediyoruz, neler gelebilir, neler gelmeyebilir bunun tekrardan düzenlenmesi gerekiyor.

Bir de şöyle bir realite de var: Zaten talepler masaya geliyor. Masada ilgili tarafların bunu reddetme yetkisi var. Anlaşılamadığı zaman da zaten Uzlaştırma Kuruluna gitme, Hakem Kurulu yeni adıyla gitme durumu var: Onun için bu hükmün de düzenlenmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Bir diğerk konu işyeri sendika temsilcilerinin izinleriyle ilgili... Şimdi, pratikte yaşadığımız en önemli sorun şu: Şu andaki mevcut yasal düzenlemede, yürürlükte olan yasal düzenlemede de işyeri sendika temsilcilerinin -Şimdi, işyeri sendika temsilcisi ile sendika işyeri temsilcisi birbirinden farklı-yetkili olan sendikanın işyeri temsilcilerinin haftada iki saatlik bir izni var ama pratikte maalesef bunu pek kullanabilme imkânı yok. Onun için bunun en az yarım iş gününe çekilmesi gerekiyor. Özellikle yarım gün diyorum; çünkü “Dört saat” dediğiniz zaman idarenin, yani amirin bu dört saati parçalama yetkisi ortaya çıkıyor ki, bu, dört saati, beş saati anlamsız hâle getiriyor. Bu anlamda yapılacak olan bir yarım günlük izin hakkının buradaki sendikal mücadelenin temel çeyreğini oluşturacak işyeri sendika temsilciliğinin hareket alanını daha da genişleteceğini düşünüyorum.

Bir de malumunuz, konfederasyonların düzenleyici hükümlere karşı dava açmayla ilgili bir sıkıntısı var. Aslında, dava açma hakları olmaları gerekiyor ama Danıştayın bu konuda almış olduğu bazı kararlar var. Yani geneli ilgilendiren bir yönetmelik yayınlandığı zaman, bir genelge yayınlandığı zaman, konfederasyon bununla ilgili dava açabilmeli diye düşünüyorum.

Bu düzenlemelerin dikkate alındığı düzenlemelerin, tabii buradaki izinlerde, yasada yeni bir hüküm var; il temsilciliği ve ilçe temsilciliği. Yasada bunlara yer verilmiş olması son derece önemli. Burada fiili olan bir durumu biz yasal bir zemine döndürmüş oluyoruz ve bunların daha fazla katkı vermesini sağlamış olacağız. Bu arkadaşlarımıza da bu bahsetmiş olduğum haftadaki yarım günlük izin hakkı verilmesi, bu anlamda çalışma hayatına önemli bir katkı olacaktır.

Bunlar, tabii, bu düzenlemenin yapılmış olduğu bir yasa. Düzenleme, gerçekten dört başı mamur bir toplu sözleşme düzeneğine geçmemizi sağlayacak olan önemli talepler. Ama tekrardan da şunu ifade etmek istiyorum: Bugün 2001 yılında çıkan Sendika Yasası’nda yüzde 5 barajının olduğu, farklara tahammül edilmeyen, üyelerin üye olma özgürlüğünün olduğu ama sendikadan istifa etmelerinin iadeli taahhütlü postaya bağlı olduğu -Bunu sendikacı arkadaşlar bilirler- bir düzenekten, bugün artık çalışanların taraf olduğu, atmış olduğu imzanın anayasal güvence altına alındığı ve anlaşma yapılamadığı zaman da müracaat ettikleri Hakem Kurulu kararlarının bağlayıcı olduğu bir düzeneğe geçmenin son derece önemli ve anlamlı olduğunu düşünüyorum.

Bence çalışma hayatı adına son derece önemli bir noktadayız. Türkiye’nin demokratikleşmesine paralel olarak çalışma hayatının da daha da özgürleşmesi ve demokratikleşmesi adına Türkiye’de 12 Eylül referandumuyla çok önemli bir adım atılmıştır. Ama bunun daha da ete, kemiğe büründürülmesi adına az önce bahsettiğimiz değerlendirmelerin alt komisyonda yapılan, bütçede dikkate alınarak yapılması, bunun çok daha demokratik bir toplu sözleşme yasasına sahip olmamızı sağlayacak diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaçar.

Evet, değerli arkadaşlar, zannediyorum milletvekili arkadaşlarımdan söz talep eden başka kimse yok.

Ben bir toparlama yapacağım ama ondan önce Vicdan Hanım zannediyorum çok kısa bir açıklama yapacak...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, maddelere geçecek misiniz yoksa genel bir değerlendirme olarak böyle mi kalacaksınız?

BAŞKAN – Şimdi şöyle... Arkadaşlarımın oylaması neticesinde ne karar vereceklerini ben bilemem. Ancak benim şahsi kanaatim, burada birkaç önemli konu var, onların dikkate alınması şeklinde değerlendirme raporu da sunabiliriz, maddelerine geçip, düzenleme yapıp da gönderebiliriz ama onlar tekrar o zaman... Alt Komisyon Başkanı olarak tayin edilen değerli Muzaffer Baştopçu Milletvekili arkadaşımız, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi, Kocaeli Milletvekilimiz o da burada, bütün konuşmaları dinledi.

Benim şahsi kanaatim, burada önemli noktaları vurgulayıp, bunları rapor altına alıp, ondan sonra yetkinin esas komisyon olarak belirlendiği Plan ve Bütçe Komisyonunun bunu yürütmesi şeklinde olmalıdır.

Aslında ben toparlama sırasında da söyleyeceğim, ben de arkadaşların kanaatine katılıyorum. Bizim esas komisyon olmamız gereken bir kanundu; bunu ben açık yüreklilikle söylüyorum. Gerekli girişimlerde de ben bulundum ama netice itibarıyla, biz Meclis Başkanımızın verdiği takdire saygı duymak durumundayız.

Evet, Vicdan Hanım, buyurun ve çok kısa olursa başlık hâlinde memnun olurum.

Yalnız bu verilen sözü Özgür Bey'in hakkından veriyorum ben size sözü.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de hepinizi, Sayın Bakana ve bütün milletvekillerine, Özgür Bey'e de özel olarak çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yo o zaman olmadı işte yani.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Öncelikle size teşekkür ettim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok hepimize... Bütün arkadaşlarımız birlikte karar verdik o yüzden. Genel teamülün öyle olduğunu ben arkadaşların bakışlarından anladım.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Sağ olun.

Şimdi, tabii, burada konfederasyon genel başkanlarımızın da ifade ettiği ve konuşmacı...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, aşağıda yoklama var; bir ara verelim. Arkadaşımız o aradan sonra anlatsın.

BAŞKAN – Özür dilerim Vicdan Hanım, söyle yapalım:

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Çok kısa özetlemeye çalışacağım.

BAŞKAN – Tamam bekleyelim ve bir on dakika ara verelim. Bekleyelim ve oylamaya girsin arkadaşlar ve gelsinler; üç dakika süre verilmiş.

Kapanma Saati: 13.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.26

BAŞKAN : Cevdet ERDÖL (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ : Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ : İsmail TANER (Kayseri)

KÂTİP : Sevim SAVAŞER (İstanbul)

0

BAŞKAN – Vicdan Hanım burada ve kendisine kısa bir söz vereceğim.

Buyurun efendim, kısa olarak açıklarsanız sevinirim. Nedir sorun?

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, geçmişte hazırlanmış olan 4688 sayılı Yasa’da bugün değişiklikler yapılmak üzere bence çok yararlı bulduğum, inşallah sonuçlara yansıtacağını düşündüğüm bir tartışma yaşandığını düşünüyorum.

Bildiğiniz gibi bu toplu görüşme yasasını toplu sözleşmeye çevirme iddiası referandumda toplu sözleşme maddesini eklemekten kaynaklı ortaya çıkarıldı. Ancak bunun eksik bir algı olduğunu bilmemiz gerekiyor. Çünkü zaten kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkı Anayasa’nın 90’ncı maddesinde mevcuttu.

BAŞKAN – Neyse, siz konuyla ilgili; o mahkemeye ilgili bir şey, bir bilgi veriniz.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Onunla ilgili, mahkemeye ilgili anlatacağım. Mahkemeye gelmek için onu anlatıyorum zaten.

Anayasa’nın 90’ncı maddesi, bildiğiniz gibi usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeleri kanun hükmünde saymaktadır. Hatta “Uluslararası sözleşmelerle mevcut yasalar çelişirse uluslararası sözleşmeler geçerlidir.” ibaresi vardır. Yani yasaları ona göre düzenlersiniz ya da düzenlemezsiz ama uluslararası sözleşmeler geçerlidir.

Biz, sendikalarımızı kurduğumuz 90’lı yılların başından itibaren uluslararası sözleşmeleri ve yasalarda yasak olmamasını baz alarak, bunu bir gerekçe göstererek sendikalarımızı kurmuştuk. “Sendikalarımızı madem kurduk. Bu hakkımız uluslararası sözleşmelerde var.” dedik. “O zaman toplu sözleşme hakkımız da bu sözleşmelerde var.” diyerek, 90’lı yılların başında Tüm-Bel-Sen olarak toplu sözleşmeler yapmaya, akdetmeye başladık. Kendi iç dünyamızda tartıştık. İkna ettiğimiz belediye başkanları oldu.

Sonuçta; yapmış olduğumuz bu toplu iş sözleşmeleri bir hukuki akitti ve önemliydi. Bunlardan bir tanesi, o dönemde Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile yapmış olduğumuz toplu iş sözleşmesi idi. O dönemde, 93 yılında imzalamış olduğumuz bu toplu iş sözleşmesi Gaziantep 2. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından onaylandı; yani kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkının

varlığı Anayasa'nın 90'ncı maddesinde olduğu ve bunun yapılabilirliğine ilişkin yerel mahkeme karar vermişti. Daha sonra Yargıtaya gitti. Yargıtaydan tekrar yerel mahkeme ısrar etti kararında. Sonrasında da bildiğiniz gibi Yargıtay Genel Kurulu itiraz edince, biz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşıdık bunu.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi uzun bir maratondur. Çünkü yapılmak istenen şey, orada bir içtihat kararı olması gerekiyordu ve bu karar sadece Türkiye'yi bağlayan değil, 47 Avrupa Konseyi üye ülkesini bağlayan bir karara dönüşecekti; bu nedenle uzun yıllar sürdü. Fakat biz bu arada gerek biz gerek bizim iş kolumuzda diğer sendikalar, yani Memur-Sen'e bağlı Bem-Bir-Sen, Kamu-Sen'e bağlı Yerel Hizmet-Sen sendikaları da toplu sözleşmeler ya da onların başka adlarla "sosyal denge sözleşmeleri" adı altında yani sonuçta sözleşmeler imzalandı. Yani bu karara, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına itiraz etti Hükûmet, daha sonra büyük daire 12 Kasım'da karar verdi, Anayasa'nın 90'ncı maddesini ifade etti ve dedi ki: "Türkiye'de kamu çalışanları Anayasa'nın 90'ncı maddesine göre imzalanmış uluslararası sözleşmelere göre toplu sözleşme yapabilirler, bu hakları vardır." ve hatta bizim Gaziantep Belediyesinde yapmış olduğumuz toplu sözleşmeden dolayı mağduriyetimizi ortadan kaldırmak için 20.500 euro da sendikamıza ödenmesini, tazminat verdiler. Neyse şunun için anlatıyorum: 2008 12 Kasımında bu karar, büyük dairenin kararı öncesi ve sonrası imzalanmış olduğumuz sözleşmeler var. 12 Kasım'da verilmiş olan bu karar bizim zaten o güne kadar savunduğumuz "Toplu sözleşme hakkımız uluslararası sözleşmelere göre vardır." savunumuzu teyit eden bir karar oldu. Öncesinde ve sonrasında imzaladığımız da bine yakın sözleşme var bütün iş kollarında. Bizim, şimdi, üç sendika, üç konfederasyona bağlı üç sendika yani Memur-Sen'e bağlı belediye iş kolundaki sendika, Kamu-Sen'e bağlı ve KESK'e bağlı üç sendika bu konuda ortak bir duruş içerisindeyiz. Çünkü üyelerimizin bir mağduriyeti söz konusu olacak.

BAŞKAN – Vicdan Hanım, konuyu özetlediniz.

Teşekkür ederim.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Bir şey daha. Bir şey ilave edip bitiriyorum Sayın Başkan. Çok özür diliyorum.

Şimdi, bu sözleşmeleri biz tek başımıza yapmadık Sayın Başkan, belediye başkanlarıyla birlikte yaptık. Örneğin, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde BEM-BİR-SEN'in yapmış olduğu ve 14 bin çalışanın yararlandığı Sosyal Denge Sözleşmesi var. Şimdi, burada bunlar eğer bu yasa yapılırken değerlendirilmez ise sadece sendikalar değil, aynı zamanda seçilmiş ve karşı tarafta imza atmış, bunu akdetmiş belediye başkanlığını da yok saymak anlamına gelecektir diyorum. Bu değerlendirmeleri dikkate alırsanız sendikalar olarak gerçekten önemli bir iş yapmış olursunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Siz hangi sendikanın başkanısınız?

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Ben TÜM-BEL-SEN’in Genel Başkanıyım.

BAŞKAN – Sizin iş kolunda yetkili sendika burada kim?

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – BEM-BİR-SEN.

BAŞKAN – Tamam. Sizin bir talebiniz vardı.

TÜM-BEL-SEN GENEL BAŞKANI VİCDAN BAYKARA – Ortak düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Lütfen siz de kanaatinizi söyleyin ve bu konuyu da bitirmiş olalım.

BEM-BİR-SEN GENEL BAŞKANI MÜRSEL TURBAY – Değerli hazırın, hepinize saygılar sunuyorum.

Şu anda 50 bin üyemiz var Türkiye genelinde, zaten 100 bin üye var yerel yönetim çalışanları. Biz on dokuz yıldır İstanbul Büyükşehir Belediyesinde ve İstanbul Bağcılar Belediyesinde, Sayın Başbakanımızın Büyükşehir Belediyesinde başlattığı Sosyal Denge Sözleşmesi ve Bağcılar Belediyesinde Feyzullah Bey’in başlattığı on dokuz yıldır devam eden sözleşmelerimiz var. Biz bulunduğumuz yerden geri gitmek istemiyoruz. Gönüllülük esasına göre karşılıklı diyalog içerisinde belediye başkanlarımızla biz o bölgenin, o yörenin şartlarına, imkânlarına, ölçülerine göre bugün maaş alamayan yirmi dört ay, otuz ay, otuz altı ay kamu çalışanlarımız var. Bize bunlar için de ne Hükûmetten ne Maliyeden ne bir başka yerden herhangi bir katkı sağlanmıyor. Onun için biz gönüllülük esasına göre olan bu sözleşmelerimizin yani iş yeri kurum sözleşmelerinin devam etmesini istiyoruz, fiilî bir durum var. Şu anda 1.500’ün üzerinde belediyede ve yirmi üç il özel idaresinde valilerimizle ve il özel idare genel sekreterlerimizle sözleşmelerimiz var ve konuyla ilgili 67 bin kişi şu anda Türkiye’de bundan faydalanmaktadır. Çünkü belediyede ücret dengesizliği, adaletsizliği var, biz bunu da gidermiş oluyoruz ve bir nevi de Hükûmete de, devlete de yardımcı olmuş oluyoruz.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Özellikle bu konuda üç sendika -biraz önce hanımefendi söyledi- birlikte hareket ediyoruz.

Diğer bir konu belediye, mahallî idareler genel müdürlüğü, İşçileri Bakanlığı, belediye başkanları, belediye birlikleri ve mahallî idare birlikleri de, bunlar da bu sözleşmelerin devam etmesinden yana; karşı olan hiçbir kurum yok. Zaten biz yüzde 30’u aşan belediyelerde, maaş alamayan belediyelerde herhangi bir sözleşme yapmıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Mesele anlaşılmıştır.

Evet, saygıdeğer arkadaşlar, Değerli Bakanım; bu epeyce uzun süren bir süreçten sonra benim aldığım bazı notlar var, ben de bunları sizlere sunmak ve Hükûmetimizin de bu konuda hem ne düşündüğünü öğrenmek hem de değerli burada alt komisyon başkanı arkadaşımızın da belki çalışmalarına ışık tutması açısından faydalı olur diye düşünüyorum.

Birincisi, bu kanunun -gelişini ben daha önce de söyledim- esas komisyon olarak bizim görüşmemiz gerektiğine hâlâ inanan bir insanım, ancak takdir o yönde oldu. Bunu da kayıtlara geçmesi açısından arz ederim.

İkincisi: Sendikaların ve konfederasyonların temsilcilerinin daha doğrusu söylediklerinden aldığım notlar ve milletvekili arkadaşlarımızın önerilerinden aldığım notlar şu: Bu hizmet kolunun yetkili sendikalarının toplu sözleşmeden, konfederasyonlarla yapılacak olan toplu sözleşme görüşmelerinden önce mutlaka belki sisteme dâhil edilmesi gerekir, bunda nasıl bir formülasyon yapılabilir bilemiyorum.

Aslında diğer bir önemli konu, bu toplu sözleşme kapsamında 28'inci maddenin ikinci fıkrası birinci fıkrayla sanki okuyunca çelişki içerinde. Bu ikinci fıkranın tamamen kaldırılıp ne istendiğini, oradaki çizelgeden, Maliyenin çizelgelerinden neyi arzu ettiklerini belki daha net yazmak suretiyle o ikinci fıkranın karışıklığı ortadan giderilebilir mi acaba? Bunu belki çözmek gerekiyor.

Diğeri: Yetkili sendikanın iş yeri temsilcisine, il ve ilçe temsilcilerine izin konusunda iki saat, dört saat meselesi var. Başkanımız Mahmut Bey de derki: "Yarım gün olsun, saate bölmeyelim." gibi. Bununla ilgili ne yapılabilir?

Bir diğer arkadaşlarımızın önemsettiği konu: "Bazı alanlarda Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet vesair gibi, Millî İstihbarat Teşkilatı gibi buralarda çalışan sivil memurların, memur statüsünde çalışan kişilerin, rütbesiz sivil memurların sendikalaşmasının önü açılabilir mi acaba?" diye arkadaşlarımızın talebi var. Çünkü silahlı kuvvetlerde işçilerin sendikaları var zaten, Harb-İş olarak bildiğimiz en büyük sendikası o. Bu konuda ne düşünülebilir, ne yapılabilir?

Afet ve benzeri durumlarda sendikalar yardım yapmak isterlerse hukuken bunlara imkân tanımak, şahsen benim de kanaatim uygun olur. Çünkü işçi sendikalarıyla ilgili kanunu yaptığımız için biliyorum, onlar nakitlerinin yüzde 25'lerini eğitim, sağlık, kültür, spor tesislerine yatırım olarak yapabiliyorlar. Ama memur sendikalarında da böyle hiç olmazsa afetlerde veya benzeri durumlarda bir açılım sağlanması gerekebilir mi?

Üyeler adına dava açma yetkisi konusu gündeme geldi. Bir konfederasyon veya sendika üyelerinin haklarını savunma açısından dava açma yetkisinde Danıştay kararlarını da dikkate alarak yeni bir düzenleme yapmak gerekir mi?

Nihayet bu yerel yönetimlerdeki iş yeri "Sosyal Denge Sözleşmesi" adı altında yapılan bu sözleşmelerin belki sınırlarını daha net çizerek bunu yasaya koyabilir miyiz? Çünkü her belediyeye

aynı yetkiyi ve sorumluluğu verdiğiniz zaman mevcut bazı belediyelerin bunu kaldıramayacağını veya bu belki bir ihtiyari sözleşme olabilir. Yani belediyenin kendi imkânları eğer varsa, memuruna bir şey yapıvermek istiyorsa bunun önünün de tıkanmaması şeklinde bir yöntem oluşturulabilir mi acaba?

Tekrar, bu hizmet kolunda sendikaların belki taleplerini hangi sendikanın, yetkili sendikanın, on bir hizmet kolundaki sendikanın her hizmet koluna ait, kendisine ait özel talepleri belki sınırlandırılmak suretiyle, burada zikredilmek ve kanuna ismen yazılmak suretiyle belki böyle bir düzenleme yapılması daha doğru mu olabilir diye düşünmekteyim. Özellikle, mesela sağlıkta döner sermaye belki öncelikli, öğretmenlere de ek ödeme öncelikli düşünmek gerekir. Bunları genel konfederasyonla anlaşılan çerçeveyi taşmamak, o çerçevenin dışında olmamak şartıyla belki bir düzenleme yapılması daha akla yatkın gibi bana geliyor. Arkadaşlarımızın, milletvekili arkadaşlarımızın da genel arzularını ben şahsen özetlemeye çalıştım.

Bir de zaten ağustos eylül meselesi vardı, onda da arkadaşımız...

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkan, itiraz yetkisi konfederasyonlara verilmiyor.

BAŞKAN – O konuda da...

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – İki konfederasyona itiraz yetkisi verilmiyor.

BAŞKAN – Bunları, ortak talepleri ben arz ettim, onlar zaten kayıtlarda da var. Onları zaten notlarına da Sayın Bakanımız almıştır tahmin ediyorum.

TÜRKAN DAĞOĞLU (İstanbul) - Ağustos eylülü neye bağlıyorsunuz?

BAŞKAN – Onu zaten Maliye olarak kendileri söylediler. Ama ben Bakan Beye şimdi söz vereceğim Değerli Başkanım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) - Yani yöntem açısından, usul açısından size...

BAŞKAN – Buyurun.

Yöntem açısından hep öyle başlıyor da sonra başka yerlere...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bir cümleyle söyleyeceğim. Ondan sonra böyle değilse ben bütün sözlerimden vazgeçeceğim.

Biraz önce Musa Çam Arkadaşım sordu size ve “Biz burada madde madde bunları görüşecek miyiz, bütününe ilişkin mi bir değerlendirme yapacağız?” diye.

BAŞKAN – İşte onun oylamasını yapmadık ama.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yapmadınız.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Yapmadık.

Ben şimdi Bakan Beyin de görüşlerini alacağım Hükümet olarak bu konularda ne diyor? Belki farklı bir fikri olacak.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ona göre değerlendirme yapacağım, onu soruyorum, peki.

BAŞKAN - Ondan sonra derlerse ki arkadaşlar: “Biz bunları rapora dökelim, Plan Bütçe değerlendirsın maddelerini.” Ona ne karar verirsiniz? Siz karar vereceksiniz, benim karar verme yetkimin olmadığı bir konu.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, yoğun ve saatleri alan güzel bir değerlendirme toplantısı gerçekleşiyor, katkı sunan bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Öncelikle bu tasarının hangi komisyonda görüşülmesi konusu Plan Bütçede yoğun şekilde tartışıldı. Tabii ki bütün komisyonlar bizim ama benim de kişisel görüşüm Sağlık, Aile, Çalışma Komisyonunda değerlendirilmesinin doğru olacağı cihetinde. Bu çerçevede, Sayın Meclis Başkanımızla da görüşmeyi yaptım. Fakat gelinen bir nokta var ve buradan da dönüş şu an itibarıyla olmadı. Bunu da ben kişisel görüş olarak belirtmek istedim.

İkincisi: Kamu görevlileriyle ilgili toplu sözleşme ilk kez Türkiye'nin gündemine geliyor. Bu son derece kavram olarak da heyecan verici bir gelişme, önemli. Ama arkadaşların şu şekilde değerlendirmeleri oldu: Yani Çalışma Bakanlığında bazı çalışmalar gerçekleştirdik, çok önemli toplantılar gerçekleştirdik. “Burada Bakanlık kendi kanun tasarısına, taslağına sahip çıkmıyor mu?” gibi bir yaklaşım, bir anlayış ortaya çıkıyor, böyle bir şey söz konusu değil. Bu taslağı, bu tasarımı birlikte çalıştık, getirdik ama bir farklılığı var bu tasarının, o da şu: Bu bir bakanlığı değil, bütün bizim kamu personel rejimimizi ilgilendiren bir konu olduğu için, çok önemli kritik konuların -değerli konfederasyon başkanlarımız ifade etmişti- bunların mutlaka Bakanlar Kurulu tarafından kararlaştırılmasının ve bütün Hükûmetin sorumluluğunda olan bu konuların o bünyede ele alınmasının doğru olacağı şeklinde bazı maddelerle ilgili değerlendirmemiz oldu ve bu çerçevede bir anlaşmadan bahsediyorum. Yoksa biz hiçbir zaman hiçbir konuda “Yüzde 100 bir mutabakat sağladık, bunu gönderdik, akabinde de şöyle bir değişim oldu.” gibi bir yaklaşımımız, bir ifademiz hiçbir yerde olmadı, burada da böyle bir şey söylemiyoruz. Ama ciddi, samimi ve önemli katkıların sunulduğu toplantılar neticesinde taslağı Bakanlar Kuruluna tasarıya dönüşmek üzere gönderdik, oradan da tasarıya dönüştü.

Şimdi, ne oldu metin? Metin, Bakanlar Kurulunda neticede yapılan toplantılarda bazı değişikliklere uğradı. İşte burada Sayın Başkanım, sizin bize yönelttiğiniz sorular çerçevesinde öncelikle bu düzenlemenin iki çokça tartışılan konusu var: Biri hizmet kolu bazında yapılacak toplu sözleşme, diğeri ise yerel yönetimlerle yapılan şu andaki “SDS” diye ifade edilen sözleşmeler.

Şimdi, bizim konfederasyon temsilcileriyle, başkanlarıyla yaptığımız toplantıda bir iki konfederasyon ve toplu sözleşme taraflılarıyla bir araya geldiğimizde ana bir çatı sözleşmesinin yapılması, onu bozmayacak, onu sarsmayacak, onu zedelemeyecek bir bünye içerisinde, bu çerçeve içerisinde hizmet kolu sözleşmesinin yapılması konusunda mutabakatımız oldu ve burada özellikle şunu da vurguladık: Hizmet kollarında yapılacak olan sözleşmeler spesifik olarak kendi hizmet kollarıyla ilgili ve genel çerçeve sözleşmeyi bozmayacak şekilde olması gerektiğini de kurala bağladık ve o şekilde, Bakanlar Kuruluna gönderdik. Nedir? Siz az önce örnek verdiniz. Sağlık Bakanlığındaki döner sermayenin dağıtımının genel toplu sözleşmeyle bir ilgisi, onu sarsacak, onu zedeleyecek bir durumu söz konusu değildir. Bunun nasıl dağıtılması gerektiğini ilgili sendikanın talebi, bizzat bu hayatı o alanda, o hizmet kolunda yaşayan örgütlenmiş arkadaşların talepleri doğrultusunda bunun ele alınmasının uygun olacağı şeklinde görüşümüzü taslağa yansıtmış idik. Bakanlar Kuruluna geldiği zaman da o toplantıda da var idik, orada biz bir taraftan ücret farklılaşmalarını ortadan kaldırmaya dönük çalışma yaparken, diğer taraftan hizmet kolu bazında ücret farklılaşmasına yol açacak bir yola girilmesinin doğru olmayacağını, süreç içerisinde kamuda bu çerçevede çok daha farklı sorunların ortaya çıkmasına sebep olacağı şeklinde geneli itibarıyla bir değerlendirme yapılarak hizmet kollarıyla âdeta bir toplu görüşme ve o görüşmelerden alınan neticelerin konfederasyonlarla toplu sözleşmede ele alınması, ana madde olarak onların ele alınması ve hizmet kollarının da bu şekilde taleplerinin... Zaten konfederasyonların gündemine, çünkü konfederasyon demek hizmet kolundaki sendikaların taleplerini dillendiren üst çatı demek, bunu zaten oraya taşıyacakları için tekrar ikili bir sistem uygulamaya gerek yoktur şeklinde Bakanlar Kurulunda ilgili bakan arkadaşlar, ilgili teknokratlar ve yaptığımız değerlendirmede gelinen nokta bu şekle dönüşmüş oldu; biri bu.

Diğeri: Yerel yönetimlerle ilgili az önce burada ifade edildi. Gaziantep AİHM kararı var, “Toplu sözleşme hakları vardır.” şeklindeki bir karar. Bunun yanında bir de Sayıştayın bu sözleşmelerin usulsüz olduğuna dair bir görüşü var, bir bakışı var ama fiilî bir durum var.

Arkadaşlar, şimdi, sosyal taraflarla yoğun iç içe olmuş bir arkadaşınız olarak söylüyorum. Bu üç durum karşısında bir çıkış yolu bulmanız gerekiyor. Biz taraflarla dedik ki: “Bu sözleşme bağlayıcı bir sözleşme olmasın.” Yani buna katılmayan arkadaşlarımız oldu ama genel itibarıyla bu sözleşme şu anda var olan bir sözleşme. Burada kriterler koyalım. Eğer endişe edilen yerel yönetimlerde, gerçekten mali gücü olmamasına rağmen, bunu istismara dönük “Nasıl olsa ben gidiyorum, ben giderken de memnun edeceğim kitleleri memnun edip gidi vereyim, benden sonra tufan” anlayışıyla bir yaklaşım içinde olunabilecekse bu ihtimal doğrudur. O hâlde, ciddi kriterler konsun, işte personel gideri yüzde 30’u gibi, SSK borcunun olmaması gibi, ne konacaksa belli kriterler konularak bu kriterlerin ötesinde de ihtiyari olarak eğer taraflar sözleşme yapmak istiyorlarsa... Çünkü bu arada belediye başkanlarıyla bazı görüşmelerim oldu benim, onlar da şu şekilde ifade ediyor: İşçi kesimi toplu sözleşmede hak elde

ediyor ama kamu çalışanlarının ücret artışları o düzeyde masada gerçekleşmediği için meydana gelen farklılıktan dolayı çalışma barışında sıkıntılar yaşadıklarını ifade ediyorlar. Bu anlamda yani bazıları bırakınız yani biz veriyorsak, eğer imkânlarımız varsa kriterlerinizi koyunuz, alanı disipline ediniz, ihtiyari olarak yapmak isteyen bu sözleşmeyi yapsın şeklinde görüş beyan eden belediye başkanları da oldu. Bu çerçevede, biz masada bu sözleşmenin ihtiyari olarak yapılabileceği konusunda genel itibarıyla bir değerlendirmemiz oldu ve bu şekilde biz Bakanlar Kuruluna gönderdik. Burada da, Bakanlar Kurulunda kamu personel rejimi tek, tek olan bu rejim dikkate alınarak kamu personeli 2,5 milyonu içeren bu düzenlemenin bu bakış açısı... Madem personel rejimi, burada az önce ifade edildi, benim de dikkatimi çekti, “tek tip kamu personeli” diyoruz. Tabii, tek tip kamu personeli olunca tek tip de sözleşme oluyor. Yani tek tip sözleşmeden şikâyet edildi gibi ama personel rejimimizin de tek tip olduğu bir gerçek. Dolayısıyla bu değerlendirme çerçevesinde Bakanlar Kurulundan yerel yönetimlerle ilgili, mahallî idarelerle ilgili değerlendirme tasarıya bu şekilde yansımış oldu. Bunları niye böyle ayrıntılı söylüyorum? Sosyal taraflar buradalar, konfederasyon başkanları buradalar. Bizim bu konuları, Komisyonda da, Genel Kurulda da, Bakanlar Kurulunda da ve Bakanlıkta da bütün şeffaflığıyla çalışmaları sürdüreceğimizi söyledim. Çünkü esas mesele toplumda siz yönetici konumunda olabilirsiniz ama bu şeffaflığı ortaya koymazsanız, bu güveni tesis etmezseniz diğer alanlardaki hizmetlerin ciddi şekilde aksamasına vesile olursunuz. Onun için önce güven esastır. Biz dün ne söylediysek bugün aynı şeyleri burada ben ifade ediyorum ama gelinen noktanın da, bakışların da bu şekilde olduğunun bilinmesi açısından böyle bir biraz genişçe açıklama yapma durumuyla karşı karşıya kaldım.

Efendim, diğer konu iş yeri temsilcisiyle ilgili. Doğrudur, bizden il, ilçe düzeyinde temsilci talebi gelmiş idi, bu tasarıda yer alıyor. Ama doğrusu bizim görüşmemizde izin talebi çok konuşulmadı, burada gündeme geldi. Bunun istismarı da gündeme gelebilir. Belki saat ve düzenlemenin biraz kısıtlayıcı şekilde algılanması, dar bir sürenin olması değerlendirilebilir ama asıl olan bence il ve ilçe temsilcilerinin yer alması önemlidir diye düşünüyorum.

İki saat mi şu anda Sayın Başkanım? Onlara izin yok, evet. Yani bunlar komisyonlarımızda değerlendirilecek konular.

Diğer taraftan, TSK ve emniyet sivil memurlarının sendika üyeliğiyle ilgili de bildiğiniz gibi biz bu düzenlemede, bu tasarıda sendika üyesi olabilmek için adaylık ve deneme süresini tamamlama şartını kaldırdık. Bir, açılımımız burada oldu. İkincisi, kamu çalışanlarının sendika kurucusu olabilmek için öngörülen iki yıllık hizmet şartı da kaldırıldı. Üçüncüsü de 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı iş yerlerinin amir ve yardımcıları ile kamu görevlisi kapsamına giren özel güvenlik personeli sendika üyesi olma imkânı getirildi. Bu iki alanda bir açılım olabildiği sendika üyeliği kapsamının genişletilmesi açısından. TSK, emniyet, Meclisteki çalışanlarla ilgili, ilgili bakan

arkadaşlarımızla da görüşmeler yaptık. Bu konuda ortaya konan, yani örnek olsun Adalet Bakanlığının infaz memurlarıyla ilgili bunun olamayacağını, bunun zaman içerisinde çok kurumu, müesseseleri sıkıntıya sokacağı şeklinde önemli değerlendirmeler oldu, yoğun değerlendirmeler oldu. TSK ve emniyetin de hakeza bu şekilde değerlendirmeleri oldu. Yani gerek bu konu gerekse burada özgür bir toplum, tam demokrasi konusundaki değerlendirmelere saygımız sonsuz, bunlara katılmamak mümkün değil. Ama bunun bir süreç olduğunu, dün konuşulmayanların bugün konuşulduğunu, dün yapılmayanların bugün yapıldığını ama önümüzdeki süreç içerisinde de işte Anayasa 90'a atıfta bulunarak grev hakkı istemek, tabii ki bir haklı gerekçesi vardır ama Anayasa'nın diğer maddesinde de bunu kısıtlayan durumlar söz konusudur. Demek ki almamız gereken Anayasa düzeyinde de, yasalar düzeyinde de daha henüz mesafeler var. Yani olaya yüzde 100 idealiyle bakmak saygıdeğerdir. Ama "Mevcut gerçeklerden ne gibi bir mesafe aldık?" şeklinde bir değerlendirme yapmak da gerçekçi ve doğru bir değerlendirmedir diye düşünüyorum.

Diğer konular bu afet ve benzeri durumlarda yardım... Bunun ucu açık olmaması... Ucunun açık olmasının getirdiği sıkıntılar söz konusudur. Komisyonumuzun takdiri gerek tali gerekse alt komisyonun, bunlar eğer çerçevesi çizilebilirse afet ve benzeri gibi... Esas çünkü konfederasyonların ve sendikaların amacı kendi üyelerine dönük, kendi üyelerinin eğitimi ve benzeri ihtiyaç ve geliştirilmesine dönük çalışmalardır. Ama yani bir sosyal yara, bir toplumsal yara, bir afet eğer ülkemizde Allah vermesin söz konusu ise bu toplumsal sorumluluğun gereği de bunlar sınırları belirlenerek yapılabilir düşüncesindeyim.

Sayın Başkanımızın ifade ettiği konfederasyonların itiraz yetkisi, biz bağtılamanın yani toplu sözleşmede en çok üyeye sahip olan konfederasyonun bu bağtılamada yetkili olması gerektiğini toplantılarımızda ifade ettik. Sebebi şu: Netice itibarıyla kamu çalışanlarına bir imkân sağlayacaksınız veya zam vereceksiniz, bunu siz kiminle gerçekleştireceksiniz? İlgilileriyle, ilgilileri tanımlanıyor kapsam itibarıyla. Peki, neticeye nasıl bağlayacaksınız? Neticeyi şu anda işçi konfederasyonlarında, en çok üyeye sahip olan işçi konfederasyonunda biz bu toplu sözleşmeyi yaptık, yapıyoruz. İkincisi...

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Bizim oradaki fonksiyonumuzu açıklayabilir misiniz, Kamu-Sen ve TESK.

BAŞKAN – Sayın Başkan, böyle bir usul yok. Ama size yakışmıyor, böyle bir usul yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, ben bu görüşümü konfederasyonlarımızla bir araya geldiğimizde orada söyledim. Yani burada bizim farklı düşünmemizin mümkün olamayacağını yani bu bağtılamayı bir konfederasyonla yapmamız gerektiğini, aksi takdirde yani bunun sonunun gelmeyeceğini ifade ettik. Nasıl olacaksınız yani üç tane konfederasyon var karşınızda, birisi uzlaşmıyor, ikisiyle uzlaşıyorsunuz, biriyle uzlaşıyorsunuz, ikisi uzlaşmıyor, üçüyle de uzlaşamıyorsunuz gibi neticede ortaya bütün konfederasyonlarımız ve

dolayısıyla öncesinde sendikalarımız taleplerini ortaya koyacaklardır. Bu taleplerde karşılıklı değerlendirme, tartışmalar neticesinde geldiğimiz nokta en çok üyeye sahip olan konfederasyon tarafından onaylanıyorsa bu bağitlamanın o şekilde bitirilmesi ve itiraz hakkının da... "İtiraz hakkı efendim, biz itiraz edelim." O zaman bu anlaşmanın ne anlamı var, bu imzanın hiçbir anlamı kalmıyor o zaman. Dolayısıyla bunları çokça tartıştık, bu konudaki görüşümüz ve kararlılığımızı orada da burada da ifade ettiğimizi belirtmek istiyorum.

Bu üyeler hakkında dava açma konusu, yargı kararları var, bunu değerlendirebilir komisyon, buna arkadaşlarımız da destek verirler.

Başka, Sayın Başkanım, geneli itibarıyla soruların çerçevesinde söyleyeceklerimin bunlar olduğunu belirtiyorum.

Ben bu tasarinın tali komisyon olarak burada bir rapora dönüştürülmesinin uygun olacağını, tüm bu görüşlerin alt komisyona bir yol gösterici olacağı inancındayım çünkü aynen katılıyorum. Burada Komisyon üyesi arkadaşlarımız konunun ihtisas ve işin uzmanlık alanında deneyimi olan arkadaşlarımız. Bu deneyimli arkadaşlarımızın ve siz Değerli Başkanın oluşturacağı bu raporun alt komisyonda tasarıya önemli katkılar sağlayacağı inancı içerisindeyim. Genel görüşümüz, genel bakışımızın da böyle olduğunu ifade etmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkan, özür diliyorum. Küçük bir açıklama yapmak istiyorum müsaade ederseniz.

BAŞKAN - Ama, artık...

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Çok küçük bir açıklama...

BAŞKAN – Sayın Başkan, bakın, zorlamayın.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK - Bir dakika efendim.

BAŞKAN – Ama hep öyle yapıyorsunuz. Bizim sistemimiz...

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Komisyon üyelerinin isteğimizi tam anlaması bakımından...

BAŞKAN – Sizin isteğinizi biz anladık efendim. Bu arkadaşların hepsi anlayışlı arkadaşlardır.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Bakanımıza bile anlatamamışız, size nasıl anlatacağız? Kırk saatte anlatamamışız. Biz başka bir şey diyoruz...

BAŞKAN – Ama şimdi beni başka bir şey söylemeye mecbur etmeyin ama.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – O zaman, burada olmamızın ne anlamı var?

BAŞKAN – Ama, siz bize hakaret ediyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi Sayın Başkanım, bir şeyi ifade etmek istiyorum.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Hakaret değil bu...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, hayır... Sayın Başkanım, bir şeyi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buradaki bütün heyete hakaret ediyorsunuz yani... Hiç yakıştıramadım.

TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI İSMAİL KONCUK – Sayın Başkanım, biz...

BAŞKAN – Hiç yakıştıramadım.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, şunu ifade etmek istiyorum: Bakınız, bizi, müzakere yöntemimizi bilen arkadaşlar vardır, bilen sivil toplum örgütleri vardır, bilmeyenler vardır. Biz, “müzakere” dediğimiz zaman, gerçekten, en aykırı konuların dahi müzakerelerde ele alınmasının yani ucu açık olmasının çok yararlı olduğuna inanıyoruz çünkü o ucu açık toplantılarda belki de bir ayrıntıyı yakalayıp onu milletin yararına yansıtmak, tasarımlara yansıtmak, uygulamalara yansıtmak mümkündür. Şimdi, biz, çok şeyler konuştuk. Dün bakın eczacılarla da konuşurken, beş saat boyunca, o kadar ayrıntılı şeyler, o kadar aykırı şeyler konuştuk ki o aykırı konuştuğumuz şeylerin bir cümlesini alıp burada kullanmamız doğru değildir çünkü orada... Biz de konfederasyonumuzla aynı şekilde konuştuk ama her zaman bir şey söyledim. Bu düzenleme 2,5 milyon kamu çalışanını, 1 milyon 800... 5 milyon kişiyi ilgilendiren, direkt olarak ilgilendiren bir düzenlemedir. Bu düzenlemede yalnız konfederasyonların kararı, yalnız Çalışma Bakanının kararı yeterli bir karar olmadığını konfederasyon başkanlarımız bizden çok iyi bilmektedirler. Onun için, burada bir şey saklıyor değiliz, bir şey gizliyor değiliz. Çok aykırı şey konuştuk. Evet, tam demokrasi çerçevesinde, ifade ettiğiniz birçok haklı durumlar da vardır ama şimdi, yani Türkiye önemli bir geçiş süreci yaşıyor. Türkiye demokratikleşme konusunda ciddi sorunlar yaşıyor. Yani önüne siyasi anlamda da engeller çıkıyor, yalnız başka anlamlarda değil. Yani, bir referandumu hangi şartlarda, nasıl gerçekleştirdiğimizi hepiniz biliyorsunuz. Ama, Türkiye'nin demek ki bunları aşması gerekiyor. Şurada konuştuğumuz birçok konunun konuşulmamasının adresinin, yerinin Parlamentoda bir an önce atılması gereken temel noktalarda, Anayasa noktasında ve diğer konularda adımların atılıp ve bunları, buradaki yükü sosyal taraflardan almadan geçtiğini de bu vesileyle belirtmek istiyorum.

Onun için, çok rahat bir platformda saatlerce tartıştığımız konularda hak verdiğim birçok konular vardır ama bu hak verişimin spesifik olarak alınıp getirilip bir noktaya monte edilmesini doğru bulmam. Doğrudur, şu anda da ifade edeceğimiz demokratikleşme konusunda ve burada değerli

arkadaşlarımızın muhalefet partisine mensup arkadaşlarımızın ifadeleri son derece yerinde ve çok önemli değerlendirmeleri var. Ama, bizim Türkiye’de mevcut mevzuatımızın şu anda, mevcut mevzuatımızın bize sağladığı da imkânlar var. Bu imkânlar çerçevesinde bir tasarıyı yasaya dönüştürme gayreti içerisindeyiz. Bunu da saygıyla karşılamamız gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, bahsettiğimiz konularda biz iki yol bundan sonrasına çizebiliriz. Birincisi, bu bahsedilen konuların hepsini rapora döküp, Plan ve Bütçenin çalışmalarına katkı vermek veya isterseniz maddelerine de geçebiliriz ama çok daha farklı bir şey çıkacağını şahsen ben düşünmüyorum. Buradaki takdir değerli milletvekili arkadaşlarımızdır.

Bir şey mi söyleyeceksiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, konu yaklaşık dört saattir konuşuluyor ve tartışılıyor. Geçtiğimiz hafta konu Plan Bütçe Komisyonuna geldi. Plan Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımız, özellikle muhalefet partisinden arkadaşlarımız konunun asli komisyonunun bu Komisyon olduğunu orada dile getirdi ve Plan Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Lütfi Elvan’ın basiretli davranışı ve Sayın Bakanın da konuyu anlaması sonucunda asli Komisyona, buraya gönderdi. Şimdi, dört saattir burada konu enine boyuna tartışılıyor ve konunun sosyal tarafları, üç tane konfederasyon, sözleşme masasında üç konfederasyon, artı BASK, artı iki tane de iş kolu sendikasının yöneticileri, genel başkanlarını burada dinledik. Şimdi, sizin temayülünüz, görüyorum ki, gerçi her ikisi de sizin gündeminizde var, maddelere de geçilebilir veyahut da bir rapor hâlinde Plan Bütçe alt komisyonuna gönderilebilir. Ama, Sayın Bakan da siz de şunu teslim ediyorsunuz ve kabul ediyorsunuz ki, bu yasanın asli komisyonu bu Komisyondur ve burada müzakere edilmesi gerekir. Ama, kendinizi, burada, bir tali komisyon olarak adlandırmayın lütfen. Çalışma, Sağlık, Aile Komisyonu burasıdır ve işin öznesi de burasıdır ve buranın madde bazında mutlaka konuyu incelemesi, irdemesi, müzakere etmesi ve bu konuda bir raporu Plan Bütçe Komisyonuna... Evet, olayın maddi boyutu da vardır, bütçe bölümü de vardır, dolayısıyla Plan Bütçe Komisyonuna gidebilir ama teknik olarak, maddelerin teknik olarak irdelenmesi ve görüşülmesinin yapılması gereken komisyon bu Komisyondur. Sizden istirham ediyorum. Bugün dört saat bu konuşuldu. Şimdi, Sayın Bakan ve Bakanlığımızın çok değerli bürokratları bu konuları da notlarına aldılar. İlgili konfederasyonlarımız da kendi görüşlerini ve diğer konfederasyonların görüşlerine burada sahip oldular. Yarın cuma. Pazartemiz var. Cuma ve pazartesi günü, her iki, hem Bakanlık çalışanlarımız hem konfederasyonlar bir kez daha burada konuşulanları tartışsınlar ve görüşsünler...

BAŞKAN – Cumartesi pazar da Meclis var Sayın Musa Çam, merak etmeyin, çalışacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Burada tabii yani iktidar partisinin demokrasi anlayışı tartışılır bir noktaya geldi. Biz çalışmaktan imtina etmeyiz, ayrı bir konu. Türkiye açısından ne yapılması gerekirse yapalım ama milletvekillerinin konuşma hakkı ve kürsü kullanma hakkı yok edilerek eğer bu yapılacaksa cumartesi, pazar da çalışırız, sabaha kadar da çalışırız ama milletvekillerinin özlük haklarının ve çalışma koşullarının, kürsüyü kullanma haklarının, yasama haklarının elinden alınarak orası bir, iktidar partisinin demokrasi anlayışı içerisine çevrilirse bunun hiç kimseye faydası olmaz. Bugün size, yarın bize, yarın ötekine, dolayısıyla doğru olmaz.

Şimdi söylemek istediğim şudur Sayın Başkan: Komisyonumuz ve ilgili konfederasyonlar ve Bakanlığın çok değerli temsilcileri bunu görüşmeliler ve salı günü -benim önerim- burada, Çalışma, Sağlık, Aile Komisyonunda madde bazında -çünkü dört saat çalışıldı, aşağıda da yapılacak işleri var hepimizin, dolayısıyla- salı günü tekrar saat onda bu Komisyon toplanarak madde bazında müzakere edip, müzakere edilmiş şekliyle Plan Bütçe Komisyonuna veyahut da alt komisyona göndermesinin çok faydalı bir iş olacağını düşünüyorum. Lütfen, sizlerden, yetkinizi devretmemenizi ve burada Çalışma, Sağlık, Aile Komisyonu üyelerimizin yetkilerinin baypas yapılmadan bu maddelerin görüşülmesini öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ederim Musa Bey, değerli katkılarınız için.

Yalnız, şunu söyleyeyim: İç Tüzük'e göre, biz bunların, maddelerin hepsini de değiştirsek, istediğimiz şekle de getirsek, bu sadece bir öneri olacaktır. Plan Bütçe Komisyonu yeniden bunu, sıfırdan ele almak durumundadır. Kaldı ki alt komisyon kurmuşlar. Ki, bu işi iyice irdelleyeceklerine dair kararlılık belirtmişlerdir. Ben kanaatimi arz ettim. Burada değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımızın ben bunu takdirlerine sunacağım, oylarına sunacağım. Derlerse ki: "Biz, maddelerine geçelim.", maddelerine geçeriz; yok, "Bu görüşmeler yeterlidir, bunu raporla Plan Bütçeye sunulmak üzere Meclis Başkanlığına arz edelim." denirse onu... Ben, görüyorsunuz ki, bir tek oyu olan garip bir Başkanım.

Sayın Başstopçu, buyurun, bir şey ekleyecekmeniz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Başkanım, Değerli Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım ve arkadaşlarım; evet, gerçekten dört saate yakındır iyi bir çalışma yapıyoruz. Ben inanıyorum ki çok verimli bir çalışma oldu. Hele, özellikle sizin Başkan olarak ve Değerli Bakanımızın da her şeyi çok açık ve net olarak burada gayet şeffaf bir şekilde açıklamaları, arkadaşlarımızın bir kısmının kafasındaki sorunların giderilmesine de katkıda bulundu. Ben inanıyorum ki bu konuda gene çalışmalar yapılacak ve bu tasarinın en iyi şekilde değerlendirilerek ve en iyi sonuçla bitirilmesi konusunda hepimizin gayretli çabaları olacak yani her şey bitmiş değil. Ama, şurası muhakkak ki, gerek konfederasyon

başkanlarımızın gerek tüm ilgili arkadaşlarımızın açıklamalarına bakarsak zaten hangi konularda spesifik olarak, hangi konulara daha şöyle bir, bir daha, yeni baştan bakmamız gerektiği ve hangi düzenlemeleri yapmamız gerektiği fotoğrafı çok net olarak ortaya çıktı; bu bir.

İkincisi, gayet tabii ki Komisyonumuzun takdiridir ama şurasını da biliyoruz ki bu tasarıyla ilgili olarak herkesin büyük beklentileri var, zaman konusunda da büyük beklentileri var. Siz, tabii, oylama yapacaksınız, eğer tek tek bu konunun gündeme alınıp görüşülmesi gerekiyorsa, bununla, bizim için zaten yani bir fazlalık olur, eksilme olmaz. Ben, bu konuda bugün bütün bu tartışmalarımıza, müzakerelerimize katılan arkadaşların hepsine teşekkür ediyorum. Çok önemli notlar aldık. Sağ olsunlar, var olsunlar. Sizlere de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, kifayet eder herhâlde bu kadar görüştüğümüz.

Bundan sonra, bizi Ruhsar Hanım yemeğe davet etti, şimdi aşağıya, hep birlikte yemeğe gideceğiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bizim davetlimiz olarak...

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

Şimdi, değerli arkadaşlarım, ben teklifi o zaman... Yani benim önerim sizlere, iki ayrı öneri var, bunun ilkinin oylayalım. Ondan sonra, eğer bu görüşmelerimizin raporlanması, geneli üzerindeki görüşmelerimizin yeterli olduğu, bu raporun raporlanmasının yeterli olduğu, maddelerine geçilmesine gerek olmadığını düşünürsek bu şekilde raporlayacağız ve arz edeceğiz. Yok, bize bu yeterli değil, maddelerine geçelim derseniz, o şekilde, maddelerine geçip tekrar devam edeceğiz.

Ben, görüşmelerin yeterli olduğu ve bunun bir raporla Plan Bütçeye aktarılacak üzere Meclis Başkanlığımıza arz edilmesini Komisyon üyelerimizin oylarına sunuyorum: Kabul edenler...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aksi önerimiz de vardı Sayın Başkan, aksi oylarımız aslında...

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Aksi olan “kabul etmeyen” demektir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Önerimiz vardı. Madde madde...

BAŞKAN – Maddeye geçilmesine gerek yok şu anda...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sizin kararınız.

BAŞKAN – Ben o şekilde de, kendi kanaatim de öyleydi, doğru söylüyorsunuz, bunu saklamaya gerek yok.

Demek ki, biz buradaki görüşmeleri gayet... Yine de Plan Bütçede biz destek vermek istediğimiz zaman, gerek alt komisyonda gerek komisyonda bizi her zaman kabul etmişlerdir, gidip orada da destek verebiliriz, katkı verebiliriz.

Ben görüşmelerin burada tamamlandığını, hepinize katkılarınızdan dolayı çok teşekkür ettiğimi ifade ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Muhalefet şerhi yazacağız.

BAŞKAN – Bütün hepsini yazacağız, ondan sonra muhalefet şerhinizi yazabilirsiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Muhalefet şerhimizi raporu okuduktan sonra...

BAŞKAN – Tabii, hep birlikte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rapora muhalefet şerhimizi yazacağız.

BAŞKAN – Tabii, tabii, muhalefet...

Değerli arkadaşlar, bundan sonra aşağıda hep birlikte yemek... Değerli arkadaşlar, yemek vakti geçti, Mediste, biraz geciktirdik çünkü yer yoktu. Aşağıda yer açıldı şimdi, hep birlikte yemeğe inebiliriz. Afiyet olsun.

Kapanma Saati: 14.14